

**Forslag
til**

Lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse og lov om Forsyningstilsynet...¹

(Nye rammer for kommunal behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, indsamling af erhvervsaffald, genbrug på genbrugspladser og økonomisk tilsyn)

§ 1

I lov om miljøbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 1218 af 25. november 2019, som ændret bl.a. ved § 1 i lov nr. 61 af 28. januar 2020, lov nr. 807 af 9. juni 2020, § 2 i lov nr. 2214 af 29. december 2020, lov nr. 786 af 4. maj 2021 og senest ved lov nr. 787 af 4. maj 2021, foretages følgende ændringer:

1. I § 7, stk. 3, nr. 4, § 7, stk. 4, 1. pkt., § 44, stk. 4, nr. 1, to steder i § 44, stk. 4, nr. 2, og i § 45, stk. 6, 1. pkt., ændres »genanvendeligt erhvervsaffald« til: »forbrændingseget erhvervsaffald og erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse«.

2. I § 46 b, stk. 1, og § 47, stk. 1, ændres »genanvendeligt erhvervsaffald« til: »erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse«.

3. I § 46 b, indsættes efter stk. 2, som nyt stykke:

»Stk. 3, Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om, at Forsyningstilsynet fører tilsyn med overholdelsen af de regler, der fastsættes i medfør af stk. 2.«

¹ Evt. EU-note (se vejledningens pkt. 2.3.2)

4. § 46 b ophæves.

5. I § 48, stk. 1, indsættes efter nr. 1 som nyt nummer:

»2) planlægning, etablering, drift og administration af genbrugsområder på genbrugspladser, jf. § 50 f,«. Nr. 2-3 bliver herefter nr. 3-4.

6. I § 48, stk. 1, indsættes efter nr. 3, der bliver nr. 4, som nyt nummer:

»5) udgifter efter 48 a samt udgifter afholdt i forbindelse med Forsyningstilsynets tilsyn i medfør af denne lov.

7. I § 48, stk. 2, indsættes efter »§ 9 u, stk. 1 og 3«: », eller for indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse fra virksomheder, der producerer affald i art og mængde svarende til en husholdning, jf. § 49 c, stk. 3, nr. 1«.

8. I § 48, stk. 3, 1. pkt., indsættes efter »affaldsordning«: »og for ordninger for genbrugsområder på genbrugspladser«.

9. Efter § 48 indsættes

»Forsyningstilsynet

§ 48 a. Forsyningstilsynet opkræver et gebyr hos kommuner til dækning af udgifter til Forsyningstilsynets drift og opgavevaretagelse efter denne lov eller regler udstedt i medfør heraf.

Stk. 2. Forsyningstilsynet fastsætter nærmere regler om betaling og opkrævning af beløb til dækning af udgifterne efter stk. 1

Stk. 3. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvilke opgaver Forsyningstilsynet skal varetage, herunder analyser og overvågningsopgaver for at sikre en velfungerende konkurrencebaseret affaldssektor.

§ 48 b. Forsyningstilsynet gør klima-, energi- og forsyningsministeren opmærksom på forhold, som tilsynet mener, kan have betydning for ministeren.

Stk. 2. Forsyningstilsynet gør Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen opmærksom på forhold, som tilsynet mener kan være i strid med konkurrence Lovgivningen.

Stk. 3. Forsyningstilsynet gør Ankestyrelsen opmærksom på forhold, hvor kommuner eller kommunalt ejede selskaber ikke efterkommer Forsyningstilsynets påbud meddelt i henhold til denne lov eller regler udstedt i medfør heraf.

§ 48 c. Forsyningstilsynet offentliggør sine afgørelser truffet i henhold til regler fastsat i loven eller regler udstedt i medfør af loven samt sager, der er sendt til Ankestyrelsen i medfør af § 48 b, stk. 3, på Forsyningstilsynets hjemmeside. Offentliggørelsen kan omfatte navn på den relevante kommune.

§ 48 d. Forsyningstilsynet kan i forbindelse med sin opgavevaretagelse efter denne lov eller regler udstedt i medfør heraf indhente nødvendige oplysninger hos kommuner og andre markedsaktører. Forsyningstilsynet kan meddele påbud om udlevering af oplysninger.

Stk. 2. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om kommuners og andre markedsaktørers pligt til at videregive oplysninger i henhold til stk. 1, herunder regler om formen for indberetning og om, at indberetningen skal ske elektronisk.

10. I § 49, stk. 1, udgår », herunder genanvendelsesvirksomheder«.

11. Efter § 49 a indsættes:

»Kommuners deltagelse i aktiviteter forbundet med affald egnet til materialenytiggørelse

§ 49 b. Kommuner må ikke deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenytiggørelse.

Stk. 2. Stk. 1 gælder ikke for omlastning af affald omfattet af en kommunal affaldsordning med henblik på transport til et behandlingsanlæg.

Stk. 3. Uanset stk. 1 kan kommuner deltage i aktiviteter forbundet med behandling af

- 1) affald, som er produceret på øer uden fast broforbindelse,
- 2) spildevand og
- 3) jord, som er affald.

Stk. 4. Forsyningstilsynet kan i særlige tilfælde dispensere fra forbuddet i stk. 1.

Stk. 5. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om Forsyningstilsynets adgangen til at meddele dispensation efter stk.

4, herunder om betingelser og vilkår for dispensation samt om dokumentationskrav og indberetning af oplysninger til Forsyningstilsynet samt Forsyningstilsynets mulighed for at give påbud.

Stk. 6. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om, at kommuner må deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald produceret af kommuners egne institutioner og virksomheder.

§ 49 c. Kommuner må ikke etablere affaldsordninger for eller tilbyde indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse.

Stk. 2. Stk. 1 gælder ikke for genbrugspladser i kommunen.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan uanset stk. 1 etablere affaldsordninger for og tilbyde indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret

1) af virksomheder, der producerer affald i art og mængde svarende til en husholdning,

2) på øer uden fast broforbindelse og

3) af kommunens egne institutioner og virksomheder.

Stk. 4. Tilbyder kommunalbestyrelsen indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse til virksomheder, der producerer affald i art og mængde svarende til en husholdning, skal indsamlingen ske til markedspris.

Stk. 5. Forsyningstilsynet fører tilsyn med overholdelsen af stk. 4 og kan påbyde, at manglende overholdelse bringes i orden straks eller inden en nærmere angivet frist.

Stk. 6. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om kommunalbestyrelsens mulighed for at etablere affaldsordninger og tilbyde indsamling i henhold til stk. 3.

§ 49 d. Kommuner skal udbyde opgaver med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse omfattet af en kommunal affaldsordning, med mindre andet er fastsat i loven eller i regler udstedt i medfør af loven. Udbuddet skal følge udbudslovens regler for tildeling af offentlige kontrakter. Udbudslovens §§ 12-16 finder ikke anvendelse.

Stk. 2. Kravet i stk. 1 gælder ikke for aktiviteter omfattet af § 49 b, stk. 2 og 3 samt regler udstedt i medfør af § 49 b, stk. 6.

§ 49 e. Kommuner må ikke eje automatiserede sorteringsanlæg til indledende sortering og sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse fra farligt affald og forbrændings- og deponeringseget affald. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler herom herunder dispensation.

§ 49 f. Kommuner kan uanset § 49 b, stk. 1, fortsat deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse omfattet af en kommunal affaldsordning, når aktiviteterne er knyttet til

1) et helt eller delvist kommunalt ejet behandlingsanlæg, som er godkendt til behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse og sat i drift senest den 16. juni 2020, eller

2) et helt eller delvist kommunalt ejet behandlingsanlæg, som kommunalbestyrelsen senest den 16. juni 2020 har foretaget væsentlige irreversible investeringer i etableringen af.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen må ikke foretage reinvesteringer i de i stk. 1 nævnte anlæg.

Stk. 3. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om stk. 1, herunder regler om fortsat deltagelse i de i stk. 1 nævnte aktiviteter, krav til dokumentation og indberetning af oplysninger.

§ 49 g. Aktiviteter i henhold til § 49 f, stk. 1, skal fra den 1. januar 2024 udskilles i et eller flere særskilte selskaber, som drives på kommercielle vilkår i aktie- eller anpartsselskabsform, og som ikke udøver andre aktiviteter end aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse.

Stk. 2. Kommuner kan levere service- og administrationsydelser til de efter stk. 1 udskilte selskaber. Aftaler om levering af service- og administrationsydelser, som kommunerne indgår med selskaberne, skal indgås på markedsæssige vilkår.

Stk. 3. Forsyningstilsynet fører tilsyn med overholdelsen af stk. 1 og stk. 2 og kan påbyde, at manglende overholdelse bringes i orden straks eller inden en nærmere angivet frist.

12. *Overskriften* til kapitel 7 affattes således:

»Kapitel 7

Affaldsforebyggelsesplan, genbrug, genanvendelse og renere teknologi«.

13. Efter § 50 e indsættes:

»§ 50 f. Miljøministeren fastsætter regler om kommunalbestyrelsens pligt til at etablere genbrugsområder på genbrugspladser i kommunen, herunder om størrelse, indretning og drift af genbrugsområdet, hvem der kan aflevere genstande til genbrug og i hvilket omfang.

Stk. 2. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om kommunalbestyrelsens pligt til at give private aktører mulighed for at overtage genstande, der er afleveret i genbrugsområder på genbrugspladser, herunder om kommunalbestyrelsens mulighed for at afsætte genstandene ve-

derlagsfrit eller mod betaling. Klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætter endvidere regler om inddragelse af offentligheden i den lokale udmøntning af ordningen, herunder om udelukkende digital annoncering.

14. I § 110, stk. 3, 1. pkt., udgår »§ 46 b, «.

§ 2

I lov om Forsyningstilsynet, jf. lovbekendtgørelse nr. 690 af 8. juni 2018, som ændret ved § 7 i lov nr. 923 af 18. maj 2021, foretages følgende ændringer:

1. I § 3, stk. 1, 1. pkt., indsættes efter »der menes«: »kapitel 6 i lov om miljøbeskyttelse,«

2. I § 11, stk. 1, indsættes efter »betales af de«: »kommuner, som betaler for Forsyningstilsynets drift og opgavevaretagelse efter § 48 a samt de«

§ 3

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2022, jf. dog stk. 2-4.

Stk. 2. § 1, nr. 3 og 14, træder i kraft den 1. januar 2027.

Stk. 3. § 49 d i lov om miljøbeskyttelse, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 9, træder i kraft den 1. juli 2023.

Stk. 4. §§ 49 f og 49 g i lov om miljøbeskyttelse, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 9, ophæves den 1. juli 2027. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan dog fastsætte en senere dato for ophævelsen.

Stk. 5. Klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætter regler om, at kommunalbestyrelsen indtil den 31. december 2022 kan tilbyde virksomheder i kommunen, som er beliggende i ejendomme med både husholdninger og virksomheder, at blive omfattet af den eller de indsamlingsordninger for sorteret affald egnet til materialenyttiggørelse, som kommunen i sit regulativ for husholdningsaffald har etableret for husholdningerne.

Bemærkninger til lovforslaget
Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Lovforslagets baggrund
3. Lovforslagets hovedpunkter
 - 3.1. Kommunal behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse
 - 3.1.1. Gældende ret
 - 3.1.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser
 - 3.1.3. Den foreslåede ordning
 - 3.2. Kommunal indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse
 - 3.2.1. Gældende ret
 - 3.2.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser
 - 3.2.3. Den foreslåede ordning
 - 3.3. Dispensationsordning
 - 3.3.1. Gældende ret
 - 3.3.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser
 - 3.3.3. Den foreslåede ordning
 - 3.4. Overgangsordning
 - 3.4.1. Gældende ret
 - 3.4.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser
 - 3.4.3. Den foreslåede ordning
 - 3.5. Kommunale anlæg, der er godkendt til behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse
 - 3.5.1. Gældende ret
 - 3.5.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser
 - 3.5.3. Den foreslåede ordning
 - 3.6. Genbrugsområder
 - 3.6.1. Gældende ret
 - 3.6.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets og Miljøministeriets overvejelser
 - 3.6.3. Den foreslåede ordning
 - 3.7. Indsamling af forbrændingsegnet erhvervsaffald
 - 3.7.1. Gældende ret
 - 3.7.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser
 - 3.7.3. Den foreslåede ordning
 - 3.8. Tilsyn

- 3.8.1. Gældende ret
- 3.8.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser
- 3.8.3. Den foreslåede ordning
- 4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
- 5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
- 6. Administrative konsekvenser for borgerne
- 7. Miljømæssige konsekvenser
- 8. Forholdet til EU-retten
- 9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
- 10. Sammenfattende skema

1. Indledning

Der er med bred opbakning i Folketinget sat et ambitiøst mål om at reducere de nationale drivhusgasudledninger med 70 pct. i 2030 i forhold til 1990. Regeringen (Socialdemokratiet), Venstre, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti, Liberal Alliance og Alternativet er enige om, at affaldssektoren skal bidrage til indfrielse af dette mål.

Affald er gået fra at være et problem til at være en værdifuld ressource, som virksomheder i hele Europa efterspørger for at genanvende i nye produkter. I de kommende årtier forventes øget fokus på cirkulære løsninger og behovet for at reducere CO₂-udledningen fra affaldshåndteringen, og også på EU-niveau sættes ambitiøse genanvendelsesmålsætninger.

Det åbner nye muligheder og kalder på forandring. Den organisatoriske regulering af affaldssektoren er dog ikke fulgt med udviklingen, og reguleringen er i stigende grad en barriere for øget genanvendelse og for omstillingen til en effektiv cirkulær økonomi.

For at øge genanvendelsen og nedbringe CO₂-udledningen er det nødvendigt at dreje på tre håndtag. I Danmark skal vi reducere vores affaldsmængder og sortere mere affald til genanvendelse, så der køres mindre affald til forbrændingsanlæggene. Derudover skal forbrændingskapaciteten reduceres og tilpasses de danske affaldsmængder, så den ledige kapacitet ikke fyldes op af importeret affald. Endelig skal der investeres i nye genanvendelsesanstaltninger.

Lovforslaget skal understøtte danske virksomheders muligheder for at investere i nye genanvendelsesanstaltninger og udvikle grønne løsninger inden for affaldsteknologi og cirkulær økonomi. Det skal bidrage til at løse klima- og

miljømæssige problemer i Danmark og skabe rammer for udvikling af løsninger, som kan eksporteres til udlandet. Lovforslaget skal bidrage til, at der sker en teknologiudvikling, så der sker en øget reel genanvendelse på anlæggene, så der både nationalt og globalt spares på ressourcer til udvinding og produktion af nye materialer.

Lovforslaget vedrører primært rammerne for kommunernes og virksomhedernes deltagelse i aktiviteter forbundet med affald, der er egnet til materialenyttiggørelse. Det omfatter affald, der kan forberedes med henblik på genbrug, kan genanvendes eller kan anvendes til anden endelig materialenyttiggørelse.

Siden 2010 har erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, med få undtagelser, været markedsudsat. Det betyder, at erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, herunder genanvendeligt erhvervsaffald, som udgangspunkt bliver indsamlet og behandlet af private aktører. Markedsudsættelsen af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse har baggrund i den politisk aftale fra 2007 om organiseringen af affaldssektoren (Socialdemokratiet, Venstre, Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti og Det Radikale Venstre). Med aftalen blev det bl.a. besluttet at give virksomhederne frit valg til at vælge private indsamlere og anlæg for det affald, der kan genanvendes. Den politiske aftale blev udmøntet ved lov nr. 513 af 12. juni 2009 om ændring af lov om miljøbeskyttelse og andre love. Loven trådte i kraft den 1. januar 2010.

Erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse har således med få undtagelser været behandlet på det private marked siden 2010, og kommuner må som udgangspunkt hverken etablere affaldsordninger for, tilbyde indsamling af eller behandle erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse. Private affaldshåndteringsvirksomheder håndterer i dag ca. 95 pct. af det genanvendelige erhvervsaffald, og en evaluering heraf har vist, at der er mange valgmuligheder, og at de private affaldshåndteringsvirksomheder gør det godt. Det betyder, at offentlige affaldshåndteringsvirksomheder ikke længere er kritiske for håndteringen af vores affald.

Kommuner har ansvaret for husholdningsaffald egnet til materialenyttiggørelse og for forbrændings- og deponeringsegnet affald. Derudover er der i dag ca. 15 kommunale behandlingsanlæg, der er godkendt til fortsat at behandle erhvervsaffald til materialenyttiggørelse.

Med lovforslaget forslås det at fastlægge en ny organisering af affald egnet til materialenyttiggørelse, hvor de private aktører får en større rolle på markedet. Det foreslås således bl.a., at kommunerne fremover som udgangspunkt ikke må deltage i aktiviteter forbundet med behandlingen af affald egnet til materialenyttiggørelse, og at kommunerne fremover skal udbyde behandlingen af det affald, der i dag er omfattet af en kommunal affaldsordning.

2. Lovforslagets baggrund

Den 16. juni 2020 blev der indgået aftale om Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi mellem regeringen (Socialdemokratiet) og Venstre, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti, Liberal Alliance og Alternativet (herefter benævnt »Klimaplanen«).

Lovforslagets primære formål er at udmønte dele af Klimaplanens afsnit IV om en stærk genanvendelsessektor. Lovforslaget skal bl.a. bidrage til Klimaplanens mål om at understøtte, at danske virksomheder kan udvikle grønne løsninger inden for affaldsteknologi og cirkulær økonomi, som derefter kan eksporteres til udlandet. Det skal understøtte grøn vækst, velstand og beskæftigelse i Danmark, og samtidig løse et miljø- og klimaproblem i Danmark og i udlandet.

Det følger af Klimaplanen, at kommunerne fremover skal udbyde behandlingen af det genanvendelige husholdningsaffald, herunder sortering af genanvendeligt affald. Udbudspligten skal ikke ændre på miljøkravene til affaldshåndteringen, og kommunerne skal fortsat have ansvaret for at sikre, at affaldet behandles og genanvendes i overensstemmelse med de miljøkrav, som kommunerne fastlægger i deres udbud. Kommunerne vil derudover ikke have mulighed for at investere i nye kommunale genanvendelsesanstalt. Dette skal bidrage til, at affaldsstrømmene fra husholdninger samles og organiseres mere ensartet med affaldet fra virksomhederne. Private affaldsaktører vil derfor, udover at have adgang til erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, også få en øget adgang til husholdningsaffaldet.

Hensigten med aftalen er at give mulighed for storskalafordele og større investeringssikkerhed for de private affaldsaktører. Dette skal ses i sammenhæng med nye krav om øget særskilt indsamling af flere affaldsfraktioner ved husstandene og strømlining af kommunale indsamlingsordninger, der vil give større og mere ensartede affaldsmængder, hvilket kan danne grundlag for øget genanvendelse i høj kvalitet. Aftalen skal således understøtte etablering af nye genanvendelsesanstalt og dermed øget genanvendelse, så

mængden af f.eks. plastbaseret affald, der tilgår forbrændingsanlæg med CO₂-udledning til følge, mindskes, og at der i et globalt perspektiv spares på ressourcer til udvinding og produktion af nye materialer.

Det er en del af Klimaplanen, at genanvendeligt affald på ikke-brofaste øer undtages, så kommuner fortsat kan indsamle og behandle alt genanvendeligt affald på ikke-brofaste øer. For virksomheder vil ordningen være frivillig, således at virksomheder på ikke-brofaste øer også kan vælge en privat affaldsaktør.

Det fremgår også af Klimaplanen, at eksisterende kommunale anlæg til behandling og sortering af genanvendeligt husholdningsaffald i en overgangsperiode på fem år fra ikrafttrædelse fortsat kan ejes af kommuner, men de skal selskabsgøres for at sikre økonomisk gennemsigtighed om selskabernes aktiviteter og adskillelse af kommunale myndigheds- og driftsopgaver. Kommunale anlæg skal derudover konkurrere på markedsvilkår og byde på husholdningsaffaldet på lige vilkår med andre private og selskabsgjorte anlæg. Det vil dog alene være kommunale anlæg, der er etableret eller har foretaget væsentlige irreversible investeringer i etablering af nye anlæg på tidspunktet for indgåelse af den politiske aftale den 16. juni 2020, der vil have mulighed for at fortsætte i overgangsordningen. Det skal derudover ikke være muligt at foretage reinvesteringer i kommunale anlæg, dog skal almindelig vedligehold være muligt. Formålet med overgangsordningen er at tage hensyn til eksisterende kommunale anlægsinvesteringer. Overgangsordningen vil som udgangspunkt udløbe efter fem år fra dette lovforslags ikrafttræden. Det fremgår af Klimaplanen, at det efter fire år evalueres, om der stadig er behov for en kommunal tilstedeværelse, og såfremt der er væsentlige argumenter for en fortsat tilstedeværelse, kan aftalepartierne aftale at forlænge ud over de fem år.

Desuden fremgår det af Klimaplanen, at der kan gives dispensation fra forbuddet mod at investere eller reinvestere i kommunale anlæg for enkelte fraktioner, såfremt det viser sig, at der efter en udbudsrunde og en efterfølgende markedsdialog med potentielle bydere om justeringer af udbudsvilkår og udbudte fraktioner, ikke er private bydere til håndteringen af de enkelte fraktioner. Hvis en kommune får dispensation til at byde ind på håndteringen af specifikke fraktioner forudsættes det, at der er tale om et genudbud på samme vilkår, herunder i forhold til miljøkrav, prisloft, innovation og øvrige udbudskriterier, og at der er tale om et partnerskab i form af et offentligt-privat selskab, hvor en privat part også tager en økonomisk risiko.

Endvidere fremgår det af Klimaplanen, at der sættes en slutdato for behandling af genanvendeligt erhvervsaffald på de kommunale anlæg, der i dag har dispensation til at modtage erhvervsaffald. Baggrunden er, at de private virksomheder har vist, at de kan håndtere erhvervsaffaldet, uden at der er skabt miljømæssige problemer. Slutdatoen fastsættes til den 31. december 2027, hvilket tager hensyn til afskrivning af kommunale investeringer.

Det er desuden en del af Klimaplanen, at virksomheder fremover skal kunne benytte private indsamlingsordninger for affald til forbrænding. Hensigten er, at virksomheder fremadrettet skal have mulighed for at samle deres affaldsindsamling hos én affaldsaktør.

Klimaplanen indeholder derudover et initiativ om, at mindre virksomheder, der generer affald svarende i art og mængde til husholdninger, gives frit valg til at vælge de kommunale indsamlingsordninger til genanvendeligt affald. Det fremgår af Klimaplanen, at ordningen skal udformes, så krydssubsidiering undgås og så indsamlingen sker til markedspriser.

Endelig gennemfører dette lovforslag også et initiativ fra Klimaplanens afsnit VI om mindre affald og cirkulær økonomi, hvor efteralle kommunale genbrugspladser forpligtes til at stille et område, container eller lignende til rådighed, hvor borgerne kan levere genstande til direkte genbrug. Genstandene skal først gøres tilgængelige for private aktører, herunder frivillige organisationer og borgere. De genstande, som ikke afsættes, må kommunerne afsætte i kommunale genbrugsbutikker eller til socialøkonomiske virksomheder. Kommunerne forpligtes til at inddrage de frivillige organisationer i den lokale kommunale udmøntning af initiativet. Formålet er at styrke den cirkulære økonomi ved, at flere genstande kan blive genbrugt, og samtidig sikre, at private aktører får adgang til genstandene.

Dette lovforslag gennemfører de ændringer af gældende ret, som initiativerne i Klimaplanen indebærer.

Med dette lovforslag vil terminologien i miljøbeskyttelsesloven endvidere blive ensrettet med affaldsdirektivets begreb, således at »genanvendeligt erhvervsaffald« erstattes af »erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse«. Begrebet »genanvendeligt erhvervsaffald« i bekendtgørelse nr. 1218 af 25. november 2019 af lov om miljøbeskyttelse med efterfølgende ændringer (herefter miljøbeskyttelsesloven) er hidtil blevet fortolket og anvendt i overensstemmelse med begrebet »materialenyttiggørelse« i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/98/EF af 19. november 2008 om affald og om

ophævelse af visse direktiver som senest ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2018/851/EU af 30. maj 2018 om ændring af direktiv 2008/98/EF om affald (herefter benævnt »affaldsdirektivet«). Det bemærkes, at ændringen ikke medfører materielle ændringer af miljøbeskyttelsesloven, og at bekendtgørelse nr. 2159 af 9. december 2020 om affald (herefter affaldsbekendtgørelsen) og bekendtgørelse nr. 2097 af 14. december 2020 om affaldsregulativer, -gebyrer og -aktører m.v. (herefter affaldsaktørbekendtgørelsen), der implementerer affaldsdirektivet, allerede anvender affaldsdirektivets begreb.

Med Klimaplanen er der aftalt en ny organisering af genanvendelsessektoren. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet vurderer, at betegnelsen genanvendeligt affald i aftalen må forstås i overensstemmelse med ovennævnte fortolkning af begrebet »genanvendeligt« i miljøbeskyttelsesloven. Derfor vil »genanvendeligt affald« blive betegnet som »affald egnet til materialenyttiggørelse« i bestemmelserne angående ny organisering af det genanvendelige affald.

Desuden foreslås det, at det nuværende forbud mod, at kommuner etablerer affaldsordninger for, tilbyder indsamling af og varetager behandlingen af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, lovfæstes. Forbuddet er i dag fastsat på bekendtgørelsesniveau. For at tydeliggøre rammerne for kommunernes rolle på markedet for affald egnet til materialenyttiggørelse vurderes det dog at være hensigtsmæssigt at fastsætte forbuddet i miljøbeskyttelsesloven.

Det bemærkes, at håndtering af affald omfattet af udvidede producentansvarsordninger er reguleret nærmere i særlovgivning herom. Dette gælder både eksisterende og de kommende udvidede producentansvarsordninger for emballage, visse engangsplastprodukter og fiskeredskaber af plast (jf. EU direktiv 2019/904/EU). Nærværende lovforslag ændrer ikke ved de eksisterende producentansvarsordninger eller fastlægger de nærmere rammer for den konkrete udmøntning af de nye producentansvarsordninger.

Der er endnu ikke truffet beslutning om den konkrete udmøntning af de nye ordninger for udvidet producentansvar, herunder hvem der skal udbyde affaldet, når producentansvaret træder i kraft. Udmøntningen skal jf. Klimaplan for affald og cirkulær økonomi tage udgangspunkt i den organisering af affaldssektoren, der blev aftalt med Klimaplanen.

Den nærmere organisering af de nye producentansvarsordninger for emballage m.v. forventes at blive udmøntet på bekendtgørelsesniveau. Ifølge bemærkningerne til lovforslaget er det hensigten ved fastsættelsen af regler om udvidet producentansvar for emballage at tage udgangspunkt i den til enhver tid gældende organisering af affaldssektoren, jf. Folketingstidende 2019-20, A, L 112, som fremsat, side 19. Miljøministeren har desuden ved betænkning tilkendegivet, at ministeren vil invitere Folketingets partier til forhandlinger om udmøntning af producentansvar for emballage med henblik på at sikre, at Folketingets partier inddrages.

En stor andel af affaldet i de henteordninger for husholdninger, som kommunen er forpligtet til at etablere, vurderes overvejende at bestå af emballageaffald, der er egnet til materialenyttiggørelse. Dette gælder eksempelvis pap/papir-, glas-, metal-, plast- og mad- og drikkekartonaffald. Den nærmere udmøntning af det udvidede producentansvar for emballageaffald vil derfor påvirke den fremtidige organisering af en del af det affald, der reguleres med dette lovforslag.

3. Lovforslagets hovedpunkter

3.1. Kommuners deltagelse i behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse

3.1.1. Gældende ret

Det fremgår af miljøbeskyttelseslovens § 45, stk. 1, at kommunalbestyrelsen forestår håndteringen af affald, medmindre andet er fastsat i loven eller i regler udstedt i medfør af loven. Affaldshåndtering er således som udgangspunkt en kommunal opgave.

Affaldshåndtering omfatter både indsamling og behandling af affaldet. Affaldsbekendtgørelsens § 3, nr. 28, definerer indsamling som afhentning af affald, herunder indledende sortering og indledende oplagring af affald med henblik på transport til et affaldsbehandlingsanlæg. Behandling defineres i henhold til affaldsbekendtgørelsens § 3, nr. 10, som nyttiggørelses- eller bortskaffelsesoperationer, herunder forberedelse forud for nyttiggørelse eller bortskaffelse. Behandling omfatter også forbehandling af affaldet, herunder sortering, knusning og sammenpresning af affaldet. Definitionerne i affaldsbekendtgørelsen implementerer definitionerne fra affalddirektivet i dansk ret.

Kommunalbestyrelsens forpligtelse til at sikre affaldshåndtering opfyldes ved etablering af kommunale affaldsordninger, der enten kan etableres som

indsamlings- eller anvisningsordninger. Det følger af affaldsaktørbekendtgørelsens § 9, stk. 1, at når en kommunal ordning er fastlagt i regulativet for husholdningsaffald, og regulativet er trådt i kraft, er borgere og grundejere forpligtet til at benytte ordningen som foreskrevet. Husholdninger har således benyttelsespligt til kommunale affaldsordninger, herunder ordninger for husholdningsaffald egnet til materialenyttiggørelse. Virksomheder har som udgangspunkt også benyttelsespligt til kommunale affaldsordninger. Virksomheder er således ifølge affaldsaktørbekendtgørelsens § 12, stk. 1, også forpligtet til at benytte en kommunal ordning som foreskrevet, når en kommunal ordning for affald er fastlagt i regulativet for erhvervsaffald, og regulativet er trådt i kraft. Dette gælder dog ikke for erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse.

Kommunens forpligtelse til at sikre affaldshåndtering er desuden begrænset i relation til affald, der er omfattet af udvidet producentansvar. Der er i dag udvidet producentansvar på batterier og elektronik, hvilket betyder, at kommunerne alene er forpligtet til at varetage indsamlingen af disse affaldsfraktioner mhp. overdragelse til producenterne og videre affaldsbehandling. Derudover er der i dag også udvidet producentansvar på biler og på visse drikkevareemballager via pant- og retursystemet, som er organiseret sådan, at kommunen ikke har en rolle i forbindelse med affaldshåndteringen af disse.

Som nævnt i pkt. 2 i lovforslagets almindelige bemærkninger blev der med lov nr. 807 af 9. juni 2020 om ændring af lov om miljøbeskyttelse ligeledes indført et udvidet producentansvar for emballage. Efter miljøbeskyttelseslovens § 9 p, stk. 1, skal producenter og importører af emballerede produkter således forholdsmæssigt i forhold til deres markedsandel af emballage for egen regning foranstalte tilbagetagning og særskilt håndtering af emballage, som er markedsført som del af et emballeret produkt, og affald heraf, medmindre der er fastsat andre regler i medfør af § 44 og § 45, stk. 2. Bestemmelsen har virkning fra den 31. december 2024. Miljøministeren vil fastlægge den nærmere afgrænsning af kommunernes og producenternes ansvar for affaldshåndteringen på bekendtgørelsesniveau. Det fremgår af forarbejderne til miljøbeskyttelseslovens § 9 p, at det er hensigten ved fastsættelsen af regler om udvidet producentansvar for emballage at tage udgangspunkt i den til enhver tid gældende organisering af affaldssektoren samt organisering af de eksisterende producentansvarsordninger, jf. Folketingstidende 2019-20, A, L 112, som fremsat, side 19.

På tilsvarende vis er der med lov nr. 786 af 4. maj 2021 om ændring af lov om miljøbeskyttelse (Implementering af engangsplastdirektivets bestemmelser om udvidet producentansvar og oprydningsansvar) indført en række udvidede producentansvarsordninger for blandt andet fiskeredskaber, der indeholder plast, i § 9 h og drikkevarebeholdere og drikkebægre af engangsplast i § 9 s. Også ved udmøntningen af disse ordninger, er det hensigten at tage udgangspunkt i den til enhver tid gældende organisering af affaldssektoren, samt organiseringen af de eksisterende producentansvarsordninger. jf. Folketingstidende 2020-2021, A, L 179, side 10 og 22. Bestemmelserne har virkning fra den 31. december 2024.

Der er endnu ikke truffet beslutning om den konkrete udmøntning af de nye ordninger for udvidet producentansvar, herunder hvem der skal udbyde affaldet, når producentansvaret træder i kraft. Udmøntningen skal jf. Klimaplan for affald og cirkulær økonomi tage udgangspunkt i den organisering af affaldssektoren, der blev aftalt med Klimaplanen.

Efter gældende ret kan kommunalbestyrelsen blandt andet deltage i aktiviteter forbundet med behandling af husholdningsaffald egnet til materiale-nyttiggørelse. Affald egnet til materialenyttiggørelse omfatter affald, som kan forberedes til genbrug, genanvendes eller anvendes til anden endelig materialenyttiggørelse eller forbehandling med henblik på en af de nævnte behandlingsformer, jf. § 3, nr. 1, i affaldsbekendtgørelsen.

Kommunalbestyrelsen kan deltage enten direkte ved selv at varetage driften af behandlingen inden for den kommunale driftsorganisation eller indirekte ved at overlade opgaven til et kommunalt ejet affaldsselskab. Kommunalbestyrelsen kan også vælge ikke selv at deltage i aktiviteterne og i stedet udbyde opgaven til en privat virksomhed.

Kommunens indkøb af ydelsen med behandling af affald vil som udgangspunkt udgøre offentlige kontrakter og vil som følge heraf være omfattet af de udbudsretlige regler, herunder udbudslovens regler. Udbudsloven finder ikke anvendelse for opgaver, som ordregiver selv udfører, hvor to enheder inden for samme ordregiver indgår aftaler (såkaldte klassiske in-house-aftaler). I relation til affaldssektoren omfatter dette blandt andet situationer, hvor kommunen uden udbud vælger selv at varetage driften af affaldshåndteringen inden for den kommunale driftsorganisation.

UDKAST

Det fremgår ligeledes af udbudslovens §§ 12-16, at udbudsloven ikke gælder, når ordregivende myndigheder indgår kontrakt med en selvstændig juridisk person, som er forskellig fra myndigheden, men som er så tæt knyttet til den ordregivende myndighed, at kontrakten svarer til en intern arbejdsdeling (den såkaldte udvidede in-house-regel). Det kræver dog, at tre kriterier er opfyldt. For det første skal ordregiver udøve en kontrol over den selvstændige juridiske enhed, der svarer til den kontrol, ordregiveren fører med sine egne tjenestegrene (kontrolkriteriet). For det andet skal mere end 80 pct. af aktiviteterne hos den selvstændige juridiske enhed udføres i forbindelse med de opgaver enheden har fået betroet af den eller de ordregivere, den kontrolleres af (virksomhedskriteriet). For det tredje må der ikke være nogen direkte privat kapitalandel i den selvstændige juridiske enhed, ud over det der følger af lov, og som ikke medfører afgørende indflydelse på virksomheden.

I relation til affaldssektoren betyder dette, at kommunalbestyrelsen kan vælge at lade affald behandle af et behandlingsanlæg, der er ejet af et kommunalt affaldsselskab, uden at udbyde kontrakten, hvis de tre kriterier er opfyldt. Dette gælder også, hvis en kommune lader affaldet behandle af et behandlingsanlæg ejet af et kommunalt fællesskab, som kommunen deltager i.

Det følger af miljøbeskyttelseslovens § 45, stk. 1, at affaldshåndtering alene er en kommunal opgave, såfremt der ikke er fastsat andet i loven eller i regler udstedt i medfør af loven.

Det er eksempelvis som udgangspunkt ikke en kommunal opgave at håndtere erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse. Det skyldes, at kommunalbestyrelsens ansvar for erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse er begrænset på bekendtgørelsesniveau med hjemmel i miljøbeskyttelseslovens § 44, stk. 1. Kommunalbestyrelsen må således som udgangspunkt ikke etablere ordninger for eller tilbyde indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, jf. § 8, stk. 3, 1. pkt., i affaldsaktørbekendtgørelsen. Der er dog fastsat visse undtagelser hertil i affaldsaktørbekendtgørelsen, hvorefter erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse lovligt kan omfattes af en kommunal affaldsordning. Der henvises til pkt. 3.2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger for en beskrivelse af gældende regler for, hvornår kommuner kan tilbyde indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse.

Kommunale behandlingsanlæg må derudover som udgangspunkt hverken varetage indsamling eller behandling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, jf. affaldsaktørbekendtgørelsens § 28, stk. 1. Det fremgår dog af miljøbeskyttelseslovens § 46 b, stk. 1, at energi-, forsynings- og klimaministeren fastsætter regler om, at kommunale anlæg, der er godkendt til behandling af genanvendeligt affald og godkendt og sat i drift inden den 26. februar 2009, fortsat kan behandle genanvendeligt erhvervsaffald. For en nærmere beskrivelse af gældende regler for kommunale anlæg, der kan behandle erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse i overensstemmelse med en godkendt anmeldelse henvises til pkt. 3.5.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det bemærkes, at den korrekte ministerbetegnelse ikke fremgår af den seneste lovbekendtgørelse af miljøbeskyttelsesloven. Betegnelsen for Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet blev med kongelige resolution af 27. juni 2019 ændret til Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet. Fremadrettet i dette lovforslag vil betegnelsen klima-, energi- og forsyningsministeren blive benyttet ved gengivelse af bestemmelser i miljøbeskyttelsesloven, der anvender den gamle ministerbetegnelse i den gældende lovbekendtgørelse.

3.1.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser

Det fremgår af Klimaplanen, at der skal stilles krav til kommunerne om udbud af behandlingen af det genanvendelige husholdningsaffald, herunder sortering af genanvendeligt affald. Det fremgår endvidere af Klimaplanen, at udbudspligten ikke ændrer på miljøkravene til affaldshåndtering, og at kommunerne fortsat skal have ansvaret for at sikre, at affaldet behandles og genanvendes i overensstemmelse med de miljøkrav, som kommunerne fastlægger i deres udbud. Kommunerne skal derudover ikke have mulighed for at investere i nye kommunale genanvendelsesanlæg. Det fremgår dog af Klimaplanen, at genanvendeligt affald på ikke-brofaste øer undtages, så kommuner fortsat kan indsamle og behandle alt genanvendeligt affald på ikke-brofaste øer i en ordning, der er frivillig for virksomhederne.

I 2010 blev markedet for indsamling og behandling af genanvendeligt erhvervsaffald markedsudsat, hvorefter dette affald som udgangspunkt har været håndteret på privatejede behandlingsanlæg. Det foreslås, at organiseringen af affald omfattet af en kommunal ordning strømlines med organiseringen af det affald, som kommunerne i dag ikke er ansvarlig for, da private affaldsaktører vil få adgang til alt affald egnet til materialenyttiggørelse. Affaldet kan således samles på privatejede anlæg, hvilket forventes at give

storskalafordele og større investeringssikkerhed for de private affaldsaktører.

Som nævnt under pkt. 2 vil dette lovforslag ensrette terminologien i miljøbeskyttelsesloven med affaldsdirektivets begreber. »Genanvendeligt affald« vil derfor blive betegnet som »affald egnet til materialenyttiggørelse« i lovforslagets bestemmelser.

Initiativerne i Klimaplanen omfatter sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse.

Med Klimaplanen er der desuden ikke lagt op til at ændre på, at kommunerne forestår indsamlingen af husholdningsaffald egnet til materialenyttiggørelse. Indsamling omfatter også indledende sortering af affald. Idet det fremgår af aftalen, at kommunerne ikke skal have mulighed for at investere i nye genanvendelsesanlæg, og at kommuner skal udbyde opgaver med sortering af genanvendeligt affald, vurderer Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet dog, at det ikke vil være i tråd med ånden i aftalen, hvis kommuner fremover kan etablere og drive automatiserede anlæg, hvorpå affald egnet til materialenyttiggørelse sorteres fra andet affald, eller hvorpå der foretages indledende sortering af affald. Baggrunden for dette er at kommunernes deltagelse på markedet kan forhindre, at private aktører opnår de storskalafordele og den investeringssikkerhed, som har til formål at danne grobund for øget genanvendelse og mindre forbrænding af affald. Et generelt forbud mod, at kommuner deltager i aktiviteter forbundet med sortering af affald, vurderes dog ikke at være hensigtsmæssigt. Det vurderes således, at kommuner skal have mulighed for at foretage manuelle sorteringsaktiviteter, som må anses for nødvendige for at øge genanvendelse. Det kan eksempelvis være manuel sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse fra deponeringseget affald, der er afleveret til et kommunalt ejt deponeringsanlæg.

Klimaplanens initiativ omfatter husholdningsaffald. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet vurderer, at det er hensigtsmæssigt at tydeliggøre kommunernes rolle på markedet for al affald egnet til materialenyttiggørelse. Ministeriet vurderer derfor, at der i miljøbeskyttelsesloven bør fastsættes et forbud mod kommunal behandling af al affald egnet til materialenyttiggørelse, hvilket betyder, at udgangspunktet om, at kommuner ikke må behandle erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, som i dag er fastsat i affaldsaktørbekendtgørelsen, lovfæstes.

Klima-, energi- og forsyningsministeriet vurderer, at det er hensigten med aftalen, at kommunen skal udbyde alt affald egnet til materialenyttiggørelse, der er omfattet af en kommunal affaldsordning, og ikke kun husholdningsaffald, således at kommunen også skal udbyde behandlingen af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, når erhvervsaffaldet indsamles som led i en kommunal affaldsordning, herunder eksempelvis genbrugspladsordningen.

Affald produceret af en kommune er erhvervsaffald. Genanvendeligt erhvervsaffald blev konkurrenceudsat i 2010. Affald fra kommuners egne institutioner og virksomheder blev dog undtaget, for at kommuner kunne opnå skalafordele ved at håndtere affald fra kommunale institutioner sammen med affald fra husholdninger. Lovforslaget konkurrenceudsætter håndtering af husholdningsaffald egnet til materialenyttiggørelse. Begrundelsen for at undtage affald fra kommuners egne virksomheder fra reglerne om erhvervsaffald er således ikke længere til stede.

Definitionen af affald omfatter også spildevand. Affald defineres således som ethvert stof eller enhver genstand, som indehaveren skiller sig af med eller agter eller er forpligtet til at skille sig af med, jf. affaldsbekendtgørelsens § 2, stk. 1. Affaldsbekendtgørelsens § 2, stk. 1, implementerer affaldsdirektivets definition af affald. EU-domstolen har ved domme af 10. maj 2007 i sag C-252/05, Thames Water Utilities Ltd, og af 14. oktober 2020 i sag C-629/19, Sappi Austria Produktions-GmbH & Co. KG, Wasserverband »Region Gratkorn-Gratwein«, fastslået, at EU-lovgiver udtrykkeligt har villet anse spildevand for affald i henhold til affaldsdirektivet. Spildevandsforsyningsselskaber er i dag kommunalt ejede, og Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet vurderer, at det ikke har været hensigten med Klimaplanen at forhindre kommunerne i at deltage i aktiviteter forbundet med spildevandsforsyning, herunder med udnyttelse af ressourcer, der er i spildevandet. Ministeriet vurderer derfor, at behandling af spildevand bør undtages fra det med lovforslaget foreslåede forbud mod, at kommuner deltager i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse.

Som benævnt under pkt. 3.1.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger er kommunernes forpligtelse til at sikre affaldshåndtering begrænset som følge af de eksisterende producentansvarsordninger på henholdsvis biler, batterier, elektronik og visse drikkevareemballager via pant- og retursystemer. Det bemærkes desuden, at der endnu ikke er truffet beslutning om den konkrete udmøntning af de nye ordninger for udvidet producentansvar, herunder hvem der skal udbyde affaldet, når producentansvaret træder i kraft.

3.1.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at indsætte en bestemmelse i miljøbeskyttelsesloven, hvorefter kommuner ikke må deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse. Forslaget vil medføre, at kommuner hverken helt eller delvist, direkte eller indirekte må eje anlæg, der varetager behandlingen af affald egnet til materialenyttiggørelse, og at kommuner ikke må investere eller reinvestere i kommunale anlæg til behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse.

Den foreslåede bestemmelse vil som udgangspunkt omfatte behandlingen af al affald egnet til materialenyttiggørelse. Det vil betyde, at kommuner hverken må deltage i aktiviteter forbundet med behandlingen af husholdningsaffald eller erhvervsaffald, når affaldet er egnet til materialenyttiggørelse, og at dette gælder, uanset om der er tale om affald, som er omfattet af en kommunal affaldsordning eller ej.

Kommunalbestyrelsen vil som udgangspunkt fortsat være ansvarlig for håndteringen af affaldet, medmindre andet er fastsat i loven eller i regler udstedt i medfør af loven (fx regler om udvidede producentansvarsordninger).

For så vidt angår husholdningsaffald vil dette betyde, at kommunalbestyrelsen fortsat vil skulle etablere affaldsordninger og sikre, at affaldet bliver behandlet, herunder at genanvendeligt affald bliver genanvendt med høj reel genanvendelse. Kommunalbestyrelsen vil derfor skulle tilrettelægge håndteringen af husholdningsaffaldet som en del af kommunens myndighedsopgave, herunder udarbejde og vedtage regulativer om ordninger for affald og kommunale affaldshåndteringsplaner, fastsætte affaldsgebyrer m.v.

For så vidt angår erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse vil det gældende udgangspunkt om, at kommunalbestyrelsen ikke må etablere ordninger for eller tilbyde indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, lovfæstes med den med dette lovforslag foreslåede § 49 c. Kommunalbestyrelsen vil ikke være ansvarlig for håndtering af dette affald. Der vil være visse undtagelsestilfælde, hvor kommunalbestyrelsen kan etablere affaldsordninger for og tilbyde indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse. Der henvises til lovforslagets pkt. 3.2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger for en nærmere beskrivelse af den foreslåede ordning for kommunal indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttig-

gørelse. Hvis en virksomhed benytter sig af en kommunal indsamlingsordning, anses virksomhedens affald, der indsamles som led i ordningen, for at være omfattet af en kommunal affaldsordning.

For så vidt angår behandling af erhvervsaffald vil forslaget endvidere indebære en lovfæstning af udgangspunktet i gældende ret, hvorefter kommunale behandlingsanlæg ikke må varetage behandlingen af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse. Kommunale behandlingsanlæg, som kan varetage behandlingen af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse i overensstemmelse med en godkendt anmeldelse, vil dog kunne fortsætte denne virksomhed indtil den 1. januar 2027. Der henvises i øvrigt til pkt. 3.5.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger vedrørende forslaget om at fastsætte en slutdato for kommunale behandlingsanlæg, der er godkendt til at behandle erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse.

Den foreslåede ordning vil regulere, at kommuner ikke har adgang til at deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse. Ordningen vil ikke omfatte affaldsindsamling, og kommuner vil således fortsat kunne deltage i aktiviteter forbundet med indsamling af affald egnet til materialenyttiggørelse, medmindre andet er fastsat i loven eller i regler udstedt i medfør af loven, herunder organisering af udvidede producentansvarsordninger. Jf. affaldsdirektivet omfatter indsamling, afhentning af affald, herunder indledende sortering og indledende oplagring af affald med henblik på transport til et affaldsbehandlingsanlæg. Dette vil overvejende omfatte husholdningsaffald, da kommunalbestyrelsen alene kan tilbyde indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse i de undtagelsestilfælde, hvor erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse lovligt kan omfattes af en kommunal affaldsordning i henhold til den foreslåede § 49 c. Kommunen vil kunne vælge at varetage indsamlingsopgaven inden for den kommunale driftsorganisation, at overlade opgaven til kommunale affaldsselskaber eller at udbyde opgaven til private virksomheder.

Som led i indsamling og transport af affaldet til et behandlingsanlæg kan der være behov for at omlaste affaldet. Det foreslås at undtage aktiviteter forbundet med omlastning fra forbuddet mod, at kommunen deltager i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse for så vidt angår affald omfattet af en kommunal affaldsordning. Kommuner vil således fortsat kunne deltage i aktiviteter forbundet med omlastning af affald egnet til materialenyttiggørelse.

Det overordnede formål med omlastning er at optimere transporten af affaldet, hvilken kan være hensigtsmæssigt af både økonomiske årsager og af hensyn til at reducere CO₂-belastningen fra affaldstransport.

Med omlastning forstås aktiviteter, som er forbundet med aflæsning og pålæsning af affaldet, der foretages med henblik på transport til et behandlingsanlæg. Det omfatter indledende oplagring af affaldet, indledende frasertering af grove fejlsorteringer hos affaldsproducenten samt indledende sammenpresning og ballering af affaldet med henblik på transportoptimering. Det er ikke hensigten, at kommuner skal foretage en mere omfattende behandling eller forbehandling af affaldet. Kommuner må således ikke foretage andre behandlings- eller forbehandlingsaktiviteter, herunder eksempelvis knusning eller neddeling af affald.

Det foreslås, at affald egnet til materialenyttiggørelse, der er produceret på øer uden fast broforbindelse, undtages det generelle forbud mod, at kommuner deltager i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse. Dette vil indebære, at en kommune må eje og drive behandlingsanlæg, der behandler affald produceret på øer uden fast broforbindelse. Med øer uden fast broforbindelse forstås i dette lovforslag øer, der ikke har broforbindelse til fastlandet. Begrebet omfatter ikke øer, der indirekte har broforbindelse til fastlandet, fordi øen er forbundet med en anden dansk ø, der har broforbindelse til fastlandet. Kommunen vil kunne vælge selv at varetage driften af affaldshåndteringen inden for den kommunale driftsorganisation eller at overlade opgaven til kommunalt ejede affaldsselskaber. Behandlingen vil i så fald skulle foretages på den pågældende ø, hvor affaldet er produceret. Affald egnet til materialenyttiggørelse, der ikke behandles på den pågældende ø, vil være omfattet af det generelle forbud mod, at kommuner deltager i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse. Kommunerne vil ikke være forpligtet til at eje og drive behandlingsanlæg på øerne. Kommunerne vil også kunne vælge at udbyde opgaven til private virksomheder.

Den foreslåede ordning vil både omfatte husholdningsaffald og erhvervsaffald, der er produceret på øer uden fast broforbindelse. For så vidt angår husholdningsaffald vil allerede gældende ret, hvorefter husholdninger har benyttelsespligt til kommunale affaldsordninger, videreføres. For så vidt angår erhvervsaffald vil virksomheder dog ikke være forpligtet til at benytte et kommunalt behandlingsanlæg. Selvom kommunalbestyrelsen vælger at etablere et behandlingsanlæg til behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse på øen, vil virksomhederne have frit valg til at vælge, hvorvidt de

ønsker at få deres affald egnet til materialenyttiggørelse behandlet af kommunen eller en privat aktør. I forbindelse med, at der skal træffes beslutning om udmøntningen af de nye EU-regler for udvidet producentansvar, skal der tages stilling til, om denne undtagelse for ikke-brofaste øer skal være gældende.

Det foreslås at ophæve en undtagelse, der giver kommuner mulighed for at behandle affald fra deres egne virksomheder og institutioner, da begrundelsen for undtagelsen ophører med lovforslaget. Affald produceret af en kommune er erhvervsaffald. Genanvendeligt erhvervsaffald blev konkurrenceudsat i 2010. Undtagelsen blev indført for at give kommuner mulighed for at opnå skalafordele ved at behandle affald fra kommunale institutioner sammen med husholdningsaffald egnet til materialenyttiggørelse som forblev en kommunal opgave. Da indeværende lovforslag udvider udbudspligten til også at omfatte husholdningsaffaldet, er begrundelsen for undtagelsen ikke længere til stede. Det foreslås dog, at klima-, energi- og forsyningsministeren bemyndiges til at fastsætte regler om, at kommuner i visse tilfælde kan behandle affald fra egne virksomheder og institutioner. Bemyndigelsen kan efter drøftelse med forligskredsen f.eks. blive brugt til at fastsætte regler om, at kommuner på trods af forbuddet må behandle slagge fra kommunalt ejede forbrændingsanlæg, foretage kompostering af have- og parkaffald fra kommunens parker m.v., samt at kommunens socialøkonomiske virksomheder må behandle erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse fra kommunens egne institutioner og virksomheder.

Det foreslås endvidere, at behandling af spildevand vil undtages fra forbuddet mod, at kommuner deltager i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse. Formålet er at sikre, at kommuner fortsat må deltage i aktiviteter forbundet med spildevandsforsyning, herunder med udnyttelse af ressourcer, der er i spildevandet.

For så vidt angår behandling af jord vil lovforslaget ikke ændre på den gældende retstilstand. Det foreslås derfor, at kommuner fortsat vil kunne deltage i aktiviteter med behandling af jord, som er affald. Det fremgår af Klimaplanen, at der arbejdes for en løsning, hvor kommunernes anvisningsret og pligt for jord, som er affald, ophæves, så virksomheder frit kan vælge, hvor de afleverer jord. Samtidig udfases kommunale jordbehandlingsanlæg på sigt efter en rimelig overgangsperiode, der bl.a. tager hensyn til kommunale investeringer. Dette arbejde pågår i øjeblikket. En udfasning af kommunale jordbehandlingsanlæg vil kræve en ændring af miljøbeskyttelsesloven.

Den foreslåede ordning vil indebære, at kommuner inden den 1. juli 2022 som udgangspunkt vil skulle ophøre med at deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, undtagen affald produceret på øer uden broforbindelse, spildevand og jord, som er affald.

Lovforslaget indeholder dog en overgangsordning, hvorefter kommuner indtil den 1. juli 2027 vil kunne deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, hvis aktiviteterne er knyttet til et helt eller delvist kommunalt ejet behandlingsanlæg, som er godkendt til behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse og sat i drift senest den 16. juni 2020, eller til et helt eller delvist kommunalt ejet behandlingsanlæg, som kommunalbestyrelsen senest den 16. juni 2020 har foretaget væsentlige irreversible investeringer i etableringen af. Der henvises i øvrigt til pkt. 3.4.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger for en beskrivelse af overgangsordningen. Forsyningstilsynet vil desuden kunne meddele dispensation, således at kommuner vil kunne deltage i aktiviteter forbundet med behandling af bestemte affaldsfraktioner, hvis der ikke er private, der vil udføre opgaven. Der henvises i øvrigt til pkt. 3.3.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger for en beskrivelse af dispensationsordningen. Endelig vil kommuner, der ejer et behandlingsanlæg, som er godkendt til at behandle erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, som nævnt oven for kunne fortsætte driften indtil den 1. januar 2027, i det omfang det er i overensstemmelse med en godkendt anmeldelse. Der henvises i øvrigt til pkt. 3.5.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger for en beskrivelse af den foreslåede ordning for kommunale behandlingsanlæg, som er omfattet af godkendelsesordningen for erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse.

Det foreslås endvidere at fastsætte en udvidet udbudspligt, hvorefter kommuner som udgangspunkt vil skulle udbyde opgaver med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse omfattet af en kommunal affaldsordning. Udbuddet vil skulle følge udbudslovens regler for tildeling af offentlige kontrakter. Dette vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil skulle udbyde opgaven med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, selvom kontrakten er undtaget fra udbudspligten som følge af de klassiske in house-regler eller de udvidede in house-regler, jf. udbudslovens §§ 12-16. Det vil overvejende omfatte husholdningsaffald, da kommunalbestyrelsen som udgangspunkt ikke må etablere ordninger for eller tilbyde indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse. I de tilfælde, hvor erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse lovligt vil kunne omfattes af en kommunal affaldsordning, vil udbudspligten dog også finde anvendelse.

Kommuner, der uanset forbuddet mod deltagelse i aktiviteter forbundet med affald egnet til materialenyttiggørelse fortsat vil kunne deltage i disse aktiviteter i henhold til den i § 49 f foreslåede overgangsordning, vil uanset udbudslovens §§ 12-16 om ordregiverinterne aftaler og kontrakter, være forpligtet til at udbyde kontrakten efter udbudslovens regler. De kommunalt ejede anlæg vil således skulle byde på opgaven i konkurrence med private aktører. De kommunale anlægs bud på opgaven skal ske i overensstemmelse med de almindelige udbuds- og konkurrenceretlige regler. Der henvises i øvrigt til pkt. 3.4.3 i lovforslaget almindelige bemærkninger for en nærmere beskrivelse af den foreslåede overgangsordning.

Det foreslås, at den udvidede udbudspligt som udgangspunkt ikke vil skulle gælde for aktiviteter, som kommunen fortsat kan deltage i. Det vil indebære, at udbudspligten ikke vil omfatte kommunens aktiviteter forbundet med omlastning af affald omfattet en kommunal affaldsordning med henblik på transport til et behandlingsanlæg. Kommuner vil endvidere ikke skulle udbyde opgaver med behandling af affald produceret på øer uden fast broforbindelse samt behandling af spildevand og jord, som er affald.

Den udvidede udbudspligt vil træde i kraft den 1. juli 2023, hvilket vil indebære, at alle kommuner inden den 1. juli 2023 skal have tildelt opgaver med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse på baggrund af et udbud. Forslaget vil ikke medføre, at kommuner, der allerede udbyder opgaven, vil skulle genudbyde opgaven inden den 1. juli 2023. Kommuner, der allerede udbyder opgaven ved lovens ikrafttræden, og som ikke ejer et behandlingsanlæg til at varetage opgaven, vil dog ikke kunne hjemtage opgaven i tiden mellem den 1. juli 2022 og den 1. juli 2023.

Lovforslaget vil som udgangspunkt ikke forbyde kommuner at deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald, der ikke er egnet til materialenyttiggørelse, herunder sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse fra affald, der er klassificeret som farligt affald eller forbrændings- og deponeringsegnet affald. Da indledende sortering af affald anses som en del af indsamlingsleddet, vil den foreslåede ordning endvidere som udgangspunkt ikke forhindre kommunerne i at foretage indledende sortering af indsamlet affald. Kommuner vil således som udgangspunkt kunne foretage indledende sortering af affald som led i indsamlingen samt sortere affald egnet til materialenyttiggørelse fra farligt affald og forbrændings- og deponeringsegnet affald.

Det foreslås, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om, at kommuner ikke må eje automatiserede sorteringsanlæg til indledende sortering og sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse fra farligt affald og forbrændings- og deponeringseget affald. Ved automatiserede anlæg skal i dette lovforslag forstås anlæg, hvor anlæggets tekniske indretning forestår sorteringen, i modsætning til manuel sortering hvor en fysisk person forestår sortering. Manuel sortering vil eksempelvis omfatte sortering ved hjælp af en gravko, der føres af en fysisk person. Det vurderes således, at kommuner skal have mulighed for at foretage manuelle sorteringsaktiviteter, som må anses for nødvendige for at øge genanvendelse. Det kan eksempelvis være manuel sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse fra deponeringseget affald, der er afleveret til et kommunalt ejet deponeringsanlæg.

Bestemmelsen forventes at blive udnyttet til at fastsætte regler på bekendtgørelsesniveau om, at kommuner ikke må eje bestemte typer af automatiserede sorteringsanlæg. Ved første udmøntning ved bekendtgørelse forventes bestemmelsen at blive udnyttet til at fastsætte regler om, at kommuner ikke må eje sorteringsanlæg til optisk posesortering. Ved optisk posesortering forstås sortering af to eller flere affaldsfraktioner, der er særskilt indsamlet i farvede poser i samme beholder. Et anlæg til optisk posesortering anses for et anlæg, der foretager indledende sortering, da anlægget afrunder indsamlingsprocessen. Det forventes endvidere, at hjemlen vil udnyttes til at fastsætte regler om, at kommuner ikke må eje automatiserede sorteringsanlæg til sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse fra restaffald, som klassificeres som forbrændingseget affald. Bemyndigelsen er dog ikke begrænset hertil. I takt med teknologiudviklingen og udviklingen på det private marked, kan der endvidere være behov for at udnytte bemyndigelsen til at fastsætte regler vedrørende andre typer af automatiserede sorteringsanlæg til indledende sortering og sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse fra farligt affald og forbrændings- og deponeringseget affald.

For så vidt angår automatiserede sorteringsanlæg til sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse fra restaffald, forventes det, at der med hjemmel i bemyndigelsesbestemmelsen vil blive fastsat regler, der vil give kommuner mulighed for at søge om dispensation til at eje automatiserede sorteringsanlæg til sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse fra restaffald, hvis kommunen har foretaget irreversible investeringer i et sådant anlæg på aftaletidspunktet d. 16. juni 2020.

Den konkrete anvendelse af bemyndigelsen vil ske på bekendtgørelsesniveau.

3.2. Kommunal indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse

3.2.1. Gældende ret

Affaldshåndtering er som udgangspunkt en kommunal opgave, og kommuner er forpligtet til at etablere affaldsordninger for affald produceret af husholdninger og virksomheder i kommunen, jf. §45, stk. 1.

Det er dog som udgangspunkt ikke en kommunal opgave at håndtere erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse. Kommunalbestyrelsens ansvar for erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse er begrænset på bekendtgørelsesniveau med hjemmel i miljøbeskyttelseslovens § 44, stk. 1, hvorefter miljøministeren kan fastsætte regler om klassificering, håndtering, sortering og opbevaring af affald samt mærkning af indsamlingsmateriel og pligt til at anvende mærkning samt pligt til at benytte særlige affaldsmæglere, forhandlere, indsamlings- og oparbejdningsskoler m.v. Ved kongelig resolution af 28. juni 2015 blev ressortansvaret for affaldsforsyning overført fra Miljøministeriet til Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet. I note 3 til bekendtgørelse nr. 1218 af 25. november 2019 af lov om miljøbeskyttelse er de bestemmelser, der er helt eller delvist overført til klima-, energi- og forsyningsministeren, oplistet. Dette gælder bl.a. § 44, stk. 1. Det fremgår endvidere af noten, at der er valgt den systematik, at der står miljøministeren de steder, hvor kompetencen er delt, uanset hvem der er primær bruger af bestemmelserne, medmindre al kompetence er overført til klima-, energi- og forsyningsministeren. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan således fastsætte regler med hjemmel i § 44, stk. 1.

Med hjemmel i § 44, stk. 1, 1.pkt., er det fastsat i affaldsaktørbekendtgørelsens § 8, stk. 3, 1. pkt., at kommunalbestyrelsen ikke må etablere ordninger for eller tilbyde indsamling af sorteret erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse fra virksomheder. Der er dog også fastsat visse undtagelser hertil i affaldsaktørbekendtgørelsen, hvorefter erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse lovligt kan omfattes af en kommunal affaldsordning. Dette omfatter erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse indsamlet på genbrugspladser, erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse fra kommunens egne institutioner og virksomheder, samt genanvendeligt erhvervsaffald fra virksomheder i kommunen, som er beliggende i ejendomme med både husholdninger og erhverv.

For så vidt angår genbrugspladsordningen, følger det af miljøbeskyttelseslovens § 45, stk. 2, nr. 3, at miljøministeren fastsætter regler om kommunalbestyrelsens pligt til at give adgang til genbrugspladser i kommunen, herunder for virksomheder, der ikke er hjemmehørende i kommunen, og om kommunalbestyrelsens pligt til at begrænse adgangen til genbrugspladser i kommunen og foretage brugerundersøgelser. Kompetencen efter miljøbeskyttelseslovens § 45, stk. 2, nr. 3, er delt mellem miljøministeren og klima-, energi- og forsyningsministeren.

Klima-, energi- og forsyningsministeren har med hjemmel i § 45, stk. 2, nr. 3, fastsat, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde virksomheder, som er hjemmehørende i kommunen, og virksomheder, som ikke er hjemmehørende i kommunen, herunder udenlandske virksomheder, adgang til mindst én genbrugsplads, jf. affaldsaktørbekendtgørelsens § 10, stk. 1, 1. pkt. I affaldsaktørbekendtgørelsen er der endvidere fastsat regler, der forpligter kommunalbestyrelsen til at begrænse adgangen til genbrugspladser i kommunen og til at foretage brugerundersøgelser. Det er eksempelvis fastsat i affaldsaktørbekendtgørelsens § 10, stk. 1, 2. pkt., at ordningen giver virksomhederne adgang til genbrugspladsen med affald, der i karakter svarer til det, husholdninger har adgang med.

Kommunalbestyrelsen har derudover mulighed for at indsamle erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, der er produceret af egne institutioner og virksomheder. Det følger således af affaldsaktørbekendtgørelsens § 8, stk. 3, 2. pkt., at kommunalbestyrelsen kan lade erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse fra kommunens egne institutioner og virksomheder være omfattet af affaldsordninger for affald egnet til materialenyttiggørelse.

Kommunalbestyrelsen kan endvidere tilbyde kommunal indsamling af sorteret genanvendeligt erhvervsaffald i blandede bolig- og erhvervsjendomme. Det følger af affaldsaktørbekendtgørelsens § 11, stk. 1, at kommunalbestyrelsen kan tilbyde virksomheder i kommunen, som er beliggende i ejendomme med både husholdninger og virksomheder, at de omfattes af den eller de ordninger for sorteret genanvendeligt affald, som kommunen har etableret for husholdningerne. Det fremgår endvidere af § 11, stk. 2, at dette kun finder anvendelse, hvor kommunalbestyrelsen i sit regulativ for husholdningsaffald har fastsat en indsamlingsordning organisere som en henteordning for det genanvendelige affald. Det er således et krav for, at kommunalbestyrelsen kan tilbyde indsamling, at virksomheden omfattes af en eksisterende ordning for husholdninger. Kommunalbestyrelsen kan således ikke med hjemmel i affaldsaktørbekendtgørelsens § 11 etablere separate

ordninger for genanvendeligt erhvervsaffald, der er produceret af virksomheder beliggende i ejendomme med både husholdninger og virksomheder.

Affaldsordninger finansieres efter gældende ret gennem fastsættelse og opkrævning af affaldsgebyrer. Det fremgår af miljøbeskyttelseslovens § 48, stk. 1, at kommunalbestyrelsen skal fastsætte gebyrer til dækning af udgifter til planlægning, etablering, drift og administration af affaldsordninger, indsamling og registrering af oplysninger, og forskudsvis dækning af planlagte investeringer på affaldsområdet. Kommunalbestyrelsen skal således fastsætte og opkræve et gebyr hos virksomheder, der benytter en kommunal affaldsordning. Der gælder nogle grundlæggende principper for gebyrfastsættelsen. Kommunalbestyrelsens fastsættelse af affaldsgebyrer er underlagt hvile-i-sig-selv-princippet. Kommunen skal således have dækket sine omkostninger gennem opkrævning af gebyrer, men må ikke optjene et overskud. Derudover skal krydssubsidiering så vidt muligt undgås, så der ikke optjenes et overskud på én af de kommunale affaldsordninger, som benyttes til at finansiere et underskud på en anden ordning, og således at en brugergruppe ikke systematisk betaler omkostningerne for en anden brugergruppe. Det betyder eksempelvis, at kommunen ikke må lade husholdninger betale for omkostningerne ved affaldsordninger for virksomheder.

3.2.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser

Siden 2010 har erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, med få undtagelser været markedsudsat, således at kommunalbestyrelsen ikke må etablere ordninger for eller tilbyde indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse. Dette betyder, at erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, herunder genanvendeligt erhvervsaffald, med få undtagelser bliver indsamlet og behandlet af private aktører. Forbuddet mod, at kommunalbestyrelsen etablerer ordninger for og tilbyder indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse er i dag fastsat på bekendtgørelsesniveau. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet vurderer, at forbuddet bør lovfæstes for at tydeliggøre rammerne for kommunernes rolle på markedet for affald egnet til materialenyttiggørelse.

Det fremgår af Klimaplanen, at genanvendeligt affald på ikke-brofaste øer undtages, så kommuner fortsat kan indsamle og behandle alt genanvendeligt affald på ikke-brofaste øer i en ordning, der er frivillig for virksomhederne. Initiativet indebærer, at virksomheder, der producerer affald på øer uden fast broforbindelse, vil få mulighed for at vælge en kommunal indsamlingsordning, hvis kommunen vælger at lade virksomhederne være omfattet af kommunens ordning.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet vurderer, at der på mange øer uden fast broforbindelse hverken er etableret et privat marked for indsamling og behandling af genanvendeligt affald eller er planer om etablering af et sådant marked, og at det kan være uforholdsmæssigt dyrt for erhvervslivet på disse øer at fragte affaldet væk fra øen. Det vurderes desuden, at kommuner med øer uden fast broforbindelse i vid udstrækning benytter sig af samarbejde med private markedsaktører, når dette er muligt.

Det fremgår endvidere af Klimaplanen, at mindre virksomheder, der genererer affald svarende i art og mængde til husholdninger, gives frit valg til at vælge de kommunale indsamlingsordninger til genanvendeligt affald. Ordningen skal udformes, så krydssubsidiering undgås, og indsamlingen sker til markedspriser. Initiativet er en undtagelse til det generelle forbud mod, at kommuner etablerer affaldsordninger for og tilbyder indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse. Formålet er at gøre det nemmere for mindre virksomheder at få indsamlet deres erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse. Det vil være et vilkår for ordningen, at virksomheden i art og mængde producerer affald svarende til en husholdning.

Det bemærkes, at der endnu ikke er truffet beslutning om den konkrete udmøntning af de nye ordninger for udvidet producentansvar, herunder hvem der skal udbyde affaldet, når producentansvaret træder i kraft.

3.2.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at det nuværende forbud mod, at kommuner etablerer affaldsordninger for og tilbyder indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, lovfæstes. Forbuddet er i dag fastsat på bekendtgørelsesniveau. For at tydeliggøre rammerne for kommunernes rolle på markedet for affald egnet til materialenyttiggørelse vurderes det dog at være hensigtsmæssigt at fastsætte forbuddet i miljøbeskyttelsesloven.

I overensstemmelse med gældende ret vil forbuddet ikke finde anvendelse for genbrugspladser. Kommuner vil fortsat kunne modtage erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse på genbrugspladsen i en ordning, der er frivillig for virksomhederne. Lovforslaget vil ikke indebære ændringer af miljøbeskyttelseslovens § 45, stk. 2, nr. 3, hvorefter ministeren fastsætter regler om kommunalbestyrelsens pligt til at give adgang til genbrugspladser i kommunen, herunder for virksomheder, der ikke er hjemmehørende i kommunen, og om kommunalbestyrelsens pligt til at begrænse adgangen til genbrugspladser i kommunen og foretage brugerundersøgelse. Lovforslaget vil

således ikke ændre på, at der på bekendtgørelsesniveau fastsættes regler om, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde virksomheder, som er hjemhørende i kommunen, og virksomheder, som ikke er hjemhørende i kommunen, herunder udenlandske virksomheder, adgang til mindst én genbrugsplads, jf. affaldsaktørbekendtgørelsens § 10, stk. 1. Lovforslaget vil endvidere ikke ændre på, at der på bekendtgørelsesniveau fastsættes vilkår for virksomheders adgang til genbrugspladsen, herunder regler om begrænsning af den mængde af affald, som virksomheder kan aflevere på genbrugspladsen.

Det foreslås endvidere, at kommunalbestyrelsen vil kunne etablere affaldsordninger for og tilbyde indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret af henholdsvis virksomheder, der i art og mængde producerer affald svarende til en husholdning, virksomheder på øer uden fast broforbindelse og kommunens egne institutioner og virksomheder.

Klima-, energi- og forsyningsministeren vil kunne fastsætte nærmere regler om kommunalbestyrelsens mulighed for at etablere affaldsordninger for og tilbyde indsamling fra de pågældende virksomheder.

For så vidt angår erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret af kommunens egne institutioner og virksomheder vil lovforslaget ikke medføre ændringer af gældende ret. Det fremgår således af affaldsaktørbekendtgørelsens § 8, stk. 3, 2. pkt., at kommunalbestyrelsen kan lade sorteret erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse fra kommunens egne institutioner og virksomheder være omfattet af ordninger for affald egnet til materialenyttiggørelse. Denne retstilstand vil videreføres med dette lovforslag.

Kommunalbestyrelsen vil med lovforslaget få mulighed for at tilbyde indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse til virksomheder, der i art og mængde producerer affald svarende til en husholdning, og til virksomheder, der producerer affald på øer uden fast broforbindelse. Dette vil være en ændring af den gældende retstilstand, hvor kommunerne som udgangspunkt ikke må indsamle erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse. Det vil være frivilligt for den enkelte kommune, hvorvidt kommunen ønsker at tilbyde en indsamlingsordning for de pågældende virksomheder. Der vil endvidere blive fastsat regler om, at virksomhederne ikke vil være forpligtet til at benytte en kommunal indsamlingsordning, selvom kommunen tilbyder indsamling. Virksomhederne vil således ikke være afskåret fra at vælge en privat aktør til håndteringen af deres affald.

For så vidt angår virksomheder, der i art og mængde producerer affald svarende til en husholdning, forventes det, at bemyndigelsen vil udnyttes til at fastsætte regler om, at virksomheder vil skulle benytte allerede eksisterende indsamlingsordninger for husholdninger. Det vil indebære, at kommunalbestyrelsen kan tilbyde indsamling af de samme typer af affaldsfraktioner til de omfattede virksomheder, som kommunalbestyrelsen tilbyder til husholdninger i kommunen. Det vil endvidere indebære, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde indsamling i samme materiel og med samme tømningssfrekvens som husholdninger.

Det foreslås, at såfremt kommunalbestyrelsen tilbyder indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse til virksomheder, der i art og mængde producerer affald svarende til en husholdning, vil indsamlingen skulle ske til markedspris. Kommunalbestyrelsen vil skulle udfolde sædvanlige og rimelige bestræbelser på at undersøge, hvad markedsprisen er. Fastsættelse af en markedspris kan dog være vanskelig at foretage i praksis og vil ofte bero på et skøn. Kommunalbestyrelsen må ved vurderingen af prisen derfor overlades en vis skønsmargin. Prisen skal dog som minimum fastsættes, så der sikres fuld dækning af omkostningerne ved indsamlingen. Dette omfatter både direkte og indirekte omkostninger, herunder forrentning og afskrivning af kapital. Hos virksomheder, der i art og mængde producerer affald svarende til en husholdning, vil kommunalbestyrelsen således ikke skulle fastsætte et gebyr på baggrund af hvile-i-sig-selv-princippet. Kommunalbestyrelsen vil dog fortsat skulle undgå krydssubsidiering. Et overskud fra ordningen for virksomhederne må således ikke benyttes til at finansiere omkostningerne for husholdningerne eller andre affaldsordninger, der skal hvile i sig selv.

Den nuværende undtagelse for virksomheder beliggende i ejendomme med både husholdninger og virksomheder vil blive ophævet fra den 1. januar 2023, således at kommunalbestyrelsen fra denne dato ikke længere vil kunne tilbyde virksomheder i kommunen, som er beliggende i ejendomme med både husholdninger og virksomheder, at blive omfattet af den eller de ordninger for sorteret genanvendeligt affald, som kommunen har etableret for husholdningerne. Kommunalbestyrelsen vil dog kunne tilbyde virksomhederne indsamling, hvis de er omfattet af en af de øvrige undtagelser til forbuddet mod kommunal indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse.

3.3. Dispensationsordning

3.3.1. Gældende ret

Efter gældende ret forestår kommunalbestyrelsen håndteringen af affald, herunder behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, medmindre andet er fastsat i loven eller i regler udstedt i medfør af loven, jf. miljøbeskyttelseslovens § 45, stk 1. Kommuner kan i den forbindelse deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse.

Kommunalbestyrelsen kan vælge, at kommunen selv skal varetage opgaven med behandling af affald inden for den kommunale driftsorganisation, at kommunen skal overlade opgaven til kommunalt ejede affaldsselskaber, eller at kommunen skal udbyde opgaven til private virksomheder.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.1.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Hvis kommunalbestyrelsen vælger at udbyde opgaven med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, skal kommunen følge de til enhver tid gældende regler for tildeling af offentlige kontrakter. Hvis det i forbindelse med udbuddet viser sig, at der ikke er private aktører på markedet, der er interesserede i at varetage opgaven, er der efter gældende regler ikke noget til hinder for, at kommunen selv kan udføre opgaven.

Den klassiske in-house-regel, hvorefter kommunalbestyrelsen ikke er forpligtet til at udbyde opgaver, som kommunen selv udfører, finder ikke anvendelse, hvis opgaven løses af en selvstændig juridisk person, som er forskellig fra myndigheden. Den udvidede in-house-regel, jf. udbudslovens § 12, vil dog finde anvendelse, hvis kommunalbestyrelsen indgår kontrakt med en selvstændig juridisk person, som er forskellig fra myndigheden, men som er så tæt knyttet til kommunen, at kontrakten svarer til en intern arbejdsdeling. Det følger af udbudslovens § 12, stk. 1, nr. 3, at der som udgangspunkt ikke må være nogen direkte private kapitalandele i den juridiske person. Dette gælder dog ikke i tilfælde, hvor private kapitalandele er krævet i henhold til lovgivningen og ikke medfører en afgørende indflydelse på den juridiske person. Det følger af bemærkningerne til udbudslovens § 12, jf. Folketingstidende 2015-16, A, L 19, som fremsat, side 67, at det skal være en bestemt privat økonomisk aktørs deltagelse, der er tvungen i henhold til lovgivning.

Reglerne for offentlige indkøb fastsætter ikke krav om, at ordregiver foretager markedsdialog som en del af forberedelse af et udbud. Kommunen er således ikke forpligtet til at afsøge markedet for at afdække, om der er mar-

kedsinteresse for varetagelse af opgaven, inden at opgaven udbydes. Udbudslovens § 39 giver dog ordregiver mulighed for at gennemføre indledende markedsundersøgelser med henblik på at udforme udbuddet og informere økonomiske aktører om ordregiverens udbudsplaner og krav i forbindelse med udbuddet. Indledende markedsundersøgelser kan anvendes til at skabe et større kendskab til markedet med henblik på, at ordregiveren kan udforme udbuddet. Det kan blandt andet være gennem en undersøgelse af, hvilke løsninger der er på markedet, hvordan markedet fungerer m.v.

En kommune kan deltage i et privatretligt selskab, hvis der er hjemmel hertil i kommunalfuldmagtsreglerne, i bekendtgørelse nr. 655 af 7. juni 2019 af lov om kommuners og regioners udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder og kommuners og regioners deltagelse i selskaber (herefter benævnt »lov om kommuners og regioners udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder og kommuners og regioners deltagelse i selskaber« eller i særlovgivningen.

Ifølge kommunalfuldmagtsreglerne må en kommune deltage i et privatretligt selskab, hvis selskabet alene varetager opgaver, som kommunen selv kunne udføre. Det er en betingelse for deltagelse, at kommunen ikke har bestemmende indflydelse i selskabet, og at selskabet ikke har et erhvervsøkonomisk formål. Det vil sige, at selskabet ikke må drives med fortjeneste for øje.

Ifølge § 3, stk. 1, i lov om kommuners og regioners udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder og kommuners og regioners deltagelse i selskaber, kan kommuner og regioner desuden deltage finansielt og ledelsesmæssigt i selskaber, der driver virksomhed med henblik på salg af produkter og tjenesteydelser, som bygger på kommunal eller regional viden, der er oparbejdet i kommunen eller regionen i forbindelse med løsning af kommunale eller regionale opgaver, eller videreudvikling af sådan viden. Det er en betingelse for deltagelse, at en kommune ikke opnår bestemmende indflydelse i selskabet, jf. § 3, stk. 4, i lov om kommuners og regioners udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder og kommuners og regioners deltagelse i selskaber. Flere kommuner kan tilsammen have bestemmende indflydelse i selskabet. I henhold til § 4, stk. 1, skal der dog være private ejere, som besidder minimum 25 pct. af selskabets kapital og stemmerettigheder. Det fremgår desuden af lovens § 5, stk. 1, at i selskaber omfattet af loven, hvor der deltager kommuner, må højst 50 pct. af selskabets omsætning gennemsnitligt over 3 år stamme fra salg til andre end kommuner. Hvis mere end 50 pct. af selskabets omsætning gennemsnitligt over 3 år

stammer fra salg til andre, skal en kommune afhænde sin ejerandele i selskabet, jf. lovens § 5, stk. 2. Erhvervsministeren kan i henhold til § 5, stk. 4, fastsætte regler om, at visse typer af selskaber er undtaget fra kravene i stk. 1-3.

Visse opgaver kan løses i selskabsform, selvom en kommune bevarer rådigheden over opgavevaretagelsen. Dette gælder blandt andet for de kommunale opgaver på affaldsområdet. Efter de kommunale tilsynsmyndigheders praksis kan affaldshåndtering varetages i selskaber, som en kommune har bestemmende indflydelse i.

3.3.2. Klima- Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser

Det fremgår af Klimaplanen, at der skal gives mulighed for dispensation fra forbuddet mod at investere eller reinvestere i kommunale anlæg for enkelte fraktioner, såfremt det viser sig, at der efter en udbudsrunde og en efterfølgende markedsdialog med potentielle bydere om justering af udbudsvilkår og udbudte fraktioner, ikke er private bydere til håndteringen af de enkelte fraktioner. Det fremgår desuden af Klimaplanen, at såfremt en kommune får denne dispensation til at byde ind på håndteringen af specifikke fraktioner, forudsættes det, at der er tale om et genudbud på samme vilkår, herunder i forhold til miljøkrav, prisloft, innovation og øvrige udbudskriterier, og at der er tale om et partnerskab i form af offentligt-privat selskab, hvor en privat part også tager en økonomisk risiko.

Hensigten med dispensationsordningen er at sikre, at der er behandlingsmuligheder til affald omfattet af kommunale affaldsordninger, såfremt der ikke er interesse på det private marked for at varetage opgaven med at behandle bestemte affaldsfraktioner. I tilfælde hvor der ikke er et velfungerende marked for behandling af bestemte affaldsfraktioner, kan kommuners deltagelse i offentligt-private selskaber bidrage til, at behandlingen af affaldsfraktionerne på sigt kommer ud på markedet, idet den private partner med tiden kan overtage selskabet.

Med Klimaplanen er det aftalt, at kommunerne skal gives mulighed for dispensation, hvis der efter en udbudsrunde og en efterfølgende markedsdialog med potentielle bydere om justering af udbudsvilkår og udbudte fraktioner, ikke er private bydere til håndteringen af de enkelte fraktioner. Konsekvensen vil være, at kommunen vil skulle have forsøgt at udbyde opgaven to gange, før der kan gives dispensation. Formålet er at sikre, at muligheden for, at opgaven kan varetages på det private marked, er afsøgt tilstrækkeligt. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet vurderer, at det vil besværliggøre

processen betydeligt, hvis kommunen skal gennemføre to udbud, inden de kan ansøge om dispensation. Derudover vurderer ministeriet, at formålet om, at markedet skal være afsøgt tilstrækkeligt, i lige så høj grad vil kunne opnås ved en model, hvor kommunen kan søge om dispensation efter første udbud, såfremt kommunen inden udbuddet har foretaget markedsdialog. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet foreslår derfor, at der vil blive stillet krav om, at kommunen skal have forsøgt at udbyde opgaven mindst én gang, og at kommunen inden dette udbud skal have foretaget markedsdialog.

3.3.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at Forsyningstilsynet i særlige tilfælde vil kunne dispensere fra forbuddet mod, at kommuner deltager i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse. Klima-, energi- og forsyningsministeren vil endvidere bemyndiges til at fastsætte regler om adgangen til at meddele dispensation, herunder om betingelser for at opnå dispensation, vilkår for dispensationen, krav til dokumentation og indberetning af oplysninger.

Reglerne forventes at blive udformet således, at Forsyningstilsynet alene kan give dispensation til at deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, der er omfattet af en kommunal affaldsordning. Affald omfattet af en eksisterende udvidet producentansvarsordning for batterier eller elektronik er også omfattet af en kommunal affaldsordning, idet kommunerne varetager indsamlingsopgaven. Kommunerne vil dog ikke kunne opnå dispensation for denne del af affaldet, idet kommunerne ikke varetager behandlingen af dette affald. Det bemærkes, at håndtering af affald omfattet af udvidede producentansvarsordninger er reguleret nærmere i særlovgivning herom. Der er endnu ikke truffet beslutning om den konkrete udmøntning af de nye ordninger for udvidet producentansvar, herunder hvem der skal udbyde affaldet, når producentansvaret træder i kraft.

Tildeling af dispensation vil overvejende omfatte husholdningsaffald, da kommunalbestyrelsen som udgangspunkt ikke må etablere affaldsordninger for erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse. Forslaget vil således indebære, at kommuner alene må deltage i aktiviteter forbundet med behandling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, i de tilfælde hvor erhvervsaffald lovligt kan omfattes af en kommunal affaldsordning. Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 3.2.3 for så vidt angår en gennemgang af de tilfælde, hvor erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse lovligt vil kunne omfattes af en kommunal affaldsordning.

Reglerne forventes endvidere at blive udformet således, at der kan gives dispensation for så vidt angår bestemte affaldsfraktioner. Der vil således ikke kunne meddeles en generel dispensation til, at kommunen kan deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse.

Det vil være en betingelse for at opnå dispensation for bestemte affaldsfraktioner, at kommunen har forsøgt at udbyde opgaven med behandling af affaldet, og at kommunen i forbindelse med denne udbudsprocedure ikke har modtaget antagelige ansøgninger eller tilbud fra private aktører. Det vil være op til kommunen at vurdere om de modtagne ansøgninger eller tilbud er antagelige. Hvis en tilbudsgiver mener, at udbudslovens regler er overtrådt, kan en klage indgives til Klagenævnet for Udbud. Forsyningstilsynet får ikke kompetence til at prøve om udbudslovens regler er overtrådt. Hensigten er, at dispensation vil kunne meddeles i tilfælde, hvor der ikke er interesse på det private marked for at behandle affaldet. De udbudsretlige regler, herunder udbudsloven, vil gælde for kommunens udbud af opgaven.

Det vil desuden være en betingelse for opnåelse af dispensation, at kommunen forud for iværksættelse af udbudsproceduren har gennemført en indledende markedsundersøgelse. Formålet er at sikre, at udbuddet er udformet på baggrund af kendskab til markedet, hvilket kan bidrage til, at kommunen vil kunne udforme udbuddet med henblik på at opnå interesse på det private marked for at udøve aktiviteten, således at kommunen så vidt muligt undgår en situation, hvor der ikke modtages antagelige ansøgninger eller tilbud fra private aktører. Gennem indledende markedsundersøgelser kan kommunen udforme udbuddet, så der er størst sandsynlighed for at opnå markedsinteresse. Det kan eksempelvis være i forhold til de krav, der stilles til behandlingen af affaldet i udbuddet, eller ved at øge volumen af de udbudte fraktioner gennem tværkommunalt samarbejde. Det forventes, at der vil blive fastsat nærmere regler om krav til kommunens indledende markedsundersøgelser på bekendtgørelsesniveau.

Såfremt Forsyningstilsynet meddeler dispensation, vil kommunen kunne deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, i det omfang det er i overensstemmelse med vilkårene for dispensationen.

Det vil være et vilkår for dispensationen, at aktiviteter omfattet af dispensationen vil skulle udøves i et særskilt aktie- eller anpartsselskab, der driver virksomhed på kommercielle vilkår. Formålet er at sikre en klar adskillelse

fra kommunens øvrige opgaver på affaldsområdet. Selskabet må således ikke varetage aktiviteter forbundet med behandling af forbrændings- eller deponeringsegnet affald. Det er hensigten, at Forsyningstilsynet skal føre tilsyn med, at selskabet alene udfører aktiviteter, der er omfattet af dispensationen.

Det vil endvidere være et vilkår for dispensationen, at aktie- eller anparts-selskabet har privat medejerskab. Selskabet vil således skulle være et offentligt-privat selskab. Hensigten med betingelsen om privat medejerskab er at bidrage til, at der kan opbygges interesse på markedet for behandling af de pågældende affaldsfraktioner. Selskabets etablering vil skulle ske i overensstemmelse med de almindelige udbuds- og konkurrenceretlige regler.

Kravet om privat medejerskab vil betyde, at der vil skulle være private kapitalandele i den juridiske person. Der vil ikke stilles krav om, at der skal være tale om en bestemt privat aktør. Konsekvensen heraf vil være, at den udvidede in-house-regel, jf. udbudslovens § 12, ikke vil finde anvendelse, og at kommunalbestyrelsen således ikke kan indgå kontrakt med det offentligt-private selskab uden udbud.

Der vil blive fastsat regler om, at det offentligt-private selskab skal drives på kommercielle vilkår. Kommunens deltagelse i selskabet vil derfor ikke være omfattet af kommunalfuldmagtsreglerne, da selskabet vil have et erhvervsøkonomisk formål. Kommunen vil endvidere ikke kunne gøre brug af muligheden efter tilsynsmyndighedernes praksis på affaldsområdet til at bevare bestemmende indflydelse i selskabet. Selskabet vil derimod være omfattet af kapitel 3 i lov om kommuners og regioners udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder og kommuners og regioners deltagelse i selskaber. Dette vil bl.a. indebære, at en kommune ikke må opnå bestemmende indflydelse i selskabet, og at der skal være private ejere, som besidder minimum 25 pct. af selskabets kapital og stemmerettigheder. I henhold til lovens § 3, stk. 1, skal selskabet drive virksomhed med henblik på salg af produkter og tjenesteydelser, som bygger på kommunal viden, der er oparbejdet i kommunen, eller videreudvikling af sådan viden. Idet kommuner som udgangspunkt forestår håndteringen af affald, og kommuner er forpligtet til at etablere ordninger for affald, må kommunen anses for at have oparbejdet en viden i kommunen, som selskabet enten kan bygge sin viden på eller kan videreudvikle.

Selskaber, der behandler affald, vil ofte afsætte affaldet efter behandlingen, herunder eventuelt efter sortering, og afsætning vil ofte ske på det private

marked. Det kan derfor være en hindring for det offentligt-private selskab, at det fremgår af lov om kommuners og regioners udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder og kommuners og regioners deltagelse, at kommuner skal afhænde sine ejerandele i selskabet, hvis mere end 50 pct. af selskabets omsætning gennemsnitligt over 3 år stammer fra salg til andre end kommuner. Det foreslås derfor, at erhvervsministeren i henhold til lovens § 5, stk. 4, fastsætter regler om, at selskaber, der er omfattet af dispensationen, undtages fra kravet om, at kun 50 pct. af selskabets omsætning må stamme fra salg til andre end kommuner.

Der vil endvidere blive fastsat regler på bekendtgørelsesniveau om, at kommunen efter at have fået dispensationen skal genudbyde opgaven i et udbud, hvor det etablerede offentligt-private selskab kan byde ind på opgaven. Det vil være et krav, at kommunen genudbyder opgaven på samme vilkår, som kommunen udbød opgaven på i den første udbudsprocedure, hvor kommunen ikke modtog antagelige ansøgninger eller tilbud fra private aktører, der på egen hånd ville udøve aktiviteten. Det kan f.eks. være i forhold til miljømæssige krav, længden af kontrakten, affaldsmængder og -kvalitet og i forhold til forventning til innovation i opgaveløsningen.

Det forventes, at der vil blive fastsat regler om kommunernes deltagelse i selskabet efter udløb af kontrakten, herunder at det offentligt-private selskab også efterfølgende vil kunne byde ind på opgaver med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, i det omfang det er i overensstemmelse med vilkårene for dispensationen. Det vil eksempelvis være et krav, at selskabet alene behandler de affaldsfraktioner, som kommunen har fået dispensation til at deltage i aktiviteter forbundet med behandling af. Det vil også være et vilkår for dispensationen, at selskabet kun må behandle affald fra ejerkommunen eller ejerkommunerne.

Administrationen af og tilsynet med den foreslåede dispensationsordning delegeres til Forsyningstilsynet som en del af det skærpede økonomiske tilsyn med affaldssektoren. Det forventes, at der vil blive fastsat regler om, at Forsyningstilsynet skal føre tilsyn med de kommuner, der tildeles dispensation. Det indebærer regler om, at kommuner og øvrige relevante markedsaktører, herunder det oprettede offentligt-private selskab, løbende og på anmodning fra Forsyningstilsynet, skal udleverede information, som Forsyningstilsynet vurderer er nødvendigt for vurderingen af, om vilkårene for dispensationsordningen er opfyldt. Finder Forsyningstilsynet, at vilkårene for dispensationen ikke er overholdt, kan Forsyningstilsynet give påbud til kommunen om, at forholdene bringes i orden straks eller inden en nærmere

angivet frist. Efterkommer en kommune ikke Forsyningstilsynets påbud, skal Forsyningstilsynet sende sagen til Ankestyrelsen, der kan iværksætte de sanktionsmuligheder, der følger af lov om kommunernes styrelse.

3.4. Overgangsordning

3.4.1. Gældende ret

Efter gældende ret kan kommuner deltage i aktiviteter forbundet med behandling af husholdningsaffald egnet til materialenyttiggørelse, medmindre andet er fastsat i loven eller i regler udstedt i medfør af loven. Kommunen kan både deltage direkte inden for den kommunale driftsorganisation eller indirekte via et kommunalt ejet affaldsselskab.

Miljøbeskyttelsesloven indeholder ikke krav til organiseringsform for aktiviteter forbundet med behandling af affald, herunder til organisering af kommunalt ejede affaldsselskaber. De kommunale aktiviteter er i dag organiseret forskelligt. Aktiviteterne er blandt andet organiseret inden for den kommunale driftsorganisation, i kommunale fællesskaber efter § 60 i bekendtgørelse nr. 47 af 15. januar 2019 af lov om kommunernes styrelse (herefter kommunestyrelsesloven) eller i kommunale aktieselskaber.

Kommunernes aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse er underlagt hvile-i-sig-selv-princippet, og indtægter og omkostninger i de kommunale affaldsselskaber skal balancere. Kommunale affaldsselskaber må således ikke optjene et overskud, og selskaberne må ikke drives med fortjeneste for øje. Dette gælder, uanset hvilken selskabsform affaldsselskaberne er organiseret i.

Hvis aktiviteterne er organiseret inden for den kommunale driftsorganisation, kan kommunale service- og administrationsydelser benyttes. Ved service- og administrationsydelser forstås bl.a. IT-systemer- og udstyr, leje af kommunale grunde, personalebistand, bogholderi m.v. Hvis aktiviteterne er udskilt i selskaber eller udøves i kommunale fællesskaber, vil kommuner dog alene kunne sælge ydelserne til selskabet eller fællesskabet, hvis der er udtrykkelig hjemmel hertil i enten den skrevne lovgivning eller i kommunalfuldmagtsreglerne. Kommunalfuldmagtsreglerne indebærer, at kommuner som udgangspunkt ikke må drive handel, håndværk, industri eller finansiell virksomhed, herunder levering af service- og administrationsydelser. En kommune kan dog for at undgå værdispild afsætte sin overkapacitet til tredjemand, hvis overkapaciteten er opstået i forbindelse med lovlig kommunal aktivitet. Det er en betingelse for, at der er tale om lovlig overkapacitet, at kommunen ikke har dimensioneret sin kapacitet med det formål at varetage

opgaver for andre, ligesom overkapaciteten ikke må kunne afskaffes. Hvorvidt der i det konkrete tilfælde er tale om overkapacitet, som kommunen kan afsætte på markedet i henhold til kommunalfuldmagtsreglerne, beror på en konkret vurdering af, om betingelserne for lovlig overkapacitet er opfyldt.

På forsyningsområdet har kommunerne herudover mulighed for at organisere sin forsyningskoncern, således at et serviceselskab leverer dedikerede administrations- og serviceydelser til koncernforbundne selskaber. Formålet er at give kommunerne mulighed for at udnytte synergieffekter ved at samle visse administrations- og andre servicefunktioner i ét selskab. Et kommunalt ejet serviceselskab skal generelt levere ydelser på markedsvilkår for at undgå konkurrenceforvridning.

3.4.2. Klima- Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser

Det fremgår af Klimaplanen, at kommunerne i en overgangsperiode på fem år fortsat kan eje eksisterende kommunale anlæg til behandling og sortering af genanvendeligt husholdningsaffald.

Det fremgår derudover af Klimaplanen, at anlæggene skal selskabsføres i overgangsperioden for at sikre økonomisk gennemsigthed om selskabernes aktiviteter og adskillelse af kommunale myndigheds- og driftsopgaver. De kommunale anlæg skal derudover konkurrere på markedsvilkår og byde på husholdningsaffaldet på lige vilkår med andre private og selskabsgjorte anlæg.

Endvidere fremgår det af Klimaplanen, at det ikke skal være muligt for kommunalbestyrelsen at foretage reinvesteringer i eksisterende kommunale anlæg i overgangsperioden. Det skal dog være muligt at finansiere almindelig vedligehold af anlæggene.

Det fremgår også af Klimaplanen, at kun kommunale anlæg, der er etableret eller hvor kommunalbestyrelsen har foretaget væsentlige, irreversible investeringer i etablering af nye anlæg på tidspunktet for indgåelsen af den politiske aftale den 16. juni 2020, vil have mulighed for at deltage i overgangsordningen.

Endeligt fremgår det af Klimaplanen, at det efter fire år evalueres, om der stadig er behov for kommunal tilstedeværelse på markedet for behandling af genanvendeligt husholdningsaffald. Såfremt der er væsentlige argumenter for en fortsat tilstedeværelse, kan aftalepartierne aftale at forlænge ud over de fem år.

Hensigten med at indføre en overgangsordning forud for overgangen til et rent privat marked for behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse er at tage hensyn til eksisterende kommunale anlægsinvesteringer. En overgangsordning kan modvirke brandsalg af kommunale aktiver, hvor kommunerne tvinges til at afhænde kommunale anlæg inden for en kort tidshorison. Overgangsordningen skal desuden medvirke til at sikre, at der er tilstrækkelig behandlingskapacitet på markedet til at håndtere affald omfattet af kommunale affaldsordninger ved at give tid til planlægning af nye private anlægsinvesteringer, inden kommunerne skal være helt ude af markedet for behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse.

Der vil i udmøntningen af nye ordninger for udvidet producentansvar skulle tages stilling, hvorvidt de anlæg efter den foreslåede stk. 1, skal kunne varetage behandlingen af affald egnet til materialenyttiggørelse, som er omfattet af en udvidet producentansvarsordning.

3.4.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at indføre en overgangsordning for kommuner, der ejer et anlæg, som var idriftsat på tidspunktet for indgåelse af Klimaplanen, og for kommuner, der har foretaget væsentlige irreversible investeringer i etableringen af et anlæg på tidspunktet for indgåelse af Klimaplanen. Overgangsordningen vil kun omfatte affald, som kommunerne var ansvarlige for behandling af ved indgåelse af den politiske aftale og vil ikke kunne udvides til øvrigt affald.

Den foreslåede ordning vil indebære, at kommuner fortsat vil kunne deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, der er omfattet af en kommunal affaldsordning, hvis aktiviteterne er knyttet til et helt eller delvist kommunalt ejet anlæg, som er godkendt til behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse og sat i drift senest den 16. juni 2020, eller et helt eller delvist kommunalt ejet anlæg, som kommunalbestyrelsen senest den 16. juni 2020 har foretaget væsentlige irreversible investeringer i etableringen af.

Den foreslåede overgangsordning vil træde i kraft den 1. juli 2022 og udløbe den 30. juni 2027. Det fremgår dog af Klimaplanen, at aftalepartierne kan aftale at forlænge ud over de fem år, hvis der er væsentlige argumenter for fortsat kommunal tilstedeværelse. Derfor foreslås det, at klima-, energi- og forsyningsministeren bemyndiges til at forlænge datoen for ordningens udløb. Såfremt aftalepartierne aftaler at forlænge overgangsordningen ud over

de fem år, vil ministeren således ved bekendtgørelse fastsætte en ny udløbsdato i overensstemmelse med den nye aftale.

Fra den 1. juli 2022 vil kommunerne ikke kunne foretage reinvesteringer i helt eller delvist kommunalt ejede anlæg. Kommuner, der kan deltage i aktiviteter forbundet med affald egnet til materialenyttiggørelse i overgangsperioden, vil alene kunne foretage almindelig vedligehold af anlæggene.

Kommunerne vil alene kunne deltage i aktiviteter forbundet med affald egnet til materialenyttiggørelse, der er omfattet af en kommunal affaldsordning. Dette vil indebære, at de kommunalt ejede behandlingsanlæg alene vil kunne behandle affald, der er omfattet af en kommunal affaldsordning. Overgangsordningen vil derfor som udgangspunkt finde anvendelse for behandling af husholdningsaffald, da kommunalbestyrelsen som udgangspunkt ikke må etablere affaldsordninger for erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse. Kommunale anlæg, der deltager i overgangsordningen, vil således ikke have ret til at behandle erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, udover i de tilfælde hvor kommunen lovligt kan lade erhvervsaffald være omfattet af en kommunal affaldsordning.

Den foreslåede overgangsordning i forslaget til § 49 f vil ikke omfatte de kommunale anlæg, der har en godkendt anmeldelse til at behandle erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse. Disse anlæg vil kunne fortsætte driften indtil den 1. januar 2027, i det omfang det er i overensstemmelse med en godkendt anmeldelse, og der vil som udgangspunkt ikke være krav om, at de pågældende anlæg udskilles i aktie- eller anpartsselskaber, medmindre anlæggene også behandler affald egnet til materialenyttiggørelse, der er omfattet af en kommunal affaldsordning. For så vidt angår den med lovforslaget foreslåede ordning for kommunale anlæg, der i dag er godkendt til at behandle erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, henvises til pkt. 3.5.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

En overvejende andel af affald egnet til materialenyttiggørelse, som er omfattet af de kommunale affaldsordninger, vurderes at bestå af emballageaffald og andet affald, som er omfattet af udvidet producentansvar. De nye udvidede producentansvarsordninger skal senest træde i kraft den 1. januar 2025. Det bemærkes, at håndtering af affald omfattet af udvidede producentansvarsordninger er reguleret nærmere i særlovgivning herom. Der er endnu ikke truffet beslutning om den konkrete udmøntning af de nye ordninger for udvidet producentansvar, herunder hvem der skal udbyde affaldet, når producentansvaret træder i kraft. Udmøntningen af nye udvidede

producentansvarsordninger kan således få indflydelse på overgangsordningen.

Det foreslås endvidere, at kommunernes mulighed for fortsat at behandle affald egnet til materialenyttiggørelse indtil den 30. juni 2027 vil blive betinget af, at aktiviteterne senest den 1. januar 2024 er udskilt i et eller flere særskilte selskaber, som drives på kommercielle vilkår i aktie- eller anpartsselskabsform, og som ikke udøver andre aktiviteter end aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse. Kommunerne vil således have halvandet år fra lovens ikrafttræden til at udskille aktiviteterne. Kravet om, at aktiviteterne udskilles i et selvstændigt aktie- eller anpartsselskab, vil indebære en mere klar og entydig juridisk og økonomisk adskillelse mellem kommunernes myndighedsopgaver og driftsopgaver på affaldsområdet.

Forslaget vil indebære, at de udskilte selskaber vil skulle agere på kommercielle vilkår senest den 1. januar 2024. Formålet er at sikre lige konkurrence om affaldet og skabe incitament til en effektiv drift af de kommunalt ejede behandlingsanlæg. Udskillelse af aktiviteterne i det særskilte selskab vil endvidere skulle ske i overensstemmelse med de almindelige konkurrence- og statsstøtteretlige regler.

Den foreslåede ordning vil desuden indebære, at hvile-i-sig-selv-reguleringen vil ophæves fra den 1. januar 2024 for de selskaber, der deltager i ordningen, og at selskaberne vil skulle tilbyde ydelsen med at behandle affaldet på kommercielle vilkår. Det vil sige, at selskabet vil skulle drives med fortjeneste for øje, og at prisen ikke vil skulle fastsættes i overensstemmelse med hvile-i-sig-selv-princippet.

Det foreslås derudover, at kommuner, der deltager i overgangsordningen, vil kunne levere service- og administrationsydelser til det udskilte aktie- eller anpartsselskab. Aftaler, som kommunen indgår med selskabet om levering af service- og administrationsydelser skal indgås på markedsmæssige vilkår. Forslaget vil supplere kommunalfuldmagtens rammer for, hvornår kommuner kan levere ydelser til tredjemand, således at det er muligt for kommunen at levere service- og administrationsydelser i tilfælde, hvor kommunen ikke har overkapacitet.

En udskillelse af de aktiviteter, der i dag drives som en del af den kommunale driftsorganisation, og de aktiviteter, der i dag drives i regi af et fælles-

kommunalt interessentskab (I/S), til et selvstændigt aktie- eller anpartsselskab betyder, at den deltagende kommune stifter et selskab eller indgår som medstifter af et selskab. Ved stiftelsen indskyder den pågældende kommune aktiviteterne (behandlingsanlægget) i det nystiftede selskab – der foretages et apportindskud – og som betaling herfor modtages den respektive andel af aktierne m.v. i selskabet.

Der vil for den deltagende kommune være tale om en situation, som er omfattet af reglerne i ligningslovens § 2 om transaktioner mellem koncernforbundne parter. Det betyder, at der skal anvendes priser og vilkår for den økonomiske transaktion mellem selskabet (den skattepligtige) og kommunen i overensstemmelse med, hvad der kunne været opnået, hvis transaktionen var afsluttet mellem uafhængige parter (armslængdeprincippet). Det vil sige, at de aktiver, der indskydes i selskabet, skal værdiansættes til handelsværdien. Da selskaberne skal konkurrere på markedsvilkår og byde på behandling af husholdningsaffaldet på lige vilkår med andre privatejede og kommunalt ejede selskaber, vil en værdiansættelse til handelsværdien skulle foretages i overensstemmelse med de værdiansættelsesmetoder, der i øvrigt anvendes i transfer pricing sager.

Administrationen af og tilsynet med den foreslåede overgangsordning delegeres til Forsyningstilsynet som en del af det skærpede økonomiske tilsyn med affaldssektoren. Det forslås at Forsyningstilsynet fører tilsyn, med de kommuner der deltager i overgangsordningen. Kommuner og øvrige relevante markedsaktører herunder de selskabsgjorte anlæg, skal på anmodning fra Forsyningstilsynet udlevere den information, som Forsyningstilsynet vurderer er nødvendig for at kunne føre tilsyn med, at vilkårene for deltagelse i overgangsordningen er opfyldt. Finder Forsyningstilsynet, at vilkårene for deltagelse i overgangsordningen ikke er overholdt, kan Forsyningstilsynet give påbud til kommunen om, at forholdene bringes i orden straks eller inden en nærmere angivet frist. Efterkommer en kommune ikke Forsyningstilsynets påbud, skal Forsyningstilsynet sende sagen til Ankestyrelsen, der kan iværksætte de sanktionsmuligheder, der følger af lov om kommunernes styrelse.

Det forslås, at det er Forsyningstilsynet, der godkender kommunalbestyrelsens ansøgning om deltagelse i overgangsordningen. Der vil desuden af Forsyningstilsynet blive ført et tilsyn med, at vilkårene for deltagelse i overgangsordningen overholdes. Det forventes desuden, at der vil blive stillet krav om, at kommuner, der deltager i overgangsordningen, på Forsyningstilsynets foranledning skal kunne dokumentere, at vilkårene for at deltage i

overgangsordningen er overholdt. Det forventes, at der vil blive fastsat bestemmelser om, at et vilkår for deltagelse i overgangsordningen er, at der løbende meddeles Forsyningstilsynet de oplysninger, som Forsyningstilsynet vurderer er nødvendige for at kunne føre tilsyn med at vilkårene for overgangsordningen er opfyldt.

3.5. Kommunale anlæg, der er godkendt til behandling af genanvendeligt erhvervsaffald

3.5.1. Gældende ret

I forbindelse med konkurrenceudsættelsen af det genanvendelige erhvervsaffald i 2010 blev kommunalbestyrelsens ansvar begrænset for så vidt angår erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse. Det følger således af bemærkningerne til lov nr. 513 af 12. juni 2009 om ændring af lov om miljøbeskyttelse og andre love, jf. Folketingstidende 2008-09, tillæg A, side 4761, at kommunalbestyrelsen fremover ikke skal have kapacitetsforpligtelse for det genanvendelige erhvervsaffald bortset fra kapacitet til genanvendeligt erhvervsaffald fra genbrugspladser og affald produceret af kommunens institutioner og virksomheder.

Kommunale behandlingsanlæg må således som udgangspunkt ikke varetage behandling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse. Der henvises i øvrigt til pkt. 3.1.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

I henhold til miljøbeskyttelseslovens § 46 b, stk. 1, kan klima-, energi- og forsyningsministeren dog fastsætte regler om, at kommunale anlæg, der er godkendt til behandling af genanvendeligt affald og sat i drift inden den 26. februar 2009, fortsat kan behandle genanvendeligt erhvervsaffald. Med hjemmel heri blev der i §§ 95 og 96 i bekendtgørelse nr. 48 af 13. januar 2010 om affald fastsat regler om, at et kommunalt behandlingsanlæg, der ønskede at fortsætte med behandling af kildesorteret genanvendeligt erhvervsaffald, skulle anmelde dette til Miljøstyrelsen senest den 1. marts 2010, og Miljøstyrelsen skulle godkende rettidige og korrekte anmeldelser. Det følger af affaldsaktørbekendtgørelsens § 28, stk. 3, at et kommunalt behandlingsanlæg kan behandle sorteret erhvervsaffald til materialenyttiggørelse, i det omfang det er i overensstemmelse med en godkendt anmeldelse, jf. §§ 95 og 96 i bekendtgørelse nr. 48 af 13. januar 2010. Der er i dag 15 kommunale behandlingsanlæg, der er godkendt til at behandle erhvervsaffald til materialenyttiggørelse.

Det fremgår endvidere af miljøbeskyttelseslovens § 46 b, stk. 2, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte de nærmere vilkår for driften af de i stk. 1 nævnte anlæg, herunder vilkår om regnskabsmæssig adskillelse. Med hjemmel heri er der fastsat krav om, at anlæggene skal føre særskilte regnskaber for anlæggets aktiviteter i forbindelse med behandlingen af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, således at der er adskillelse mellem den del af anlæggets aktiviteter, der relaterer sig til behandlingen af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, som skal behandles på markedsvilkår, og den del af anlæggets aktiviteter der relaterer sig til affald omfattet af kommunale affaldsordninger. Miljøbeskyttelseslovens § 46 b, stk. 2, er udmøntet i affaldsaktørbekendtgørelsens §§ 30-31, hvori der blandt andet er fastsat krav til anlæggenes regnskaber og vilkår for prisfastsættelse.

Energistyrelsen fører i dag tilsyn med, at kommunale behandlingsanlæg, der er godkendt til at behandle erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, overholder vilkårene for den godkendte anmeldelse og de i affaldsaktørbekendtgørelsen fastsatte vilkår for driften af anlæggene.

3.5.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser

Som angivet i Klimaplanen, har en evaluering vist, at de private virksomheder kan håndtere erhvervsaffaldet, uden at der er skabt miljømæssige problemer, hvorfor der sættes en slutdato for behandlingen af genanvendeligt erhvervsaffald på de kommunale anlæg, der efter de gældende regler har dispensation til at modtage erhvervsaffald.

Det fremgår endvidere, at slutdatoen fastsættes til den 1. januar 2027, hvilket tager hensyn til afskrivning af kommunale investeringer. Der blev givet dispensation til anlæggene ud fra en værdispildsbetragtning, hvor de under visse betingelser fik mulighed for at opretholde anlæggets eksisterende kapacitet til erhvervsaffald fra den 26. februar 2009. Siden denne dato har kommunerne således ikke kunnet investere i ny kapacitet til behandling af erhvervsaffald eller udskifte eksisterende anlæg, men har haft mulighed for at udføre almindeligt vedligehold. Dette indebærer, at kommunale anlæg har skullet slanke kapaciteten til behandling af erhvervsaffald til materialenyttiggørelse, efterhånden som aktiverne er blevet udskiftet.

Det vurderes, at de resterende kommunale behandlingsanlæg i ordningen i langt overvejende grad er afskrevne og har meget lidt gæld. I lyset af at det var hensigten med konkurrenceudsættelsen af det genanvendelige erhvervs-

affald, at kommunale behandlingsanlæg ikke længere skal behandle erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, vurderes det på den baggrund at være hensigtsmæssigt at fastsætte en slutdato for godkendelsesordningen.

3.5.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at miljøbeskyttelseslovens § 46 b ophæves, således at klima-, energi- og forsyningsministeren ikke længere kan fastsætte regler om, at kommunale anlæg, der er godkendt til behandling af genanvendeligt affald og godkendt og sat i drift inden den 26. februar 2009, fortsat kan behandle genanvendeligt erhvervsaffald.

Det foreslås, at § 46 b ophæves den 1. januar 2027, således at de kommunale anlæg, der er godkendte til at behandle erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, vil kunne fortsætte driften indtil den 1. januar 2027, i det omfang det er i overensstemmelse med en godkendt anmeldelse i henhold til regler udstedt i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 46 b, stk. 1. Anlæggene vil i øvrigt skulle overholde de vilkår for driften, som er fastsat i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 46 b, stk. 2.

Kommunens opgavevaretagelse efter § 46 b, stk. 1, vil ikke være omfattet af overgangsordningen for affald egnet til materialenyttiggørelse omfattet af en kommunal affaldsordning. Aktiviteterne vil således heller ikke være omfattet af kravet om udskillelse i særskilte aktie- eller anpartsselskaber efter den foreslåede § 49 g, stk. 1. Kommunerne vil dog ikke være forhindret i at udskille aktiviteterne i det samme selskab, som varetager behandlingen af affald egnet til materialenyttiggørelse omfattet af en kommunal affaldsordning, så længe vilkårene for driften, herunder krav om særskilte regnskaber, overholdes.

De nævnte anlæg vil skulle ophøre med behandlingen af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse inden den 1. januar 2027, selvom det måtte blive besluttet, at overgangsordningen for affald omfattet af en kommunal affaldsordning forlænges, jf. i øvrigt pkt. 3.4.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Tilsynet med anlæggene vil blive overført fra Energistyrelsen til Forsyningstilsynet. Forsyningstilsynet vil således som en del af det økonomiske tilsyn med affaldssektoren fremadrettet overtage det tilsyn, som Energistyrelsen i dag fører med, at kommunale behandlingsanlæg, der er godkendt til

at behandle erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, overholder vilkårene for den godkendte anmeldelse og de i affaldsaktørbekendtgørelsen fastsatte vilkår for driften af anlæggene.

3.6. Genbrugsområder

3.6.1. Gældende ret

Miljøbeskyttelsesloven fastsætter regler om adgang til kommunale genbrugspladser og om affaldshierarkiet. Der er ikke i miljøbeskyttelsesloven en pligt for kommunalbestyrelserne til at etablere genbrugsområder på genbrugspladser.

Affaldshierarkiet fremgår af miljøbeskyttelseslovens § 6 b, stk. 1, og indeholder en prioriteret rækkefølge over tiltag, som skal anvendes ved udarbejdelse af politikker og udstedelse af regler om affaldsforebyggelse og affaldshåndtering. Af affaldshierarkiet fremgår, at affaldsforebyggelse prioriteres højest efterfulgt af forberedelse med henblik på genbrug, genanvendelse, anden nyttiggørelse og endeligt bortskaffelse. Bestemmelsen om affaldshierarkiet i miljøbeskyttelseslovens § 6 b gennemfører, sammen med principperne i miljøbeskyttelseslovens §§ 1 og 3, artikel 4 i affaldsdirektivet.

Det fremgår af miljøbeskyttelseslovens § 45, stk. 2, at miljøministeren fastsætter regler om kommunale affaldsordninger, herunder om kommunalbestyrelsens pligt til at give adgang til genbrugspladser i kommunen, jf. § 45, stk. 2, nr. 3. Bemyndigelsen til at fastsætte regler om borgeres adgang til genbrugspladser er udnyttet til fastsættelse af bestemmelser i affaldsbekendtgørelsen.

Kommunale genbrugspladser reguleres i affaldsbekendtgørelsen, hvoraf det fremgår af § 35, stk. 1, at kommunalbestyrelsen skal etablere en indsamlingsordning, som en bringeordning, der giver husholdninger i kommunen adgang til mindst én genbrugsplads.

Genbrug defineres i affaldsbekendtgørelsens § 3, nr. 24, hvoraf det fremgår, at genbrug er enhver operation, hvor produkter eller komponenter, der ikke er affald, bruges igen til samme formål, som de var udformet til. Bestemmelsen implementerer definitionen i affaldsdirektivets artikel 3, nr. 13. Affald defineres i affaldsbekendtgørelsens § 2, stk. 1, som ethvert stof eller enhver genstand, som indehaveren skiller sig af med eller agter eller er forpligtet til at skille sig af med. Bestemmelsen implementerer definitionen i affaldsdirektivets artikel 3, nr. 1.

Kommunalbestyrelsen er i sin affaldshåndtering forpligtet til at følge affaldshierarkiet, herunder at forberede affald med henblik på genbrug, hvis det er muligt, jf. affaldsbekendtgørelsens § 13.

Forskellen på *genbrug* og *forberedelse med henblik på genbrug* er, ifølge affaldsbekendtgørelsen, at *genbrug* angår produkter eller komponenter, som genbruges uden først at skulle undergå en affaldsbehandling, mens *forberedelse med henblik på genbrug* er enhver nyttiggørelsesoperation i form af kontrol, rengøring eller reparation, hvor produkter eller produktkomponenter, der er blevet til affald, forberedes, således at de kan genbruges uden anden forbehandling. Genstande til genbrug er således ikke en del af affaldsstrømmen.

Ankestyrelsen har som led i sit virke som tilsynsmyndighed i udtalelse af 28. juni 2017 vurderet, at kommuner er berettigede til at tage imod genbrugsgenstande, når det sker som en naturlig afrunding af kommunens opgaver på affaldsområdet, herunder opgaven med at forebygge affald.

Det er endvidere Ankestyrelsens vurdering, at kommuner kan sælge genstandene til private og erhvervsdrivende, med henblik på at genstandene genbruges. Salget skal ske til markedspris. Kommunerne må dog efter Ankestyrelsens opfattelse ikke forsøge at fremme, at borgerne overdrager genbrugsgenstande til kommunen i stedet for til andre aktører på markedet for genbrugsvarer.

I henhold til miljøbeskyttelseslovens § 48, stk. 1, nr. 1, skal kommunalbestyrelsen fastsætte gebyrer til dækning af udgifter til planlægning, etablering, drift og administration af affaldsordninger. Kommunalbestyrelsens fastsættelse af affaldsgebyrer er underlagt hvile-i-sig-selv-princippet. Kommunen skal således have dækket sine omkostninger gennem opkrævning af gebyrer, men må ikke optjene et overskud. Det fremgår endvidere af miljøbeskyttelseslovens § 48, stk. 3, 1. pkt., at kommunalbestyrelsen skal fastsætte særskilt gebyr for hver affaldsordning baseret på de udgifter, som er opgjort i kommunalbestyrelsens regnskab. Kommunalbestyrelsen må gerne opkræve et samlet gebyr for alle de ordninger, som en husholdning eller virksomhed er forpligtet til at betale til. Kommunalbestyrelsen skal dog til enhver tid kunne udskille dem og skal efter anmodning kunne dokumentere fordelingen af omkostningerne på de forskellige ordninger.

Efter gældende ret kan kommuners initiativer vedrørende genbrugsgenstande som udgangspunkt ikke finansieres over affaldsgebyrerne, da genstandene ikke anses for at være affald.

3.6.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets og Miljøministeriets overvejelser

For at øge mængden af genstande til genbrug og dermed reducere ressourceforbruget på en måde, der både gavner miljø, klima og vækst er det med Klimaplanen aftalt, at alle kommunale genbrugspladser skal forpligtes til at stille et område til rådighed, så borgere har mulighed for at aflevere genstande til genbrug.

I forbindelse med udarbejdelsen af dette lovforslag er det overvejet, om også virksomheder skal have mulighed for at aflevere genstande til genbrug i det område, som kommunalbestyrelsen skal etablere, selvom dette ikke fremgår af Klimaplanens tekst. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet har vurderet, at en opkrævning af et særskilt erhvervsgebyr, der vil skulle opkræves hos virksomhederne, i forbindelse med at de stiller genstande i genbrugsområder, vil være vanskeligt at håndtere i praksis. Pligten til at etablere et genbrugsområde på genbrugspladsen vil således være rettet mod borgeres adgang til at aflevere genstande, i tråd med teksten i Klimaplanen.

For at sikre, at alle kommuner etablerer et område til aflevering af genstande til genbrug, vurderer Miljøministeriet, at det er nødvendigt at bemyndige miljøministeren til at fastsætte regler om kommunalbestyrelsernes pligt til at etablere et område på de kommunale genbrugspladser, hvor borgere kan aflevere genstande til genbrug. Miljøministeren skal endvidere have hjemmel til at fastsætte regler om størrelse, indretning og drift af genbrugsområdet.

Miljøministeriet vurderer, at initiativet egner sig bedst til at blive reguleret via bekendtgørelse, da denne reguleringsform giver mulighed for en løbende og effektiv tilpasning af reglerne om f.eks. indretningen af genbrugsområderne m.v.

Det fremgår endvidere af Klimaplanen, at de indkomne genstande først skal gøres tilgængelige for private aktører, herunder frivillige organisationer og borgere. Herefter kan de genstande, som ikke afsættes til private aktører sælges i kommunale genbrugsbutikker eller afsættes til socialøkonomiske virksomheder. Herved undgås, at de kommunale genbrugsbutikker er i di-

rette konkurrence med frivillige organisationer og private erhvervsdrivendes salg af genbrugsgenstande. Det følger af Klimaplanen, at genstandene først kan afsættes af kommunen til socialøkonomiske virksomheder, når genstandene er forsøgt afsat til private aktører. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet vurderer, at socialøkonomiske virksomheder i denne sammenhæng må forstås som kommunale socialøkonomiske virksomheder, hvorimod private socialøkonomiske virksomheder må anses for private aktører.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet vurderer, at kommunerne bør kunne indrette håndteringen af indkomne genbrugsgenstande, således at der kan tages hensyn til kvantiteten og kvaliteten af genstandene og de lokale forhold for afsætning til private aktører. Det bør ligeledes være muligt at håndtere forskellige materialestrømme forskelligt på den enkelte genbrugsplads. Det vil således kunne være hensigtsmæssigt at etablere en bytteordning for visse typer af genstande, men afsætte andre typer til private aktører via offentligt udbud. Vurderingen beror på, at der er høj diversitet i både antal besøg, mængder og kvalitet af genstande, der modtages til genbrug på de enkelte genbrugspladser, ligesom sammensætningen af private aktører varierer i de enkelte kommuner.

Det følger af Klimaplanen, at kommunerne forpligtes til at inddrage de frivillige organisationer i den lokale kommunale udmøntning af initiativet. Med lovforslaget gives klima-, energi- og forsyningsministeren dog mulighed for at fastsætte regler, hvorefter offentligheden inddrages bredt i den lokale udmøntning af initiativet. Som følge af øget fokus på cirkulær økonomi, forventes det, at der i stigende grad vil komme flere og flere aktører på genbrugsmarkedet. Det kan være borgere, som i højere grad ønsker at genbruge genstande, og det kan være kommercielle aktører, herunder iværksættere, der ønsker at anvende specifikke materialestrømme, samt mere traditionelle aktører på genbrugsmarkedet, såsom marskandisere og antikvitethandlere. På den baggrund vurderer Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet, at det er hensigtsmæssigt, at ikke alene frivillige organisationer, men også borgere og private virksomheder får muligheden for at blive hørt om den lokale udmøntning af initiativet.

3.6.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at miljøministeren bemyndiges til at fastsætte regler om kommunalbestyrelsernes pligt til at etablere et område på de kommunale gen-

brugspladser, hvor borgere kan aflevere genstande til genbrug. Den foreslåede bestemmelse vil endvidere medføre, at miljøministeren kan fastsætte regler om størrelse, indretning og drift af genbrugsområdet.

I forbindelse med fastsættelsen af reglerne vil kommunerne blive overladt et vist skøn til at beslutte størrelsen, driften og indretningen af området alt afhængig af genbrugspladsens størrelse, dens placering og hvilke genbrugsgenstande, der bliver afleveret. Et område kan eksempelvis være en eller flere containere, et overdækket areal, en bygning m.v.

Mange kommuner er allerede aktive på dette område og har indrettet genbrugsområder, der vurderes at fungere i overensstemmelse med formålet med Klimaplanen. Derfor vil bemyndigelsen i første omgang alene blive brugt til at fastsætte regler om, at kommunerne er forpligtet til at etablere et genbrugsområde på kommunale genbrugspladser, mens bemyndigelsen til at fastsætte størrelse, drift og indretning vil blive anvendt, hvis det vurderes hensigtsmæssigt at fastsætte retlige rammer herfor.

For en nærmere beskrivelse af den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse til at fastsætte regler om en pligt for kommunalbestyrelsen til at etablere et område til genbrugsgenstande på genbrugspladser henvises til lovforslagets § 1, nr. 11, og bemærkningerne hertil.

Det foreslås, at klima-, energi- og forsyningsministeren bemyndiges til at fastsætte regler om kommunalbestyrelsens pligt til at give private aktører mulighed for at overtage genstande, der er afleveret i genbrugsområder på genbrugspladser.

Bemyndigelsen vil blive benyttet til at fastsætte regler om, på hvilke måder kommunalbestyrelsen kan opfylde sin forpligtelse til at give private aktører adgang til genstandene. Formålet er, at kommunalbestyrelsen vil skulle forsøge at afsætte genstandene til private aktører, før genstandene kan afsættes i en kommunalt ejet genbrugsbutik. Det forventes, at kommunalbestyrelsen vil blive overladt et råderum i forhold til den lokale udmøntning af ordningen, således at der på bekendtgørelsesniveau vil blive fastsat regler, der giver kommunalbestyrelsen mulighed for at vælge forskellige modeller for organisering af ordningen i den enkelte kommune, på den enkelte genbrugsplads og for forskellige materialestømme.

Det forventes i øvrigt, at der vil blive fastsat regler om, at kommunalbestyrelsen kan afsætte genstandene vederlagsfrit eller mod betaling. Hensigten

er at give mulighed for, at kommunerne kan etablere en ordning, hvor frivillige organisationer, der er momsfrataget i overensstemmelse med momslovens regler, kan byde ind på genstandene på lige vilkår med kommercielle virksomheder uden at blive momspligtige.

Kommunalbestyrelsens lokale udmøntning af ordningen vil skulle leve op til gældende konkurrence- og statsstøtteretlige regler.

Lovforslaget vil ikke påvirke kommunalbestyrelsens mulighed for at drive genbrugsbutikker inden for rammerne af gældende ret om kommunernes mulighed for at drive virksomhed. Da salg af genbrugsgenstande til genbrug kan forebygge, at genstandene bliver til affald, må salg af genbrugsgenstandene anses for at have en nær og naturlig sammenhæng med kommunens opgaver på genbrugspladsen. Lovforslaget vil endvidere ikke påvirke kommunalbestyrelsens mulighed for at afsætte genstandene til kommunale beskæftigelsesprojekter, hvor genstandene som et led i jobtræning mv. kan blive repareret og efterfølgende solgt i de kommunale genbrugsbutikker.

Det vil dog være en betingelse for, at kommunalbestyrelsen kan afsætte genbrugsgenstande i kommunale genbrugsbutikker eller direkte til kommunale beskæftigelsesprojekter, at kommunen har opfyldt sin forpligtelse til at give private aktører mulighed for at overtage genstandene. Det indebærer, at kommunen i overensstemmelse med de regler, der vil blive fastsat på bekendtgørelsesniveau, skal have forsøgt at identificere private aktører, der vil overtage genstandene.

I forbindelse med fastsættelse af reglerne på bekendtgørelsesniveau vil kommunerne blive overladt et vist skøn til at vurdere, hvornår kommunen i tilstrækkeligt omfang har forsøgt at identificere private aktører, som vil overtage genstandene. Det forventes eksempelvis ikke, at der vil blive fastsat regler om længden af det tidsrum, hvor kommunerne skal give private aktører mulighed for at overtage genstandene, eller om at kommunerne skal udbyde specifikke fraktioner på bestemte måder. Klima-, energi- og forsyningsministeren vil dog kunne udnytte bemyndigelsen til at stille krav herom, hvis det bliver nødvendigt for at sikre pligten til at give private aktører mulighed for at overtage genbrugsgenstandene.

For en nærmere beskrivelse af de regler, der påtænkes fastsat ved bekendtgørelse vedrørende kommunalbestyrelsens pligt til at give private aktører mulighed for at overtage genbrugsgenstande henvises til lovforslagets § 1, nr. 11, og bemærkningerne hertil.

Det foreslås, at offentligheden vil skulle inddrages i forbindelse med den lokale udmøntning af initiativet. Det forventes, at der i bekendtgørelsesform vil blive fastsat regler om inddragelse af offentligheden, og at inddragelsen kan ske udelukkende digitalt. Formålet er, at offentligheden skal have mulighed for at blive hørt om udformningen af den kommunale ordning.

Det foreslås endvidere, at ordningen vil blive gebyrfinansieret, således at alle husholdninger i kommunen skal betale gebyr for, at ordningen stilles til rådighed for husholdningerne. Med forslaget bliver kommunalbestyrelsen pålagt at fastsætte særskilt gebyr for ordningen for genbrugsområder på genbrugspladser baseret på de udgifter, der er opgjort i kommunalbestyrelsens regnskab. Kommunalbestyrelsen må opkræve gebyret sammen med et eller flere af gebyrerne for kommunens affaldsordninger for husholdninger. Ligesom hvad der gælder for affaldsgebyrerne, skal kommunalbestyrelsen dog til enhver tid kunne udskille gebyret og skal efter anmodning kunne dokumentere fordelingen af omkostningerne på de forskellige ordninger.

Gebyret vil skulle dække kommunalbestyrelsens udgifter til planlægning, etablering, drift og administration af ordningen for indsamling af genbrugsgenstande. Kommunalbestyrelsens udgifter til planlægning, etablering, drift og administration af kommunale genbrugsbutikker vil dog ikke kunne finansieres som en del af gebyret. Udgifterne hertil må således ikke indregnes i gebyret for ordningen for genbrugsgenstande.

3.7. Indsamling af forbrændingseget erhvervsaffald

3.7.1. Gældende ret

I henhold til miljøbeskyttelseslovens § 45, stk. 2, nr. 4, kan miljøministeren fastsætte regler om borgeres, grundejeres og virksomheders pligt til at benytte kommunale affaldsordninger. Denne bestemmelse er anvendt i affaldsaktørbekendtgørelsens § 12, stk. 1, hvorefter virksomheder er forpligtet til at benytte en kommunal ordning for affald som foreskrevet, når ordningen er fastlagt i regulativet for erhvervsaffald, og regulativet er trådt i kraft. Når kommunalbestyrelsen giver en konkret anvisning, er virksomheder endvidere forpligtet til at følge anvisningen. Virksomheder kan dog eksportere deres forbrændingseggede affald til et nyttiggørelsesanlæg i udlandet efter reglerne i forordning om overførsel af affald og bekendtgørelse om overførsel af affald, jf. affaldsaktørbekendtgørelsens § 12, stk. 2

Kommunalbestyrelsen skal etablere affaldsordninger for forbrændingseget affald fra virksomheder. Kommunalbestyrelsen beslutter, om en affaldsordning etableres som en indsamlingsordning eller en anvisningsordning.

Efter affaldsbekendtgørelsens § 3, nr. 29, defineres en indsamlingsordning som en regulativbestemt ordning, hvor kommunen overtager ansvaret for affaldets videre håndtering ved opsamlingsstedet, og som er organiseret som en hente- eller en bringeordning. En anvisningsordning defineres som en ordning, hvor kommunalbestyrelsen i et regulativ har fastlagt på hvilken måde og eventuelt på hvilket anlæg, affaldsproducenten skal sikre, at affaldet bliver håndteret, jf. affaldsbekendtgørelsens § 3, nr. 9. En anvisningsordning adskiller sig fra en indsamlingsordning ved, at affaldsproducenten beholder ansvaret for affaldets håndtering frem til behandlingsanlægget, mens kommunalbestyrelsen har ansvar for håndteringen af affald fra indsamlingstidspunktet, der er omfattet af en indsamlingsordning.

Det fremgår af miljøbeskyttelseslovens § 45, stk. 3, at når en kommunal indsamlingsordning er etableret, må indsamling af det af ordningen omfattede affald kun finde sted ved kommunalbestyrelsens foranstaltning eller bemyndigelse. Bestemmelsen indebærer, at en virksomhed ikke må benytte en privat indsamlingsvirksomhed, hvis der er fastsat en kommunale indsamlingsordning, medmindre kommunalbestyrelsen tillader det.

Efter gældende regler har virksomheder således ikke frit valg til at vælge alternativer til en kommunal indsamlingsordning for forbrændingseget affald.

I forbindelse med konkurrenceudsættelsen af det genanvendelige erhvervsaffald, jf. lov nr. 513 af 12. juni 2009 om ændring af lov om miljøbeskyttelse og andre love, blev det fastsat, at § 45, stk. 3, ikke finder anvendelse på indsamlingsordninger for genanvendeligt erhvervsaffald, jf. miljøbeskyttelseslovens § 45, stk. 6, 1. pkt. Formålet er, at affaldsproducerende virksomheder skal kunne aflevere genanvendeligt erhvervsaffald til private indsamlingsvirksomheder.

Med henblik på at understøtte konkurrenceudsættelsen blev der i forbindelse med ændringen af miljøbeskyttelsesloven i 2009 givet mulighed for, at private affaldsvirksomheder kunne blive godkendt som indsamlingsvirksomhed, der kan overtage ansvaret for affaldet fra en affaldsproducerende virksomhed.

I henhold til miljøbeskyttelseslovens § 44, stk. 4, nr. 1, kan klima-, energi- og forsyningsministeren således fastsætte regler om godkendelse som indsamlingsvirksomhed for genanvendeligt erhvervsaffald herunder hvilke oplysninger en ansøgning om godkendelse skal indeholde samt på hvilke vilkår en godkendelse kan meddeles, og om hvordan ansøgningen skal ske. Efter gældende ret kan der ikke fastsættes regler om godkendelse som indsamlingsvirksomhed for forbrændingseget erhvervsaffald.

I henhold til miljøbeskyttelseslovens § 44, stk. 4, nr. 2, kan klima-, energi- og forsyningsministeren desuden fastsætte regler om overdragelse af virksomheders ansvar for håndtering af genanvendeligt erhvervsaffald og indberetning af data til en tilmeldt og godkendt indsamlingsvirksomhed for genanvendeligt erhvervsaffald, herunder om overdragelsesaftalens udformning og indhold. Formålet er, at affaldsproducerende virksomheder skal kunne overdrage ansvaret for, at virksomhedens genanvendelige erhvervsaffald håndteres efter gældende regler, til en godkendt og registreret indsamlingsvirksomhed for genanvendeligt erhvervsaffald.

Det fremgår endvidere af miljøbeskyttelseslovens § 45 d, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om oprettelse af registre over virksomheder, der indsamler affald, affaldstransportører og anlæg, der behandler genanvendeligt erhvervsaffald, samt forhandlere og mæglere af affald, herunder regler om at virksomheder, anlæg, transportører, forhandlere og mæglere har pligt til at tilmelde sig registret og til at videregive oplysninger til dette. Med hjemmel i bestemmelsen er der oprettet et Affaldsregister, jf. bekendtgørelse nr. 2098 af 14. december 2020 om Affaldsregistret og om godkendelse som indsamlingsvirksomhed (affaldsregisterbekendtgørelsen). Inden en indsamlingsvirksomhed for genanvendeligt erhvervsaffald kan overtage ansvaret for affaldets håndtering, stilles der i dag krav om, at indsamlingsvirksomheden er godkendt og registreret i Affaldsregistret som indsamlingsvirksomhed. Det er blandt andet hensigten med registret, at affaldsproducerende virksomheder skal kunne få et overblik over forskellige muligheder for at få håndteret en given genanvendelig affaldsfraktion.

Virksomheder, der transporterer forbrændingseget erhvervsaffald, kan ikke godkendes eller registreres som indsamlingsvirksomhed i Affaldsregistret. Virksomheder, der transporterer forbrændingseget erhvervsaffald, vil derimod skulle registreres i Affaldsregistret som affaldstransportør. En affaldstransportør må dog ikke overtage ansvaret for affaldet, og må i modsætning til en indsamlingsvirksomhed for genanvendeligt erhvervsaffald ikke foretage ruteindsamling af affald fra flere virksomheder.

I dag skal indsamlingsvirksomheder, som indsamler genanvendeligt erhvervsaffald, have bevis for, at mindst én person med ledelsesansvar for indsamlingen i indsamlervirksomheden kan forestå indberetning af data og miljømæssig forsvarlig håndtering af affald.

Det er væsentligt, at virksomheder, der indsamler genanvendeligt erhvervsaffald og dermed har mulighed for at håndtere og herunder transportere affald, også har det fornødne kendskab til, hvordan dette affald håndteres forsvarligt.

Det er et krav, at uddannelsen løbende skal opdateres, hvorfor beviset kun er gyldigt i 5 år fra udstedelsesdatoen. Herefter skal det fornyes. Indsamlerbeviset er personligt, og følger personen, ikke virksomheden.

Der betales gebyr for aflæggelse af indsamlerprøven. Gebyret dækker omkostninger til undervisning, prøveafholdelse og udstedelse af bevis samt den løbende opdatering af uddannelsessystemets faglige indhold.

3.7.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser

Det fremgår af Klimaplanen, at virksomheder fremover skal have mulighed for at benytte private indsamlingsordninger for affald til forbrænding.

Hensigten er, at virksomheder skal have mulighed for samle deres affaldsindsamling hos én aktør. Da virksomheder efter gældende regler kan benytte private indsamlingsordninger for deres erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, skal der etableres mulighed for at virksomheder kan vælge en privat indsamlingsordning for affald til forbrænding. Dermed skal der også etableres mulighed for, at virksomheder kan blive godkendt og registreret som indsamlingsvirksomhed for forbrændingseget erhvervsaffald.

3.7.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at ophæve virksomheders benyttelsespligt til kommunale indsamlingsordninger for forbrændingseget erhvervsaffald. Forslaget vil indebære, at affaldsproducerende virksomheder både vil kunne benytte private indsamlingsordninger til virksomhedens affald egnet til materialenyttiggørelse samt til virksomhedens forbrændingsegne affald.

I modsætning til hvad der gælder for erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, vil kommunen stadig være forpligtet til at etablere ordninger for forbrændingseget erhvervsaffald. Såfremt kommunen har etableret en indsamlingsordning, vil den affaldsproducerende virksomhed dog kunne vælge

en privat indsamlingsvirksomhed i stedet for den kommunale. Den foreslåede ordning vil ikke ændre virksomheders benyttelsespligt til de kommunale anvisningsordninger.

Det foreslås endvidere, at virksomheder, der indsamler forbrændingseget erhvervsaffald, vil få mulighed for at lade sig godkende og registrere som indsamlingsvirksomhed i Affaldsregisteret, og virksomheden vil således få mulighed for at overtage ansvaret for affaldets håndtering fra den affaldsproducerende virksomhed. En indsamlingsvirksomhed vil dermed også overtage ansvaret for at benytte de kommunale ordninger som foreskrevet i det kommunale regulativ for erhvervsaffald eller i overensstemmelse med en konkret anvisning.

Det forhold, at virksomheder, der indsamler forbrændingseget erhvervsaffald, overtager ansvaret for håndteringen af en affaldsproducerende virksomheds forbrændingseget erhvervsaffald, vil endvidere indebære, at virksomheden kan foretage ruteindsamling af forbrændingseget affald fra flere forskellige affaldsproducerende virksomheder.

Det forventes, at der med hjemmel i den eksisterende § 45 d i miljøbeskyttelsesloven vil blive fastsat regler om, at virksomheder, der indsamler forbrændingseget erhvervsaffald, vil skulle lade sig registrere i Affaldsregistret.

Det foreslås også, at der fastsættes krav om bevis for, at mindst én person med ledelsesansvar for indsamlingen i indsamlervirksomheden kan forestå indberetning af data og miljømæssig forsvarlig håndtering af affald, før virksomheden kan blive godkendt som indsamlingsvirksomhed for forbrændingseget erhvervsaffald. Det er væsentligt, at virksomheder, der indsamler forbrændingseget erhvervsaffald og dermed har mulighed for at håndtere og herunder transportere affald, også har det fornødne kendskab til, hvordan dette affald håndteres forsvarligt. Det foreslås derfor, at ministeren bemyndiges til også at stille krav om, at uddannelsen løbende skal opdateres, og at uddannelsen skal afsluttes med en test. De nærmere elementer i uddannelsen, herunder muligheden for at gennemføre den afsluttende test uden at have gennemført uddannelsesforløbet, vil blive fastsat i samarbejde med de relevante parter og myndigheder. Det foreslås, at uddannelseskravet vil blive fastsat som et vilkår for godkendelsen som indsamler af forbrændingseget erhvervsaffald.

3.8. Tilsyn

:

3.8.1. Gældende ret

Det følger i dag af § 65 i miljøbeskyttelsesloven, at kommunalbestyrelsen fører generelt tilsyn med at loven og de regler, der er fastsat med hjemmel i loven, overholdes. Der er således som udgangspunktet en kommunal opgave at føre tilsyn med overholdelse af miljøbeskyttelseslovens regler. Det fremgår endvidere af miljøbeskyttelseslovens § 67, at miljøministeren kan bestemme, at tilsyn og overvågning af miljøtilstanden i visse tilfælde skal udføres af andre myndigheder. Ved kongelig resolution af 28. juni 2015 blev ressortansvaret for affaldsforsyning overført fra Miljøministeriet til Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet. I note 3 til bekendtgørelse nr. 1218 af 25. november 2019 af lov om miljøbeskyttelse er de bestemmelser, der er helt eller delvist overført til klima-, energi- og forsyningsministeren oplistet. Det fremgår endvidere af noten, at det ligger implicit i overførslen af bestemmelser, at også andre bestemmelser i loven, der er relevante for udstedelse og administration af regler efter de overførte bestemmelser, vil kunne anvendes af klima-, energi- og forsyningsministeren. Det gælder f.eks. bestemmelser om formål, almindelige bestemmelser, tilsyn, delegation, gebyrfinansiering af statslige opgaver, sagsbehandling, klage, straf m.fl. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan således med hjemmel i miljøbeskyttelseslovens § 67 bestemme, at tilsyn kan udføres af andre myndigheder.

Energistyrelsen fører tilsyn med kommunal behandlingsanlæg, der i overensstemmelse med en godkendt anmeldelse kan behandle erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse. Det er således Energistyrelsen, der fører tilsyn med, at de kommunale behandlingsanlæg, der er godkendt til at behandle erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, overholder den godkendte anmeldelse og de vilkår for driften, som er fastsat i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 46 b. Der henvises i øvrigt til pkt. 3.5.1. for en beskrivelse af gældende ret for kommunale behandlingsanlæg, der er godkendt til at behandle erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse.

Derudover følger det af § 47, stk. 1, i kommunestyrelsesloven, at tilsynet med kommunerne og kommunale fællesskaber varetages af Ankestyrelsen. Det fremgår endvidere af kommunestyrelseslovens § 48, stk. 1, at Ankestyrelsen fører tilsyn med, at kommunerne og kommunale fællesskaber overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder, herunder kommunale forskrifter, der er udstedt i medfør af denne lovgivning. Dette gælder også reglerne i miljøbeskyttelsesloven. Ankestyrelsen fører dog ikke tilsyn, i det omfang særlige klage- eller tilsynsmyndigheder kan tage stilling til den pågældende sag, jf. § 48, stk. 3.

Forsyningstilsynet er, jf. lov nr. 690 af 6. juni 2018 om Forsyningstilsynet § 2, stk. 2, en uafhængig myndighed.

Det fremgår bl.a. af lov om Forsyningstilsynet § 3, at Forsyningstilsynet varetager opgaver og beføjelser i medfør af lov om Forsyningstilsynet og sektorlovgivningen. Ved sektorlovgivningen menes der lov om elforsyning, lov om naturgasforsyning, lov om varmemforsyning, lov om fremme af vedvarende energi og lov om fremme af besparelser i energiforbruget eller i regler fastsat i medfør heraf.

De dele af miljøbeskyttelsesloven, der omfattes af ressortområdet for Klima-, energi- og forsyningsministeriet, er således ikke omfattet af ”sektorlovgivningen”, jf. lov om Forsyningstilsynet og dermed Forsyningstilsynets kompetenceområde.

Det fremgår endvidere af § 3, stk. 2 lov om Forsyningstilsynet, at Forsyningstilsynet kan behandle og afgøre sager efter sektorlovgivningen på eget initiativ eller på grundlag af en anmeldelse eller en klage.

Det fremgår af lov om Forsyningstilsynet § 11, stk. 1, at tilsynet er gebyrfinansieret, og omkostninger forbundet med Forsyningstilsynet etablering, drift, og opgavevaretagelse efter lov om Forsyningstilsynet betales af de virksomheder, som betaler for Forsyningstilsynets drift og opgavevaretagelse efter § 78, stk. 1, i lov om elforsyning, § 44, stk. 1, i lov om naturgasforsyning, § 23 c, stk. 1, i lov om varmemforsyning, § 65, stk. 1, i lov om fremme af vedvarende energi og § 18, stk. 3, i lov om fremme af besparelser i energiforbruget. Virksomheder og kommuner reguleret efter lov om miljøbeskyttelse kapitel 6 (affald) er således ikke omfattet af gebyropkrævning efter gældende ret.

3.8.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser

Det fremgår af Klimaplanen, at der skal sikres et skærpet økonomisk tilsyn således, at der sikres gennemsigtighed, lige konkurrencevilkår og effektive priser i affaldssektoren. Tilsynet gebyrfinansieres og varetages af Forsyningstilsynet.

Tilsynet skal målrettes, således at der over tid kan sikres effektive og rimelige priser, herunder undgås krydssubsidiering eller anden ulempe for forbrugerne. Det vurderes, at der særligt kan være en generel risiko for krydssubsidiering mellem affaldsordninger på de områder, hvor borgere og virk-

somheder begge benytter kommunale ordninger, f.eks. på øer uden broforbindelse, fælles indsamling af affald egnet til materialenyttiggørelse, på genbrugspladser og indsamlingsordninger for restaffald. Der føres i dag alene et reaktivt tilsyn med kommunernes overholdelse af reglerne om fastsættelse, opkrævning og kontoføring af gebyrer for affaldsordninger og Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet vurderer, at der er behov for skærpede regler og tilsyn på disse områder.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet og Forsyningstilsynet vurderer, at der er tale om en omfattende tilsynsopgave, der ikke kan afgrænses til det genanvendelige affaldsområde. Det vil derfor være hensigtsmæssigt, at Forsyningstilsynets udarbejder analyser på området med det formål at undersøge, hvordan de gældende regler for kommunernes fastsættelse af affaldsgebyrer kan skærpes, så der kan etableres et skærpet tilsyn med kommunernes overholdelse af reglerne om fastsættelse, opkrævning og kontoføring af gebyrer for affaldsordninger og krydssubsidiering forhindres.

Det vurderes endvidere, at det er hensigtsmæssigt, at samle administrationen af og tilsynet med dispensationsordningen og overgangsordningen hos en myndighed. Forsyningstilsynet får derfor som led i etableringen af det økonomiske tilsyn med affaldssektoren til opgave at administrere og føre tilsyn med dispensationsordningen og overgangsordningen. Derudover vurderes det, at tilsynet med indsamlingsordninger kommunerne tilbyder mindre virksomheder, som har affald egnet til materialenyttiggørelse, der i art og mængde svarer til en husholdning samt kommunale indsamlingsordninger for forbrændingseget erhvervsaffald, bør varetages af Forsyningstilsynet fra lovens ikrafttræden.

I forhold til udbudspligten, der foreslås med dette lovforslag, vil kommunerne skulle udbyde det genanvendelige husholdningsaffald på markedet efter de almindelige udbudsregler. Det må forventes, at de almindelige klageadgange mv. i henhold til udbudsloven vil sikre transparente processer, mv. Der vurderes derfor ikke at være behov for et særligt tilsyn med de kommunale udbud.

3.8.3. Den foreslåede ordning

Med lovforslaget foreslås det, at der indføres en række konkrete tilsynsopgaver med ordninger på det genanvendelige affaldsområde, men der indføres også tiltag der er mere bredt forankret i sektoren herunder tiltag der skal

øge transparens og overvågning af det kommunale affaldsgebyr. Det foreslås, at der etableres et grundlag for udrulningen af tilsyn på de øvrige affaldsområder, i takt med at der løbende træffes beslutning herom.

På længere sigt lægger Klimaplanen op til, at der skal implementeres et skærpet økonomisk tilsyn for hele affaldsområdet, som forventes udviklet og implementeret i løbet af 2-4 år. Det skærpede tilsyn vil bl.a. afhænge af politiske beslutninger, som ikke er truffet endnu, bl.a. i forhold til affaldsindsamling, som vil blive genstand for særskilte politiske forhandlinger, affaldsforbrænding og det udvidede producentansvar, hvor der lægges op til implementering af ny regulering i de kommende år.

Det foreslås derfor først og fremmest, at affaldssektoren implementeres i Forsyningstilsynets opgavevaretagelse, og at Forsyningstilsynets opgaver i relation til tilsyn med affaldssektoren gebyrfinansieres. Forsyningstilsynets opgaver, der er foreslået med dette lovforslag, er målrettet kommunerne og gebyrerne til Forsyningstilsynet vil derfor skulle betales af kommunerne. Da tilsynet knytter sig til kommunernes affaldshåndtering, foreslås det at kommunerne vil skulle finansiere betalingen af gebyrer til Forsyningstilsynet over affaldsgebyret.

Det foreslås, at Forsyningstilsynet skal administrere og føre tilsyn med dispensationsordningen (pkt. 3.3) og overgangsordningen (pkt. 3.4). Det foreslås, at Forsyningstilsynet vil træffe afgørelse om, hvorvidt der kan meddeles dispensation til, at kommuner deltager i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, og at Forsyningstilsynet skal træffe afgørelse om hvorvidt ansøgninger om deltagelse i overgangsordningen kan godkendes. Det foreslås ligeledes, at Forsyningstilsynet skal føre tilsyn med, at betingelserne for deltagelse i begge ordninger løbende overholdes. For overgangsordningen lægges endvidere op til, at der skal føres tilsyn med, at aftaler, som en kommune indgår med et selskab på overgangsordningen, er indgået på kommercielle og markedsmæssige vilkår.

Det foreslås, at Forsyningstilsynet skal føre tilsyn med, at kommuner der tilbyder mindre virksomheder, som har genanvendeligt affald, der i art og mængde svarer til en husholdning, tilbyder disse ordninger til markedspriser. Det foreslås, at Forsyningstilsynet skal føre tilsyn med at kommunerne sikrer en fuldstændig regnskabsmæssig adskillelse af de indsamlingsordninger kommunerne tilbyder mindre virksomheder, som har affald egnet til materialenyttiggørelse, der i art og mængde svarer til en husholdning samt

kommunale indsamlingsordninger for forbrændingseget erhvervsaffald fra de øvrige kommunale indsamlings- og anvisningsordninger.

Det foreslås, at tilsyn med de kommunale behandlingsanlæg, der er godkendt til at behandle sorteret erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse jf. miljøbeskyttelseslovens § 46 b, overføres fra Energistyrelsen til Forsyningstilsynet.

Endelig foreslås det, at Forsyningstilsynet får til opgave at overvåge gennemførelsen af reglerne for de opgaver og forpligtelser, der følger af dette lovforslag, samt en bredere overvågning af markedet og markedsprocesser for at sikre velfungerende konkurrencebaserede affaldsmarkeder, både på behandlings- og indsamlingsmarkedet. Forsyningstilsynet vil herunder fremover overvåge graden af gennemsigtighed af de kommunale affaldsgebyrer. Det foreslås, at Forsyningstilsynet skal udarbejde analyser på området og offentliggøre gennemsnitstal blandt andet med det formål at undersøge, hvordan de gældende regler for kommunernes fastsættelse af affaldsgebyrer kan skærpes, så krydssubsidiering undgås.

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget vil medføre, at kommuners eksisterende anlæg og omkostninger til behandling af husholdningers affald egnet til materialenyttiggørelse udskilles og i stedet udbydes til private aktører. Det bemærkes, at der for langt de fleste affaldsfraktioner findes private behandlingsanlæg, som også kan behandle husholdningsaffald. Det er kun ca. 15 pct. af affald til materialenyttiggørelse, der behandles på kommunale anlæg i dag, resten behandles på private anlæg. Store dele af affaldsproduktionen i Danmark eksporteres desuden til andre lande til behandling.

Anlæggene formodes at blive drevet med profitmaksimering for øje, og der vil være forventning om mindst en normalforrentning af den investerede kapital. Der kan derfor opstå et merprovenu for staten i form af selskabsskat. På baggrund af kommunernes nuværende udgifter på området skønnes effekten dog at være marginal.

Lovforslaget vil ikke medføre økonomiske konsekvenser for staten

Lovforslaget vil medføre omkostninger til opsætning og drift af det foreslåede skærpede økonomiske tilsyn. Lovforslaget vil desuden medføre behov for, at der udvikles en mindre tilføjelse til IT-systemet bag Affaldsregistret,

så det bliver muligt at blive registeret som indsamlingsvirksomhed for forbrændingseget affald. IT-systemet administreres af Energistyrelsen. Omkostningerne vil dog gebyrfinansieres af de registrerede virksomheder.

Økonomiske konsekvenser for kommunerne

Omkostninger til affaldshåndtering, herunder udbudsprocesser, dækkes af affaldsgebyret, som opkræves hos virksomheder og husholdninger. På sigt forventes lovforslaget at medføre, at omkostningerne ved affaldsbehandlingen samlet set vil falde som følge af konkurrencepres, udnyttelse af storskalafordele på det private marked og dermed en mere effektiv affaldsbehandling.

Lovforslaget vil kunne få økonomiske konsekvenser for kommunerne, da omfanget af kommunernes ansvar for affaldshåndteringen begrænses. Lovforslaget vil bl.a. betyde, at kommunerne ikke må deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, og at kommunerne fremover vil skulle udbyde behandlingen heraf på det private marked. Kommunerne vil derfor skulle afvikle eller afhænde anlæg til behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse.

Den foreslåede overgangsordning til forbuddet mod kommunal deltagelse i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse vil indeholde et krav om, at aktiviteterne udskilles i aktie- eller anpartsselskaber. Der vil være engangsudgifter forbundet med udskillelse af aktiviteterne, herunder blandt andet i form af udgifter til revisor- og advokatbistand i forbindelse med selskabets stiftelse. Udgifterne vil som udgangspunkt kunne afholdes af det selskab, som overtager aktiviteterne.

Der forventes ikke at opstå økonomiske eller administrative konsekvenser for kommunerne af det skærpede økonomiske tilsyn, idet reglerne i udbudsloven forventes at sikre transparente processer.

Lovforslaget pålægger endvidere kommunerne at etablere et område på alle genbrugspladser, hvor genstandene kan afleveres til direkte genbrug. Ud af ca. 370 genbrugspladser i Danmark er det kun ca. 50, der på nuværende tidspunkt ikke har et sådan område. Reglerne forventes på den ene side at medføre besparelser på selve affaldshåndteringen, men på den anden side også udgifter til etablering af området og fordelingen af genstandene blandt de private aktører. Udgifterne til etablering forventes at være forholdsvist begrænsede. Kommunernes udgifter til genbrugsområder på genbrugspladserne vil skulle gebyrfinansieres af husholdningerne i kommunen.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Lovforslaget vil hovedsageligt give øgede muligheder for erhvervslivet. Med lovforslaget sikres erhvervslivet adgang til at behandle en større andel af det affald, som produceres på det danske marked, hvilket har til formål at understøtte et grønt genanvendelsesmarked. Med den gældende regulering har private aktører alene ansvar for behandling af affald til materialenyttiggørelse fra erhverv, hvilket har været en begrænsende faktor for teknologiudvikling og innovation.

Lovforslaget vil også give affaldsproducerende virksomheder ret til at vælge en privat indsamlingsvirksomhed til indsamling af virksomhedens forbrændingseggede erhvervsaffald fremfor at bruge den kommunale indsamlingsordning. For de affaldsproducerende virksomheder vil det betyde, at de vil kunne samle indsamlingen hos én aktør. For de private indsamlingsvirksomheder vil det betyde, at de vil få adgang til at forestå indsamlingen af en større del af erhvervsaffaldet end i dag.

Lovforslaget vil bemyndige klima-, energi- og forsyningsministeren til at fastsætte regler om, at private indsamlingsvirksomheder, der ønsker at overtage ansvaret for indberetning og korrekt håndtering af forbrændingsegnet affald, vil skulle lade sig registrere som indsamlingsvirksomhed i Affaldsregistret. Registreringen vil ligeledes kræve bevis for beståelse af indsamlerbevis. Kravet om registrering følger af EU-regulering. Der opkræves gebyr i forbindelse med registrering i Affaldsregistret. Private virksomheder, der alene ønsker at transportere affaldet uden at overtage ansvaret for det, vil ikke skulle registreres som indsamlingsvirksomhed i Affaldsregistret, men vil kunne nøjes med at registrere sig som transportør i overensstemmelse med gældende regler. Reglerne, der vil fastsættes på bekendtgørelsesniveau, vil medføre administrative og økonomiske konsekvenser for private virksomheder, der vælger at lade sig registrere som indsamlingsvirksomhed.

Efter gældende ret må kommunerne som hovedregel ikke tilbyde indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse.

Med lovforslaget vil kommunerne få mulighed for at tilbyde indsamling og behandling af erhvervsaffald på ikke-brofaste øer. Private aktører, som i dag forestår affaldshåndteringen af affald fra virksomheder, der er beliggende på ikke-brofaste øer, vil derfor kunne risikere at miste adgangen til dele af affaldet. Det vurderes dog, at der vil være tale om mindre økonomiske konsekvenser for erhvervslivet, da kommunerne selv vil kunne vælge, om de vil

tilbyde affaldshåndtering til de affaldsproducerende virksomheder, og at virksomhederne derudover vil have frit valg til fortsat at vælge en privat aktør til affald egnet til materialenyttiggørelse.

Kommunerne gives endvidere mulighed for at tilbyde virksomheder med affald svarende i art og mængde til husholdninger, at de kan tilsluttes den kommunale indsamlingsordning for affald egnet til materialenyttiggørelse. Dette vil erstatte den nuværende ordning, hvor kommunerne kan tilbyde virksomheder, der er beliggende i ejendomme med både husholdninger og virksomheder, at de kan tilsluttes den kommunale indsamlingsordning for husholdninger. Det vil give mulighed for, at affaldsproducerende virksomheder kan skifte indsamler, ligesom private indsamlingsvirksomheder vil kunne opleve skift i kundebasen.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Samlet set forventes lovforslaget på sigt at medføre et lavere affaldsgebyr som følge af en mere effektiv behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse. Det forventes at ske på baggrund af øget adgang til affaldet for private virksomheder, så der kan opnås stordriftsfordele, mere effektive anlæg, øget teknologiudvikling, samt et skærpet økonomisk tilsyn.

7. Klima- og miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget vil sikre, at affald egnet til materialenyttiggørelse udbydes på det private marked, hvilket skal bidrage til øgede muligheder for at opnå stordriftsfordele, sikre innovation og få mere effektive genanvendelsesanlæg. Affald omfattet af producentansvar reguleres nærmere i særlovgivning herom. Formålet er således at understøtte danske virksomheders mulighed for at investere i nye genanvendelsesanlæg og udvikle grønne løsninger inden for affaldsteknologi og cirkulær økonomi. Det kan samlet set og på sigt bidrage til at øge den reelle genanvendelse og dermed reducere mængderne af affald, der går til forbrænding, hvilket vil være til gavn for miljøet og klimaet. Forbrænding af affald er vurderet til at bidrage med den væsentligste andel af CO₂-udledninger fra affaldssektoren. Uden nye initiativer, er det forventningen, at forbrænding af affald vil stå for udledning af 1,5 mio. tons CO₂e i 2030.

En evaluering af konkurrenceudsættelsen af det genanvendelige erhvervsaffald har vist, at det er sket uden miljømæssige problemer. På baggrund af evalueringen forventes der ikke at være negative miljømæssige konsekvenser forbundet med denne del af lovforslaget.

Udmøntningen af lovforslagets bestemmelser om genbrugsområder skønnes endvidere at have visse positive klima- og miljømæssige konsekvenser, da mængden af genstande, der bliver genbrugt frem for at blive sendt til forbrænding, forventes at blive større. Dette vil kunne reducere forbruget af nye ressourcer. Øget genbrug af ressourcer forventes at formindske drivhusgasudledningen, da produktionen af nye varer mindskes. Vurderingen af mulige konsekvenserne beror på et overordnet skøn. Der er således ikke foretaget konkrete undersøgelser af, i hvilket omfang genbrugsområderne vil blive brugt eller hvilke effekter den foreslåede ordning vil få.

8. Regionale konsekvenser, herunder for landdistrikter

Med lovforslaget vil private aktører fremadrettet som udgangspunkt skulle varetage opgaven med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, der er indsamlet i en kommunal affaldsordning. Kommunerne vil således skulle udbyde opgaven på det private marked. Det private marked har siden 1. januar 2010 varetaget opgaven med behandling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, der ikke indsamles af kommunerne, og det vurderes, at det private marked også vil kunne håndtere det kommunalt indsamlede affald.

De regionale konsekvenser kan variere med lovforslaget. Formålet med lovforslaget er at skabe en stærk genanvendelsessektor, hvor udnyttelse af skalafordele forventes at føre til lave omkostninger i behandlingen af affald egnet til materialenyttiggørelse. Det må derfor forventes, at der vil ske geografiske forskydninger af opgavevaretagelsen, herunder som følge af bedre udnyttelse af skalafordele.

For nogle områder, særligt i de tyndtbefolkede områder, kan det ikke udelukkes, at det kan være mindre attraktivt for private aktører at udøve aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse. Det forventes dog i dette tilfælde, at der vil være private aktører i andre dele af landet, som vil byde ind på opgaven. Lovforslaget giver endvidere kommunerne mulighed for at søge om dispensation, hvis det viser sig, at der ikke er private aktører, der ønsker at byde på opgaven.

Omkostninger til affaldshåndtering forventes samlet set at falde, idet der dog ikke kan udelukkes særlige situationer i visse områder, der opvejer denne effekt.

I lovforslaget tages der højde for eventuelle udfordringer på ikke-brofaste øer, hvor kommuner fortsat vil kunne indsamle og behandle alt affald egnet til materialenytiggørelse i en ordning, der er frivillig for virksomhederne.

Det vurderes på denne baggrund, at lovforslaget ikke vil medføre væsentlige regionale konsekvenser, herunder for landdistrikterne.

9. Forholdet til EU-retten

Det er en forudsætning, at kommuners opgavevaretagelse er i overensstemmelse med EU-retten, herunder EU's statsstøtteretsregler og de EU-retlige udbudsregler.

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/24/EU af 26. februar 2014 om offentlige udbud og om ophævelse af direktiv 2004/18/EF regulerer offentlige myndigheders udbudsprocedurer i forbindelse med indgåelse af offentlige kontrakter, hvis værdi anslås ikke at være mindre end tærskelværdierne angivet i direktivet. Det følger dog af direktivets artikel 12, at offentlige kontrakter, som en ordregivende myndighed tildeler en privatretlig eller offentligretlig juridisk person, falder uden for direktivets anvendelsesområde, såfremt: a) Den ordregivende myndighed underkaster den pågældende juridiske person en kontrol, der svarer til den kontrol, den fører med sine egne tjenestegrene, b) mere end 80 % af aktiviteterne i den kontrollerede juridiske person udføres i forbindelse med gennemførelsen af de opgaver, den har fået betroet af den kontrollerende ordregivende myndighed eller af andre juridiske personer, der kontrolleres af den pågældende ordregivende myndighed, og c) der er ikke nogen direkte privat kapitalandel i den kontrollerede juridiske person med undtagelse af ikkekontrollerende eller ikkeblokerende former for private kapitalandele krævet i henhold til nationale lovbestemmelser, jf. traktaterne, som ikke udøver en afgørende indflydelse på den kontrollerede juridiske person. Bestemmelsen er implementeret i dansk ret ved udbudslovens § 12. Lovforslaget indebærer, at kommunalbestyrelsen ikke længere må deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenytiggørelse. Som konsekvens heraf vil udbudsdirektivets artikel 12 som implementeret i dansk ret ved udbudslovens § 12 ikke frigøre kommunalbestyrelsen, når der indgås kontrakter vedrørende behandling af affald egnet til materialenytiggørelse.

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2018/852/EU af 30. maj 2018 om ændring af direktiv 94/62/EF om emballage og emballageaffald (2018-emballageændringsdirektivet) indfører et udvidet producentansvar for emballage, som skal være implementeret i alle EU-lande fra den 31. december

2024. Direktivet er implementeret i dansk ret ved lov nr. 807 af 9. juni 2020 om ændring af lov om miljøbeskyttelse. Det fremgår af 2018-emballageændringsdirektivets, at det udvidede producentansvar for emballageaffald skal indføres i overensstemmelse med reglerne i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/98/EF (affaldsdirektivet). Det fremgår af affaldsdirektivet, at producentansvar kan organiseres som en finansiell model, hvor producenterne alene bærer det finansielle ansvar for håndteringen af affaldet, eller en organisatorisk model, hvor producenten både bærer det finansielle og organisatoriske ansvar for håndteringen. Den endelige organiseringsmodel for producentansvaret for emballageaffald er endnu ikke fastlagt. En stor andel af de henteordninger for husholdninger, som kommunen er forpligtet til at etablere, vurderes overvejende at bestå af emballageaffald egnet til materialenytiggørelse. Dette gælder eksempelvis pap/papir-, glas-, metal-, plast- og mad- og drikkekartonaffald. Organiseringsmodellen for det udvidede producentansvar for emballageaffald vil derfor påvirke den fremtidige organisering af en del af det affald, der reguleres med dette lovforslag.

Lovforslaget udbygger det registreringskrav, som har været gældende for indsamlingsvirksomheder for genanvendeligt erhvervsaffald siden 2009, så samme registreringskrav vil gælde for indsamlingsvirksomheder for forbrændingseget erhvervsaffald. Dette krav følger direkte af det gældende affaldsdirektiv og vurderes derfor at være fuldt foreneligt hermed.

Lovforslaget udbygger endvidere det uddannelseskrav, som har været gældende for indsamlingsvirksomheder for genanvendeligt erhvervsaffald siden 2009, så samme uddannelseskrav vil gælde for indsamlingsvirksomheder for forbrændingseget erhvervsaffald. Det vurderes ikke at have relevans i forhold til direktiv 2005/36/EF om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer, idet der alene stilles krav om, at mindst én person med ledelsesansvar for indsamlingen i virksomheden opnår bevis for at kunne forestå affaldshåndteringen og indberetning af affaldsdata. Kravet er dermed ikke til hinder for, at en udenlandsk arbejdstager opnår ansættelse hos en godkendt indsamlingsvirksomhed for genanvendeligt erhvervsaffald.

Direktiv 2005/36/EF om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer er dog relevant, såfremt en udenlandsk arbejdstager har opnået de samme kvalifikationer, som der stilles for uddannelsen. Er dette tilfældet, skal disse kvalifikationer anerkendes i henhold til direktivet, hvorefter der udstedes et anerkendelsesbrev.

UDKAST

Lovforslaget vurderes derudover ikke at indeholde EU-retlige aspekter.

Lovforslaget vurderes endvidere ikke at indebære statsstøtte.

10. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den ... til den ... været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

...

11. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, an- før »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, an- før »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	For kommunerne forventes lovforsla- get på sigt at medføre, at omkostnin- gerne ved affaldsbehandling samlet set vil falde som følge af konkurrence- pres, udnyttelse af storskalafordele på det private marked og dermed en mere effektiv affaldsbehandling.	Ingen konsekvenser for stat (gebyrfi- nansieret). Lovforslaget vil bl.a. betyde, at kom- munerne ikke må deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, og at kommunerne fremover vil skulle ud- byde behandlingen heraf på det pri- vate marked. Kommunerne vil derfor skulle afvikle eller afhænde anlæg til behandling af affald egnet til materi- alenyttiggørelse. I udgangspunktet udgør de kommunale anlæg en værdi for kommunerne. Det kan dog ikke udelukkes, at enkelte kommuner kan opleve tab, hvis der er investeret i an- læg, der ikke kan klare sig i konkur- rencen. Lovforslaget vurderes ikke at have økonomiske konsekvenser for regio- nerne.
Implemente- ringskonsekven-	Lovforslaget vurderes ikke at have særlige implementeringskonsekven- ser for kommunerne. Kommunerne vil	For staten vurderes det, at lovforsla- get ikke vil medføre implemente- ringskonsekvenser.

UDKAST

ser for stat, kommuner og regioner	skulle tilpasse sig til de nye rammevilkår.	
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Det vurderes, at lovforslaget ikke får væsentlige økonomiske konsekvenser for erhvervslivet, og at lovforslaget hovedsageligt giver øgede muligheder for erhvervslivet. Med lovforslaget sikres erhvervslivet adgang til at behandle en større andel af det affald, som produceres på det danske marked.	
Administrative konsekvenser for erhvervslivet		Lovforslaget forventes ikke at medføre væsentlige administrative konsekvenser for erhvervslivet, hverken omstillingsomkostninger eller løbende omkostninger. Dog bemyndiges ministeren med lovforslaget til at fastsætte regler om, at virksomheder, der ønsker at overtage ansvaret for indberetning og korrekt håndtering af forbrændingsegnet affald, skal lade sig godkende og registrere som indsamlingsvirksomhed i Affaldsregistret. De nærmere regler for godkendelse og registrering i Affaldsregistret vil blive fastsat ved bekendtgørelse.
Administrative konsekvenser for borgerne	Samlet set forventes lovforslaget på sigt at medføre et lavere affaldsgebyr som følge af en mere effektiv behandling af affald egnet til materialenytiggørelse. Det samlede affaldsgebyr påvirkes dog af en række faktorer ud over dette lovforslag.	
Miljømæssige konsekvenser	Med initiativerne i Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi er der forventning om en samlet	

UDKAST

	CO₂e-reduktion på 0,7 mio. tons i 2030 sammenlignet med basisfremskrivning 2020. Lovforslaget vil understøtte effekten af øvrige initiativer i klimaplanen og kan dermed bidrage til at sikre en CO₂- reduktion. En evaluering af konkurrenceudsættelsen af det genanvendelige erhvervsaffald har vist, at det er sket uden miljømæssige problemer. På baggrund af evalueringen forventes der ikke at være miljømæssige konsekvenser forbundet med lovforslaget.	
Forholdet til EU-retten		
Er i strid med de principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/ Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	Ja	Nej x

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det følger af § 7, stk. 3, nr. 4, at miljøministeren kan fastsætte regler om, at der i virksomheder, der forestår indsamling af genanvendeligt erhvervsaffald, skal være mindst en person med ledelsesansvar for indsamlingen, som skal have bevis for at kunne forestå indberetning af data og miljømæssig forsvarlig håndtering af affaldet, herunder om krav om undervisning og om opnåelse af bevis.

Ifølge § 7, stk. 4, 1. pkt., kan miljøministeren fastsætte regler om gebyr for opnåelse af bevis for at kunne forestå indberetning af data og miljømæssig forsvarlig håndtering af genanvendeligt erhvervsaffald, jf. stk. 3, nr. 4, herunder for omkostninger til undervisning, prøveafholdelse og udstedelse af bevis samt udvikling, drift og vedligeholdelse af uddannelsessystemet

Det følger af miljøbeskyttelseslovens § 44, stk. 4, nr. 1, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om godkendelse som indsamlingsvirksomhed for genanvendeligt erhvervsaffald, herunder hvilke oplysninger en ansøgning om godkendelse skal indeholde samt på hvilke vilkår en godkendelse kan meddeles, og om hvordan ansøgningen skal ske. Bestemmelsen bemyndiger ministeren til at fastsætte regler om en godkendelsesordning for virksomheder, der indsamler erhvervsaffald egnet til materialenytiggørelse. Bestemmelsen er anvendt til at fastsætte regler i affaldsregisterbekendtgørelsen om indsamlingsvirksomheders pligt til at lade sig godkende og registrere samt krav til ansøgningen.

I miljøbeskyttelseslovens § 44, stk. 4, nr. 2, er det fastsat, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om overdragelse af virksomheders ansvar for håndtering af genanvendeligt erhvervsaffald og indberetning af data til en tilmeldt og godkendt indsamlingsvirksomhed for genanvendeligt erhvervsaffald, herunder om overdragelsesaftalens udformning og indhold. Bestemmelsen er blandt andet anvendt til at fastsætte regler i affaldsaktørbekendtgørelsen om, at indsamlingsvirksomheder, der modtager erhvervsaffald egnet til materialenytiggørelse, overtager den affaldsproducerende virksomheds ansvar og om krav til aftalen mellem den affaldsproducerende virksomhed og indsamlingsvirksomheden.

Det fremgår af miljøbeskyttelseslovens § 45, stk. 3, at når en kommunal indsamlingsordning er etableret, må indsamling af det af ordningen omfattede affald kun finde sted ved kommunalbestyrelsens foranstaltning eller bemyndigelse. Ifølge lovens § 45, stk. 6, 1. pkt., finder stk. 3 dog ikke anvendelse på indsamlingsordninger for genanvendeligt erhvervsaffald. Efter gældende ret kan private virksomheder således etablere indsamlingsordninger for genanvendeligt erhvervsaffald. Producenter af produkter omfattet af et udvidet producentansvar er uanset § 45, stk. 3, berettiget til at etablere tilbagetagningsordninger for affald fra disse produkter, jf. § 46, stk. 6, 2. pkt.

For så vidt angår forbrændingseget erhvervsaffald er virksomheder som udgangspunkt forpligtet til at benytte de indsamlingsordninger, som kommunalbestyrelsen har etableret. I henhold til miljøbeskyttelseslovens § 45, stk. 2, nr. 4, kan miljøministeren således fastsætte regler om borgeres, grundejeres og virksomheders pligt til at benytte kommunale affaldsordninger. Ved kongelig resolution af 28. juni 2015 blev ressortansvaret for affaldsforsyning overført fra Miljøministeriet til Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet. I note 3 til bekendtgørelse nr. 1218 af 25. november 2019 af lov om miljøbeskyttelse er de bestemmelser, der er helt eller delvist overført til klima-, energi- og forsyningsministeren oplyst. Dette gælder bl.a. § 45, stk. 2. Det fremgår endvidere af noten, at der er valgt den systematik, at der står miljøministeren de steder, hvor kompetencen er delt, uanset hvem der er primær bruger af bestemmelserne, medmindre al kompetence er overført til klima-, energi- og forsyningsministeren. Klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætter således regler med hjemmel i § 45, stk. 2, nr. 4.

Med hjemmel i § 45, stk. 2, nr. 4, er det fastsat i affaldsaktørbekendtgørelsens § 12, stk. 1, at når en kommunal ordning for affald er fastlagt i regulativet for erhvervsaffald, og regulativet er trådt i kraft, er virksomheder forpligtet til at benytte ordningen, som foreskrevet. Når kommunalbestyrelsen giver en konkret anvisning, er virksomheder endvidere forpligtet til at følge anvisningen. Virksomheder kan dog eksportere deres forbrændingseggede affald til et nyttiggørelsesanlæg i udlandet efter reglerne i forordning om overførsel af affald og bekendtgørelse om overførsel af affald, jf. affaldsaktørbekendtgørelsens § 12, stk. 2.

For så vidt angår genanvendeligt erhvervsaffald må kommunerne som udgangspunkt ikke etablere indsamlingsordninger. Det fremgår således af affaldsaktørbekendtgørelsens § 8, stk. 3, at kommunalbestyrelsen ikke må etablere ordninger for eller tilbyde indsamling af sorteret erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse fra virksomheder. Der er dog fastsat visse undtagelser hertil i affaldsaktørbekendtgørelsen. Kommunalbestyrelsen skal således tilbyde virksomheder adgang til mindst én genbrugsplads, hvor virksomheden også kan aflevere affald egnet til materialenyttiggørelse, hvis affaldet i karakter svarer til det, husholdninger har adgang med. Endvidere kan kommunalbestyrelsen lade erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse fra kommunens egne institutioner og virksomheder være omfattet af affaldsordninger for affald egnet til materialenyttiggørelse, og kommunalbestyrelsen kan tilbyde indsamling af sorteret genanvendeligt erhvervsaffald i blandede bolig- og erhvervsejendomme.

Det foreslås i § 7, stk. 3, nr. 4, § 7, stk. 4, 1. pkt., § 44, stk. 4, nr. 1, to steder i § 44, stk. 4, nr. 2, og i § 45, stk. 6, 1. pkt., at ændre »genanvendeligt erhvervsaffald« til »erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse«.

I de pågældende bestemmelser anvendes begrebet »genanvendeligt erhvervsaffald«. Dette begreb foreslås i de nævnte bestemmelser ændret til »erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse«.

Ændringen vil indebære, at miljøbeskyttelsesloven og affaldsdirektivet (direktiv 2008/98/EF, som senest ændret ved direktiv 2018/851/EU) vil anvende de samme begreber.

Begrebet »genanvendeligt erhvervsaffald« er hidtil blevet fortolket og anvendt i overensstemmelse med affaldsdirektivet, hvorfor forslaget ikke indebærer materielle ændringer af miljøbeskyttelsesloven. Det bemærkes, at affaldsbekendtgørelsen og affaldsaktørbekendtgørelsen, der implementerer affaldsdirektivet, anvender affaldsdirektivets begreber.

Den foreslåede ændring af miljøbeskyttelseslovens § 7, stk. 3, nr. 4, og § 7, stk. 4, 1. pkt., vil endvidere indebære, at bestemmelserne udvides til også at omfatte forbrændingseget erhvervsaffald, således at miljøministeren bemyndiges til at fastsætte regler om indsamlerbevis for virksomheder, der indsamler forbrændingseget erhvervsaffald.

Ministerens bemyndiges dermed til også at fastsætte regler om, at mindst én person med ledelsesansvar for indsamlingen i en virksomhed, der forestår indsamling af forbrændingseget erhvervsaffald, skal have bevis for at kunne forestå indberetning af data og miljømæssig forsvarlig håndtering af affaldet.

Det er intentionen med bestemmelsen, at alle virksomheder, der indsamler forbrændingseget erhvervsaffald, skal have mindst én person i virksomheden, som har bevis for sin kvalifikation. Med bestemmelsen bemyndiges ministeren til at fastsætte regler, der nærmere fastlægger kravene til at opnå kursus- eller eksamensbevis. Det forventes, at der som udgangspunkt vil blive stillet krav om, at beviset opnås på baggrund af gennemførelsen af et uddannelsesforløb. Bestemmelsen bemyndiger derfor også ministeren til at fastsætte regler om undervisningens indhold og forløb. Der vil herunder være mulighed for at fastsætte regler om gennemførelsen af løbende kurser og eksaminer, som en opdatering af det grundlæggende kursus af 1 til 2 dages varighed. De nærmere regler herom vil dog endvidere give mulighed

for, at personer, som allerede har det fornødne kendskab til området, kan tage en eksamen uden at følge kursusforløbet.

Indsamlingsvirksomhederne kan beslutte, at flere personer i virksomheden skal uddannes og opnå bevis. I større virksomheder med flere ansatte vil det være hensigtsmæssigt, at flere personer gennemfører uddannelsen for at sikre, at den nødvendige viden til enhver tid er til stede i virksomheden. Eksamensbeviset er personligt og følger den person, der har bestået eksamen.

Som det gælder for indsamlingsvirksomheder, der indsamler erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, vil konsekvensen af, at der ikke er en person i indsamlingsvirksomheden, som har bevis for at kunne forstå indberetning af data og miljømæssig forsvarlig håndtering af affald, være, at godkendelsen som indsamlingsvirksomhed og dermed retten til at drive indsamlingsvirksomhed bortfalder. Der vil derfor i bekendtgørelsen blive indsat en rimelig frist for indsamlingsvirksomheden til at opfylde kravet om en uddannet person i ledelsen i forbindelse med personaleudskiftning.

Det er endelig intentionen, at den eller de personer, som har gennemført uddannelsen, står nævnt i Affaldsregistret, og at der ved udskiftning sker en løbende opdatering af indsamlingsvirksomhedens registrering i Affaldsregistret.

Den foreslåede ændring af miljøbeskyttelseslovens § 44, stk. 4, nr. 1, og § 44, stk. 4, nr. 2, vil medføre, at virksomheder både vil kunne godkendes som indsamlingsvirksomhed for erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse og for forbrændingsegnet erhvervsaffald.

Forslaget vil endvidere medføre, at affaldsproducerende virksomheder kan overdrage ansvaret for håndtering af både erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse og af forbrændingsegnet affald og indberetning af data til en tilmeldt og godkendt indsamlingsvirksomhed. Den affaldsproducerende virksomhed vil således også kunne overdrage ansvaret for, at affaldet håndteres i overensstemmelse med en kommunal anvisningsordning eller en konkret anvisning. Forslaget medfører endvidere, at indsamlingsvirksomheden vil kunne sammenblande affald fra forskellige affaldsproducerende virksomheder og vil således kunne foretage ruteindsamling af forbrændingsegnet erhvervsaffald fra flere virksomheder.

Den foreslåede ændring af miljøbeskyttelseslovens § 45, stk. 6, 1. pkt., vil indebære, at bestemmelsen udvides til også at omfatte indsamlingsordninger for forbrændingseget erhvervsaffald, således at miljøbeskyttelseslovens § 45, stk. 3, om forbud mod indsamlingsordninger, der konkurrerer med kommunale indsamlingsordninger ikke finder anvendelse for forbrændingseget erhvervsaffald. Således vil private virksomheder fremover kunne etablere indsamlingsordninger for forbrændingseget erhvervsaffald, selvom der er etableret en kommunal indsamlingsordning.

De gældende regler i affaldsaktørbekendtgørelsen om virksomheders benyttelsespligt til de kommunale ordninger vil blive ændret på bekendtgørelsesniveau, således at affaldsproducerende virksomheder fremadrettet både vil kunne benytte private indsamlingsordninger til virksomhedens affald egnet til materialenyttiggørelse og til virksomhedens forbrændingsegnete affald.

Forslaget ændrer ikke på, at kommunalbestyrelsen fortsat vil være forpligtet til at etablere ordninger for forbrændingseget erhvervsaffald, og kommunalbestyrelsen vil fortsat kunne beslutte, om ordningerne skal etableres som indsamlings- eller anvisningsordninger.

Forslaget vil heller ikke ændre virksomhedernes benyttelsespligt til de kommunale anvisningsordninger eller til kommunalbestyrelsens konkrete anvisninger. Hvis kommunalbestyrelsen har anvist på hvilken måde og eventuelt på hvilket anlæg, affaldet skal håndteres, vil virksomheden fortsat skulle sikre, at affaldet bliver håndteret i overensstemmelse hermed. Den affaldsproducerende virksomhed vil dog kunne vælge en privat indsamlingsvirksomhed, selvom kommunen har etableret en indsamlingsordning for forbrændingseget erhvervsaffald.

Til nr. 2.

Det foreslås i § 46 b, stk. 1, og § 47, stk. 1, at ændre »genanvendeligt erhvervsaffald« til »erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse«.

Ændringen vil indebære, at miljøbeskyttelsesloven og affaldsdirektivet (direktiv 2008/98/EF, som senest ændret ved direktiv 2018/851/EU) vil anvende de samme begreber.

Begrebet »genanvendeligt erhvervsaffald« er hidtil blevet fortolket og anvendt i overensstemmelse med affaldsdirektivet, hvorfor forslaget ikke vil indebære materielle ændringer af miljøbeskyttelsesloven. Det bemærkes, at

affaldsbekendtgørelsen og affaldsaktørbekendtgørelsen, der implementerer affaldsdirektivet, anvender affaldsdirektivets begreber.

Til nr. 3

Det fremgår af miljøbeskyttelseslovens § 46 b, stk. 1, at klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætter regler om, at kommunale anlæg, der er godkendt til behandling af genanvendeligt affald og godkendt og sat i drift inden den 26. februar 2009, fortsat kan behandle genanvendeligt erhvervsaffald.

Det fremgår endvidere af miljøbeskyttelseslovens § 46 b, stk. 2, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte de nærmere vilkår for driften af de i stk. 1 nævnte anlæg, herunder vilkår om regnskabsmæssig adskillelse.

Med hjemmel i § 46 b, stk. 2 er der i affaldsaktørbekendtgørelsens § 30, fastsat en række bestemmelser om, vilkår for driften af kommunale behandlingsanlæg, der behandler sorteret erhvervsaffald til materialenyttiggørelse. Der er herunder fastsat regler om, at disse anlæg som udgangspunkt skal føre særskilte regnskaber for anlæggets aktiviteter i forbindelse med behandling af sorteret erhvervsaffald til materialenyttiggørelse og at ved udarbejdelsen af regnskaber skal indtægter og omkostninger i videst muligt omfang henføres til de særskilte aktiviteter. I det omfang dette ikke er muligt, fordeles omkostningerne forholdsmæssigt mellem aktiviteterne med udgangspunkt i mængder og affaldstyper. Disse anlæg skal udarbejde regnskaber i overensstemmelse med reglerne i bekendtgørelse om kommunernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v., eller hvis anlægget drives af et aktie- eller anpartsselskab eller en erhvervsdrivende fond efter årsregnskabsloven.

Afslutningsvis er der fastsat en regel om, at regnskaber for de særskilte aktiviteter skal fremsendes til Energistyrelsen årligt senest 30 dage efter, at de er revideret af revisor og godkendt af anlæggets ansvarlige ledelse. På den baggrund fører Energistyrelsen tilsyn med, dels at kommunale behandlingsanlæg, der er godkendt til at behandle sorteret genanvendeligt erhvervsaffald, fører særskilte regnskaber for anlæggets aktiviteter i forbindelse med behandling af sorteret genanvendeligt erhvervsaffald, dels at anlæggene overholder de vilkår, der frem af deres godkendelse. Tilsynet sker på baggrund af særskilte regnskaber og på baggrund af affaldsdata. Derudover fører Energistyrelsen tilsyn med, at de kommunale behandlingsanlæg, der fik afslag på fortsat at behandle genanvendeligt erhvervsaffald, ikke behandler sådan affald. Tilsynet sker på baggrund af affaldsdata.

Det foreslås, at indsætte et nyt § 46 b, *stk. 3*, hvorefter Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om, at Forsyningstilsynet fører tilsyn med overholdelsen af de regler, der fastsættes i medfør af *stk. 2*. Bestemmelserne forventes udmøntet ved, at Forsyningstilsynet overtager det nuværende tilsyn, der udføres af Energistyrelsen.

Forslaget vil altså indebære, at Energistyrelsen ikke længere skal føre tilsyn med kommunale behandlingsanlæg, der behandler sorteret erhvervsaffald til materialenyttiggørelse, men at tilsynet videreføres af Forsyningstilsynet, indtil bestemmelsen i § 46 b ophæves, som foreslået i lovforslagets § 1, nr. 4.

Til nr. 4

Det fremgår af miljøbeskyttelseslovens § 46 b, *stk. 1*, at klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætter regler om, at kommunale anlæg, der er godkendt til behandling af genanvendeligt affald og godkendt og sat i drift inden den 26. februar 2009, fortsat kan behandle genanvendeligt erhvervsaffald.

Det fremgår endvidere af miljøbeskyttelseslovens § 46 b, *stk. 2*, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte de nærmere vilkår for driften af de i *stk. 1* nævnte anlæg, herunder vilkår om regnskabsmæssig adskillelse.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 3.5.1 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Det foreslås, at miljøbeskyttelseslovens § 46 b ophæves, således at klima-, energi- og forsyningsministeren ikke længere kan fastsætte regler om, at kommunale anlæg, der er godkendt til behandling af genanvendeligt affald og godkendt og sat i drift inden den 26. februar 2009, fortsat kan behandle genanvendeligt erhvervsaffald. Muligheden for, at kommunale anlæg kan blive godkendt til at behandle genanvendeligt erhvervsaffald, ophæves således.

Det foreslås, at bestemmelsen ophæves den 1. januar 2027.

Forslaget vil indebære, at kommunale anlæg, der efter gældende regler kan varetage behandlingen af genanvendeligt erhvervsaffald i overensstemmelse med en godkendt anmeldelse herom, skal ophøre med at behandle genanvendeligt erhvervsaffald inden den 1. januar 2027. Anlæggene vil i

øvrigt skulle overholde de vilkår for driften, som er fastsat i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 46 b, stk. 2.

Til nr. 5

Det fremgår af § 48, stk. 1, nr. 1, i lov om miljøbeskyttelse, at kommunalbestyrelsen skal fastsætte gebyrer til dækning af planlægning, etablering, drift og administration af affaldsordninger. Bestemmelsen indebærer, at alle affaldsordninger skal finansieres via gebyrer.

Miljøbeskyttelseslovens § 48, stk. 1, vedrører alene kommunens affaldsordninger, hvorfor initiativer vedrørende genbrugsgenstande som udgangspunkt ikke kan finansieres over affaldsgebyrerne, da genstandene ikke anses for at være affald.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 3.6.1 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Det foreslås at indsætte et nyt *§ 48, stk. 1, nr. 2*, i miljøbeskyttelseslovens § 48, stk. 1, hvorefter kommunalbestyrelsen skal fastsætte gebyrer til dækning af udgifter til planlægning, etablering, drift og administration af genbrugsområder på genbrugspladser.

Forslaget vil indebære, at kommunens udgifter forbundet med genbrugsområder på genbrugspladsen skal gebyrfinansieres. Gebyret vil f.eks. skulle dække udgifter, der må være forbundet med, at kommunalbestyrelsen opfylder sin forpligtelse til at etablere genbrugsområder på genbrugspladsen og til at give private aktører mulighed for at overtage genstande, der er afleveret i genbrugsområder på genbrugspladser. Kommunalbestyrelsens udgifter til planlægning, etablering, drift og administration af kommunale genbrugsbutikker vil dog ikke kunne finansieres som en del af gebyret. Eventuelle udgifter til kommunalt ejede genbrugsbutikker må således ikke indregnes i gebyret for ordningen for genbrugsgenstande.

Med hjemmel i den gældende § 48, stk. 4, vil der på bekendtgørelsesniveau blive fastsat regler om, at kommunalbestyrelsen skal fastsætte og opkræve gebyr hos alle husholdninger i kommunen for ordningen for genbrugsområdet. Idet virksomheder ikke vil kunne aflevere genstande til genbrug i genbrugsområderne, og ordningen dermed ikke vil blive stillet til rådighed for virksomheder, vil der ikke fastsættes regler om, at der skal opkræves gebyr hos virksomheder.

Til nr. 6

Det fremgår af gældende § 48, stk. 1, nr. 1, i lov om miljøbeskyttelse, at kommunalbestyrelsen skal fastsætte gebyrer til dækning af planlægning, etablering, drift og administration af affaldsordninger.

Det foreslås at indsætte i nyt § 48, stk. 1, *nr.* 5, hvorefter udgifter efter 48 a samt udgifter afholdt i forbindelse med Forsyningstilsynets tilsyn i medfør af denne lov skal indgå at der ved gebyrfastsættelsen.

Forslaget vil indebære, at de udgifter, kommunen har i forbindelse med, at Forsyningstilsynet opkræver gebyrer hos kommunen efter dette lovforslags § 48 a gebyrfinansieres. Derudover indebærer det, at de udgifter kommunen har i forbindelse med, at Forsyningstilsynet faktisk fører sit tilsyn med kommuner i medfør af denne lov, f.eks. i forbindelse med at efterkomme dokumentationsforpligtelser, skal indgå ved gebyrfastsættelsen og dermed gebyrfinansieres.

Det vil således med forslaget være husholdninger og virksomheder i kommunerne, som skal dække udgifterne til Forsyningstilsynets tilsyn.

Til nr. 7

Kommunale affaldsordninger finansieres efter gældende ret gennem fastsættelse og opkrævning af affaldsgebyrer. Det fremgår af miljøbeskyttelseslovens § 48, stk. 1, at kommunalbestyrelsen skal fastsætte gebyrer til dækning af udgifter til planlægning, etablering, drift og administration af affaldsordninger, indsamling og registrering af oplysninger, og forskudsvis dækning af planlagte investeringer på affaldsområdet. Det fremgår dog af § 48, stk. 2, at kommunalbestyrelsen ikke fastsætter gebyrer, jf. stk. 1, for indsamling af bærbare batterier og akkumulatorer, jf. § 9 u, stk. 1 og 2.

Det fremgår af miljøbeskyttelseslovens § 9 u, stk. 1, at producenter og importører af bærbare batterier og akkumulatorer skal forholdsmæssigt i forhold til deres markedsandel for egen regning foranstalte tilbagetagning og særskilt håndtering af udtjente bærbare batterier og akkumulatorer. Af § 9 u, stk. 2, 1. pkt., fremgår det, at producenter og importører af bærbare batterier og akkumulatorer skal finansiere den kommunale indsamling af udtjente bærbare batterier og akkumulatorer samt udgifter i forbindelse med opkrævning og udbetaling af betalingen, herunder etablering af systemer, vedligeholdelse, drift og administration af opkrævning og udbetaling. Det

bemærkes, affaldsgebyret for elektronik alene dækker indsamling, og at producenterne som følge af det kommende udvidede producentansvar for emballage, fra 1. januar 2025 som minimum har det økonomiske ansvar.

Det foreslås i § 48, stk. 2, at indsætte, at kommunalbestyrelsen heller ikke skal fastsætte gebyrer for indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse fra virksomheder, der i art og mængde producerer affald svarende til en husholdning, jf. § 49 c, stk. 3, nr. 1.

Med nærværende lovforslags forslag til § 49 c, stk. 4, foreslås det, at såfremt kommunalbestyrelsen tilbyder indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse til virksomheder, der i art og mængde producerer affald svarende til en husholdning, skal indsamlingen ske til markedspris.

Som konsekvens af at kommunalbestyrelsen vil skulle opkræve markedspris for levering af indsamlingsydelsen, vil virksomhedens betaling for ydelsen ikke være et gebyr. Derfor foreslås det at fastsætte en undtagelse i § 48, stk. 2, fra hovedreglen om, at kommunalbestyrelsen finansierer affaldsordninger gennem fastsættelse og opkrævning af gebyr.

Til nr. 8

Det fremgår af miljøbeskyttelseslovens § 48, stk. 3, 1. pkt., at der skal fastsættes særskilt gebyr for hver affaldsordning baseret på de udgifter, som er opgjort i kommunalbestyrelsens regnskab. Det fremgår endvidere af § 48, stk. 3, 2. pkt., at kommunalbestyrelsen på anmodning skal udlevere oplysninger om beregningen af gebyret for hver ordning. Bestemmelsen blev indsat ved lov nr. 513 af 12. juni 2009. Det følger af bemærkningerne til lovforslaget, jf. Folketingstidende 2008-09, tillæg A, side 469, at borgere og virksomheder hermed får mulighed for at se, hvilken service de betaler for, når de betaler affaldsgebyret, og at øget gennemsigtighed skal hindre krydssubsidiering, så forskellige brugergrupper ikke betaler for hinanden. Ifølge bemærkningerne er formålet desuden at styrke det EU-retlige princip om, at forureneren betaler, og at synliggøre, at de enkelte kommunale affaldsordninger skal hvile i sig selv.

Efter § 48, stk. 3, skal kommunalbestyrelserne fastsætte særskilte gebyrer for alle de affaldsordninger, som har særskilte konti i det kommunale budget- og regnskabssystem.

Efter de gældende regler omfatter bestemmelsen alene affaldsordninger. Bestemmelsen regulerer således ikke ordninger, der vedrører genbrugsgenstande, som ikke anses for affald. Det nuværende kommunale budget- og regnskabssystem opererer derudover ikke med en konto for genbrugsgenstande.

Det foreslås at indsætte i § 48, stk. 3, 1. pkt., at der også skal fastsættes særskilt gebyr for ordninger for genbrugsområder på genbrugspladser baseret på de udgifter, som er opgjort i kommunalbestyrelsens regnskab.

Det forventes, at der i overensstemmelse med den nuværende regulering af affaldsgebyrerne vil blive fastsat regler på bekendtgørelsesniveau om, at kommunalbestyrelsen må opkræve gebyret sammen med et eller flere af gebyrerne for kommunens affaldsordninger for husholdninger. Kommunalbestyrelsen vil dog til enhver tid skulle kunne udskille gebyret og efter anmodning kunne dokumentere fordelingen af omkostningerne på de forskellige ordninger.

Forslaget indebærer desuden, at der vil skulle foretages en ændring i det kommunale budget- og regnskabssystem, så der på affaldsområdet indsættes en konto for genbrugsområder på genbrugspladser.

Til nr. 9

§ 48 a

Bestemmelsen er ny. Efter den foreslåede bestemmelse i stk. 1, skal omkostninger som er forbundet med Forsyningstilsynets drift og opgavevaretagelse efter lov om miljøbeskyttelse eller regler udstedt i medfør af loven, betales af de kommuner, som Forsyningstilsynet fører tilsyn med efter lov om miljøbeskyttelse eller regler udstedt i medfør af loven. Bestemmelsen indebærer, at der ikke skal betales for omkostningerne til Forsyningstilsynets etablering. Dette skyldes, at Forsyningstilsynet er etableret. Den foreslåede bestemmelse indebærer, at der både skal betales for Forsyningstilsynets opgavevaretagelse på affaldsområdet og den daglige drift af Forsyningstilsynet. Dette afspejler, at Forsyningstilsynet er fuldt ud gebyrfinansieret. Gebyrerne vil således finansiere alle Forsyningstilsynets omkostninger, herunder også eventuelle omkostninger til udvidelse af Forsyningstilsynets opgaver.

Med den foreslåede bestemmelse er ordlyden desuden affattet således, at ordlyden af bestemmelserne om betaling for Forsyningstilsynets drift og op-

gavevaretagelse så vidt muligt er ens i lov om miljøbeskyttelse, lov om elforsyning, lov om fremme af vedvarende energi, lov om naturgasforsyning og lov om varmforsyning. I den forbindelse er det præciseret i bestemmelsen, at kommuner, som forsyningstilsynet fører tilsyn med efter regler udstedt i medfør af loven, skal betale for Forsyningstilsynets drift og opgavevaretagelse på samme måde som kommuner, som Forsyningstilsynet fører tilsyn med efter loven.

Efter den foreslåede bestemmelse i *stk. 2*, skal Forsyningstilsynet fastsætte regler om betaling og opkrævning af beløb til dækning af omkostningerne efter *stk. 1*. Efter den foreslåede bestemmelse vil der være pligt for Forsyningstilsynet til at fastsætte regler om gebyrbetaling til Forsyningstilsynet. Formålet med, at bemyndigelsen gives til Forsyningstilsynet er, at dækningen af Forsyningstilsynets omkostninger til opgavevaretagelse og drift skal afspejle opgavernes karakter og omfang m.v. Det er derfor nærliggende, at Forsyningstilsynet skal have direkte adgang til at fastsætte regler om gebyrbetaling, da de har størst kendskab til karakteren og omfanget af deres opgaver.

Det forudsættes, at Forsyningstilsynet vil fastsætte regler, hvorefter betalingen af beløbet efter *stk. 1* til Forsyningstilsynet skal afspejle den konkrete kreds af ydelsesmodtagere og opdeles i dels konkret timeafregnede gebyrer for behandling af tilladelser, godkendelser, ansøgninger m.v. dels gebyrer baseret på generelle grundbeløb, hvor opgaverne omfatter modyerdelser i bredere forstand så som tilsyn, markedsovervågning eller bredere analyser. Det forudsættes endvidere, at der vil blive fastsat regler om fordelingen af omkostningerne mellem de relevante kommuner, betalingskadencer og opkrævning til Forsyningstilsynet. Gebyrer baseret på generelle grundbeløb forudsættes primært at blive fordelt mellem kommunerne på baggrund af produceret affald pr. ton i kommunen. Forsyningstilsynets driftsomkostninger og andre opgaver, som ikke direkte kan henføres til en bestemt kommune, herunder bl.a. aktindsigtssager m.m., vil blive fordelt forholdsmæssigt mellem kommunerne. Forsyningstilsynets afgørelser om opkrævning vil kunne prøves ved domstolene ligesom alle andre myndighedsafgørelser, jf. grundlovens § 63. På den baggrund vurderes det, at hensynet til kommunernes retssikkerhed er tilstrækkeligt tilgodeset.

Efter den foreslåede bestemmelse i *stk. 3*, bemyndiges ministeren til at udstede regler om, hvilke opgaver Forsyningstilsynet skal varetage, herunder overvågningsopgaver for at sikre et velfungerende konkurrencebaserede affaldsmarked. I det omfang opgaverne ikke allerede er omfattet af loven eller

regler udstedt i medfør heraf, foreslås det med bestemmelsen at ministeren kan udnytte hjemlen i stk. 3 til at fastsætte regler i en bekendtgørelse for, hvilke opgaver Forsyningstilsynet skal varetage.

Bestemmelsen forventes udnyttet til at fastsætte bestemmelser om, at Forsyningstilsynet skal overvåge gennemførelsen af reglerne for de opgaver og forpligtelser, der påhviler forskellige aktører efter dette lovforslag samt en bredere overvågning af markedet og markedsprocesser for at sikre velfungerende konkurrencebaserede markeder, både på behandlings- og indsamlingsmarkedet. Bestemmelsen vil dermed blandt andet kunne benyttes til at fastsætte regler om, at Forsyningstilsynet fremover skal overvåge graden af gennemsigtighed af de kommunale affaldsgebyrer herunder, at Forsyningstilsynet f.eks. skal udarbejde statistikker på området og offentliggøre gennemsnitstal blandt andet med det formål, at undersøge hvordan de gældende regler for kommunernes fastsættelse af affaldsgebyrer kan skærpes, så krydssubsidiering undgås. Bemyndigelsen er dog ikke begrænset hertil.

§ 48 b

Efter den forslåede bestemmelse i § 48 b, stk. 1, forpligtes Forsyningstilsynet til at gøre ministeren opmærksom på forhold, der kan være af betydning for ministeren. Sådanne oplysninger er ikke nærmere afgrænset, men vil blandt andet indebære oplysninger, der kan have betydning for ministerens vurdering af, om der skal fastsættes en senere dato for ophævelsen af overgangsordningen i medfør af lovforslagets § 3, stk. 6.

Efter den forslåede bestemmelse i § 48 b, stk. 2, forpligtes Forsyningstilsynet til at gøre Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen opmærksom på forhold, som tilsynet mener, kan være i strid med konkurrencelovgivningen. Forslaget har til formål at alle relevante oplysninger fremlægges konkurrencemyndighederne om relevante sager. Et sådant samarbejde vil navnlig kunne blive relevant i forbindelse med Forsyningstilsynets overvågningsopgaver for at sikre velfungerende konkurrencebaserede affaldsmarkeder, hvor både private og kommunale aktører er i konkurrence. Forslaget kan sammenlignes med bestemmelsen i stk. 1, hvorefter Forsyningstilsynet har pligt til at gøre klima-, energi-, og forsyningsministeren opmærksom på forhold, som tilsynet mener, vil kunne have betydning for løsningen af opgaverne med.

Efter den forslåede bestemmelse i § 48 b, stk. 3, forpligtes Forsyningstilsynet til at gøre Ankestyrelsen opmærksom på tilfælde, hvor kommuner eller kommunalt ejede selskaber ikke efterkommer Forsyningstilsynets påbud.

Dette vil navnlig kunne blive relevant ved påbud meddelt efter dette lovforslags §§ 48 d, 49 c, stk. 5, 49 g, stk. 3 og regler udstedt i medfør af § 49 b, stk. 5. Ankestyrelsen vil på baggrund af en sådan henvendelse fra Forsyningstilsynet kunne sanktionere kommunen på baggrund af de regler der følger af kommunestyrelsesloven kapitel VI, herunder pålæg af tvangsbøder.

§ 48 c

Bestemmelsen er ny. Forslaget til miljøbeskyttelseslovens § 48 c, indebærer, at Forsyningstilsynets afgørelser truffet i henhold til regler i lov om miljøbeskyttelse eller regler udstedt i medfør heraf samt sager der er sendt til Ankestyrelsen i medfør af § 48 b, stk. 3, skal offentliggøres på Forsyningstilsynets hjemmeside. Det foreslås endvidere, at offentliggørelse kan omfatte navnet på den kommune, som er adressat for afgørelsen eller part i en sag, der er sendt til Ankestyrelsen i medfør af § 48 b, stk. 3.

Hensigten hermed er at sikre øget gennemsigtighed i affaldssektoren og med Forsyningstilsynets virksomhed.

§ 48 d

Det følger af forslaget til miljøbeskyttelseslovens § 48 d, *stk. 1.*, at Forsyningstilsynet i forbindelse med sin opgavevaretagelse efter denne lov eller regler udstedt i medfør heraf, kan indhente nødvendige oplysninger hos kommuner og andre markedsaktører.

Forslaget giver Forsyningstilsynet ret til at indhente oplysninger fra kommunerne eller andre markedsaktører, når oplysningerne er nødvendige for varetagelsen af Forsyningstilsynets opgaver efter loven, eller efter bestemmelser fastsat i henhold til loven. Dette indebærer, at Forsyningstilsynet eksempelvis, kan indhente oplysninger til brug for tilsynet med kommuner, der fortsat deltager i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse omfattet af en kommunal affaldsordning efter lovforslaget til miljøbeskyttelseslovens § 49 g samt hvilke oplysninger Forsyningstilsynet kan indhente i forbindelse med tilsyn med de kommuner, der har fået meddelt dispensation efter regler udstedt i medfør af lovforslaget til

miljøbeskyttelseslovens § 49 b, stk. 4. Forslaget indebærer også, at Forsyningstilsynet efter ophævelsen af bestemmelserne i lovforslaget til miljøbeskyttelseslovens §§ 49 f-49 g, kan indhente oplysninger, der er nødvendige for at efterse, at en kommune ikke forsætter sin deltagelse i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse omfattet af en kommunal affaldsordning.

Oplysningerne kan indhentes hos kommuner samt kommunalt ejede selskaber. Oplysninger forstås bredt og omfatter alle de oplysninger, der er nødvendige for, at Forsyningstilsynet kan sikre overholdelsen af lovens regler eller regler udstedt i medfør af loven.

Det følger af forslaget til miljøbeskyttelseslovens § 48 d, *stk. 2*, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om kommunernes og virksomhedernes pligt til at videregive oplysninger i henhold til *stk. 1*. Denne bestemmelse bemyndiger klima-, energi- og forsyningsministeren til at fastsætte regler om frister for videregivelsen af de relevante oplysninger samt i hvilken form, disse oplysninger skal videregives.

Til nr. 10

I medfør af miljøbeskyttelseslovens § 49, *stk. 1*, kan klima-, energi- og forsyningsministeren træffe bestemmelse om kommunernes pligt til at oprette, udvide deltagerkredsen af eller tilslutte sig kommunale fællesskaber for affaldshåndtering, herunder genanvendelsesvirksomheder. Bestemmelsen indebærer, at ministeren kan bestemme, at kommuner skal deltage i fælleskommunale løsninger på affaldsområdet. Det fremgår af bestemmelsen, at dette omfatter genanvendelsesvirksomheder.

Som konsekvens af at det med lovforslaget foreslås, at kommunalbestyrelsen ikke må deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, hvilket vil omfatte genanvendelsesaktiviteter, foreslås det, at ”herunder genanvendelsesvirksomheder” udgår af § 49, *stk. 1*, da det med forslaget fremover ikke vil være muligt for kommunale fællesskaber at deltage i genanvendelsesvirksomhed.

Til nr. 11

§ 49 b

Det fremgår af miljøbeskyttelseslovens § 45, *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen forestår håndteringen af affald, medmindre andet er fastsat i loven eller i

regler udstedt i medfør af loven. Affaldshåndtering er således som udgangspunkt en kommunal opgave. Kommunen kan enten vælge selv at varetage driften af affaldshåndtering inden for den kommunale driftsorganisation, at overlade opgaven til kommunalt ejede affaldsselskaber eller at udbyde opgaven til private virksomheder.

Kommunalbestyrelsens ansvar er efter gældende regler for så vidt angår erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, således at kommunalbestyrelsen som udgangspunkt ikke må etablere ordninger for eller tilbyde indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, og kommunale behandlingsanlæg som udgangspunkt ikke må varetage behandlingen af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 3.1.1. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Den foreslåede § 49 b vil indebære, at kommunalbestyrelsens mulighed for at deltage i aktiviteter forbundet med håndtering af affald begrænses for så vidt angår affald egnet til materialenyttiggørelse.

Det følger af forslaget til miljøbeskyttelseslovens § 49 b, *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen ikke må deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse.

Forslaget i stk. 1 vil indebære, at kommunalbestyrelsen ikke må varetage opgaven med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse. Behandling omfatter både slutbehandling og forbehandling herunder sortering af affaldet. Forslaget vil medføre, at kommuner hverken helt eller delvist, direkte eller indirekte må eje behandlingsanlæg til affald egnet til materialenyttiggørelse, herunder sorteringsanlæg. Ved et sorteringsanlæg til affald egnet til materialenyttiggørelse kan eksempelvis forstås et anlæg, der sorterer på fraktioner, der er særskilt indsamlet. Det kan eksempelvis være et anlæg, der sorterer særskilt indsamlet plastaffald i forskellige plasttyper. Et anlæg, der sorterer på affaldsfraktioner, der er kombineret indsamlet, vil også være omfattet af bestemmelsen. Det kan eksempelvis være et anlæg, der sorterer kombineret indsamlet pap og papir fra hinanden. En kommune, der efter affaldsbekendtgørelsens regler er blevet undtaget fra kravet om særskilt indsamling, vil desuden ikke kunne eje et sorteringsanlæg til sortering af de indsamlede affaldsfraktioner, selvom affald egnet til materialenyttiggørelse eksempelvis indsamles i samme beholder som forbrændingsegnet affald, herunder restaffald.

Forslaget vil omfatte affald egnet til materialenyttiggørelse. Det vil medføre, at kommunalbestyrelsen ikke må varetage nyttiggørelsesoperationer, hvor affaldet forberedes med henblik på genbrug, genanvendes eller anvendes til anden endelig materialenyttiggørelse.

Forslaget vil desuden både omfatte affald fra husholdninger og erhverv, uanset om affaldet er omfattet af en kommunal affaldsordning eller ej.

Kommunen vil dog fortsat kunne indsamle affald egnet til materialenyttiggørelse, medmindre andet er fastsat i loven eller i regler udstedt i medfør af loven. Det betyder, at kommunen vil kunne varetage indsamling af affald, som kan omfattes af en kommunal affaldsordning. For så vidt angår erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse vil kommunalbestyrelsens adgang til at etablere affaldsordninger fortsat begrænses på bekendtgørelsesniveau, og kommunen må som udgangspunkt ikke varetage indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse.

§ 49 b, stk. 1, vil omfatte behandling og sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse. Bestemmelsen vil dog ikke omfatte indledende sortering, der anses som en del af indsamlingen. Bestemmelsen vil endvidere ikke omfatte sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse fra farligt affald og fra affald, som ikke er klassificeret som værende egnet til materialenyttiggørelse. Bestemmelsen vil således ikke begrænse kommunernes mulighed for at foretage indledende sortering af affald, der er indsamlet som led i en kommunal affaldsordning, samt sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse fra farligt affald og forbrændings- og deponeringsegnet affald. Klima-, energi- og forsyningsministeren vil dog med hjemmel i den foreslåede § 49 e kunne begrænse kommunernes mulighed for at etablere automatiserede sorteringsanlæg til indledende sortering og sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse fra farligt affald og forbrændings- og deponeringsegnet affald. Der henvises i øvrigt til pkt. 3.1.3 i de almindelige bemærkninger.

Det følger af forslaget til miljøbeskyttelseslovens § 49 b, *stk. 2*, at det foreslåede stk. 1 ikke vil gælde for omlastning af affald omfattet af en kommunal affaldsordning med henblik på transport til et behandlingsanlæg.

Det foreslåede stk. 2 vil indebære, at aktiviteter forbundet med omlastning af affald med henblik på transport til et behandlingsanlæg undtages fra forbuddet mod, at kommunalbestyrelsen deltager i aktiviteter forbundet med

behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, for så vidt angår affald omfattet af en kommunal affaldsordning.

Det overordnede formål med omlastning er at optimere transporten, hvilket kan være hensigtsmæssigt af både økonomiske årsager og af hensyn til at reducere CO₂-belastningen fra affaldstransport.

Med omlastning forstås aktiviteter, som er forbundet med aflæsning og pålæsning af affaldet, der foretages med henblik på transport til et behandlingsanlæg. Det omfatter indledende oplagring af affaldet, indledende frasertering af grove fejlsorteringer hos affaldsproducenten samt indledende sammenpresning og ballering af affaldet med henblik på transportoptimering. Det er ikke hensigten, at kommuner skal foretage en mere omfattende behandling eller forbehandling af affaldet. Kommuner må således ikke foretage andre behandlings- eller forbehandlingsaktiviteter, herunder eksempelvis knusning, sortering eller neddeling af affald.

Som eksempler på aktiviteter omfattet af omlastning kan nævnes adskillelse af fraktioner i forbindelse med aflæsning, når fraktionerne er indsamlet i todelte beholder og ikke har været blandet sammen. Omlastning kan endvidere omfatte indledende sammenpresning og ballering af affaldet, hvor en affaldsfraktion komprimeres for at mindske affaldets omfang med henblik på videre transport

Omlastning kan desuden omfatte manuel frasertering af grove fejlsorteringer, hvor kommunen eksempelvis fraserterer de fejlsorterede genstande ved hjælp af en gravko, der føres af en fysisk person. Det vil ikke være en kommunal opgave at foretage sortering på de enkelte fraktioner, der er særskilt indsamlet, eller at sortere på fraktioner, der er kombineret indsamlet i henhold til reglerne i affaldsbekendtgørelsen. Det vil for eksempel ikke være en kommunal opgave at sortere plast, der er særskilt indsamlet i forskellige plasttyper, eller at sortere papir og pap fra hinanden, når fraktionerne er indsamlet samlet som led i en henteordning for kombineret indsamling.

Det vil desuden ikke være en kommunal opgave at foretage mere omfattende behandlings- eller forbehandlingsaktiviteter. Dette vil eksempelvis omfatte nedknusning af byggeaffald eller neddeling af træaffald.

Det følger af forslaget til miljøbeskyttelseslovens § 49 b, *stk. 3, nr. 1*, at kommuner uanset *stk. 1* kan deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald produceret på øer uden fast broforbindelse.

Forslaget vil indebære, at kommuner kan eje behandlingsanlæg, der behandler affald egnet til materialenyttiggørelse, der er produceret på øer uden fast broforbindelse. Bestemmelsen vil både omfatte husholdningsaffald og erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse. På bekendtgørelsesniveau vil der dog fastsættes regler, der afspejler, at virksomheder, der producerer affald på en ø uden fast broforbindelse, frit skal kunne vælge, om de vil benytte et kommunalt behandlingsanlæg på øen, eller om de vil benytte et behandlingsanlæg, der er ejet af en privat aktør.

Det bemærkes desuden, at der med lovforslaget alene tages stilling til affald, der ikke er omfattet af udvidede producentansvarsordninger. Det vil sige, at kommunerne med den foreslåede undtagelse ikke får mulighed for at deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald omfattet af de eksisterende udvidede producentansvarsordninger på en ø uden fast broforbindelse. Det bemærkes, at håndtering af affald omfattet af udvidede producentansvarsordninger er reguleret nærmere i særlovgivning herom. Der er endnu ikke truffet beslutning om den konkrete udmøntning af de nye ordninger for udvidet producentansvar, herunder hvem der skal udbyde affaldet, når producentansvaret træder i kraft.

Det følger af forslaget til miljøbeskyttelseslovens § 49 b, stk. 3, *nr. 2*, at kommuner uanset stk. 1 kan deltage i aktiviteter forbundet med behandling af spildevand. Kommuner vil således fortsat kunne deltage i aktiviteter forbundet med spildevandsforsyning og eje og drive spildevandsforsyningsselskaber inden for de rammer, der er fastsat i lovgivningen i øvrigt, herunder bl.a. i vandsektorloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1693 af 16. august 2021. Det følger af forslaget til miljøbeskyttelseslovens § 49 b, stk. 3, *nr. 3*, at kommuner uanset stk. 1 kan deltage i aktiviteter forbundet med behandling af jord, som er affald. Kommuner vil således kunne eje og drive anlæg til sortering og behandling af jord.

Det følger af forslaget til miljøbeskyttelseslovens § 49 b, *stk. 4*, at Forsyningstilsynet i særlige tilfælde kan dispensere fra forbuddet i stk. 1 mod, at kommuner deltager i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse.

Det foreslåede stk. 4 vil medføre, at kommuner kan gives dispensation til at eje selskaber, herunder anlæg, som behandler affald egnet til materialenyttiggørelse.

Det følger af forslaget til miljøbeskyttelseslovens § 49 b, *stk. 5*, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om adgangen til at meddele dispensation efter *stk. 4*, herunder om betingelser for at opnå dispensation, vilkår for dispensationen, krav til dokumentation og indberetning af oplysninger.

Bestemmelsen forventes at blive udmøntet til at fastsætte regler om, at dispensation alene kan gives til at deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, der er omfattet af en kommunal affaldsordning. Dispensationen vil altså som udgangspunkt alene kunne gives for så vidt angår det affald egnet til materialenyttiggørelse, som kommunen indsamler som led i indsamlingsordninger for husholdninger, og kommunen vil ikke kunne få dispensation til at deltage i aktiviteter forbundet med erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse. I de tilfælde hvor kommunen lovligt kan lade erhvervsaffald være omfattet af en kommunal affaldsordning, vil dispensationen dog kunne omfatte det indsamlede erhvervsaffald. Dette vil omfatte erhvervsaffald indsamlet på genbrugspladsen, erhvervsaffald indsamlet fra virksomheder, der i art og mængde producerer affald svarende til en husholdning, erhvervsaffald indsamlet fra virksomheder beliggende på øer uden fast broforbindelse og erhvervsaffald indsamlet fra kommunens egne virksomheder og institutioner.

Det forventes endvidere, at dispensation alene vil kunne gives for bestemte affaldsfraktioner. En affaldsfraktion skal forstås i overensstemmelse med definitionerne i affaldsbekendtgørelsen. Affaldsbekendtgørelsens § 3, nr. 3, definerer en affaldsfraktion som en underopdeling af affald efter materiale, sammensætning og oprindelse. Der vil således ikke kunne meddeles en generel dispensation til, at kommunen kan deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse.

Bestemmelsen vil desuden blive udnyttet til at fastsætte betingelser om, at kommunen har forsøgt at udbyde opgaven med behandling af affaldet, og at kommunen i forbindelse med denne udbudsprocedure ikke har modtaget antagelige ansøgninger eller tilbud fra private aktører. Med private aktører forstås i lovforslaget fysiske eller juridiske personer, der ikke kan betragtes som offentlige myndigheder, og som er uafhængige af det offentlige. Herved forstås, at den juridiske person drives uden væsentlig offentlig indflydelse på ledelse eller drift. Det offentlige skal i den forbindelse forstås som kommuner, regioner og staten samt myndigheder eller selskaber, der er ejet

af eller underlagt disse. De udbudsretlige regler vil gælde for kommunens udbud af opgaven.

Det vil desuden være en betingelse for opnåelse af dispensation, at kommunen forud for iværksættelse af udbudsproceduren har gennemført en indledende markedsundersøgelse. Formålet med en indledende markedsundersøgelse er at sikre, at udbuddet er udformet på baggrund af kendskab til markedet, hvilket kan bidrage til, at kommunen vil kunne udforme udbuddet med henblik på at opnå interesse på det private marked for at udøve aktiviteten, således at kommunen så vidt muligt undgå en situation, hvor der ikke modtages antagelige ansøgninger eller tilbud fra private aktører. En markedsundersøgelse kan eksempelvis indebære, at kommunen undersøger, hvilke løsninger der er på markedet, og hvordan markedet fungerer, eller at kommunen indgår i dialog med potentielle tilbudsgivere om tekniske krav til det offentlige indkøb. Det forventes i øvrigt, at bemyndigelsesbestemmelsen vil blive udnyttet til, at fastsætte nærmere krav til kommunens indledende markedsundersøgelser.

Kommunens gennemførelse af indledende markedsundersøgelser vil skulle udføres i overensstemmelse med de konkurrence- og udbudsretlige regler, herunder regler om, at markedsundersøgelsen ikke må medføre konkurrencefordrejning eller overtrædelse af principperne om ligebehandling og gennemsigtighed.

Bestemmelsen vil også blive udnyttet til at fastsætte vilkår for dispensationen.

Det vil være et vilkår for dispensationen, at aktiviteter omfattet af dispensationen vil skulle udøves i et særskilt aktie- eller anpartsselskab, der driver virksomhed på kommercielle vilkår. Formålet er at sikre en klar adskillelse fra kommunens øvrige opgaver på affaldsområdet. Selskabet må således ikke varetage aktiviteter forbundet med behandling af forbrændings- eller deponeringsegnet affald.

Det vil endvidere være et vilkår for dispensationen, at aktie- eller anpartsselskabet har privat medejerskab og at virksomheden drives på kommercielle vilkår. Selskabets etablering vil skulle ske i overensstemmelse med de almindelige udbuds- og konkurrenceretlige regler og under hensyn til principperne om ligebehandling, gennemsigtighed og proportionalitet. Dette vil bl.a. indebære, at en privat aktørs deltagelse i selskabet skal udbydes i over-

ensstemmelse med de til enhver tid gældende udbudsretlige regler. Kommunens deltagelse i selskabet vil være omfattet af kapitel 3 i lov om kommuners og regioners udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder og kommuners og regioners deltagelse i selskaber for kommunens deltagelse i det offentligt-private selskab. Dette vil bl.a. indebære, at en kommune ikke må opnå bestemmende indflydelse i selskabet, og at der skal være private ejere, som besidder minimum 25 pct. af selskabets kapital og stemmerettigheder. I henhold til lovens § 3, stk. 1, skal selskabet drive virksomhed med henblik på salg af produkter og tjenesteydelser, som bygger på kommunal viden, der er oparbejdet i kommunen, eller videreudvikling af sådan viden. Idet kommuner som udgangspunkt forestår håndteringen af affald (dog ikke for affald omfattet af producentansvar), og kommuner er forpligtet til at etablere affaldsordninger for affald, må kommunen anse for at have oparbejdet en viden i kommunen, som selskabet enten kan bygge sin viden på eller kan videreudvikle på. Det foreslås derudover, at erhvervsministeren i henhold til lovens § 5, stk. 4, vil fastsætte regler om, at selskaber, der er omfattet af dispensationen, undtages fra kravet om, at kun 50 pct. af selskabets omsætning må stamme fra salg til andre end kommuner.

Der vil endvidere blive fastsat regler på bekendtgørelsesniveau om, at kommunen efter meddelelse af dispensationen skal genudbyde opgaven på samme vilkår, som kommunen udbød opgaven på i første udbudsprocedure, hvor kommunen ikke modtog antagelige ansøgninger eller tilbud fra private aktører, der på egen hånd ville udøve aktiviteten, f.eks. i forhold til miljømæssige krav, længden af kontrakten, affaldsmængder og -kvalitet og i forhold til forventning til innovation i opgaveløsningen. Hensigten er at sikre, at der i kontrakten stilles de samme krav til det offentligt-private selskabs opgaveudførelse, som der blev stillet i udbuddet til det private marked i den første udbudsprocedure. Kommunen vil dog i forbindelse med genudbuddet kunne tilbyde en private aktør at indtræde i et selskab sammen med kommunen, hvis den private aktør vinder kontrakten. Vælges denne fremgangsmåde for oprettelse af det offentlig-private selskab, skal der i genudbuddet ligeledes være mulighed for, at private aktører kan byde på opgaven alene.

Bestemmelsen vil desuden bl.a. benyttes til at fastsætte regler om krav til dokumentation ved ansøgning om dispensationen og til at stille krav til kommunerne og de offentligt-private selskaber om at indberette oplysninger til tilsynsmyndigheden.

Bemyndigelsen i stk. 5 er dog ikke afgrænset til ovenstående. Der vil eksempelvis også kunne fastsættes regler om kommunernes deltagelse i selskabet efter udløb af kontrakten, herunder at det offentligt-private selskab vil kunne byde ind på opgaver med behandling af affald egnet til materiale-nyttiggørelse, i det omfang det er i overensstemmelse med vilkårene for dispensationen.

Administrationen og tilsynet med den foreslåede dispensationsordning vil delegeres til Forsyningstilsynet som en del af det skærpede økonomiske tilsyn med affaldssektoren. Forsyningstilsynet vil således træffe afgørelse i sager om dispensation. Der vil desuden blive ført et tilsyn af Forsyningstilsynet med, at vilkårene for dispensationen overholdes, herunder at aktiviteterne udøves i særskilte aktie- eller anpartsselskab, der driver virksomhed på kommercielle vilkår, og som har privat medejerskab, og at kommunen efter meddelelse af dispensationen genudbyder opgaven på samme vilkår, som kommunen udbød opgaven på i første udbudsprocedure. Det forventes desuden, at der vil blive stillet krav om, at kommuner, der er meddelt dispensation, på Forsyningstilsynets foranledning skal kunne dokumentere, at vilkårene for at deltage i dispensationsordningen er overholdt.

Det bemærkes desuden, at der med lovforslaget alene tages stilling til affald, der ikke er omfattet af udvidede producentansvarsordninger. Det vil sige, at kommunerne med den foreslåede undtagelse ikke får mulighed for at deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald omfattet af de eksisterende udvidede producentansvarsordninger. Det bemærkes, at håndtering af affald omfattet af udvidede producentansvarsordninger er reguleret nærmere i særlovgivning herom. Der er endnu ikke truffet beslutning om den konkrete udmøntning af de nye ordninger for udvidet producentansvar, herunder hvem der skal udbyde affaldet, når producentansvaret træder i kraft.

Det foreslåede *stk. 6* vil indebære, at klima-, energi-, og forsyningsministeren kan fastsætte bestemmelser om, at kommuner kan behandle affald egnet til materialenyttiggørelse fra kommunens egne institutioner og virksomheder, hvis behandlingen sker som led i egen produktion eller tjener et socialt formål. Det forventes, at bemyndigelsen efter drøftelse med forligskredsen f.eks. vil blive brugt til at fastsætte bestemmelser om, at kommunen må kompostere haveaffald, parkaffald og haveaffaldslignende affald på lokaltet, hvor affaldet er frembragt, at kommunen må behandle slagge fra kommunens forbrændingsanlæg, samt at kommunalt ejede socialøkonomiske virksomheder må behandle affald egnet til materialenyttiggørelse.

§ 49 c

Det fremgår af miljøbeskyttelseslovens § 45, stk. 1, at kommunalbestyrelsen forestår håndteringen af affald, medmindre andet er fastsat i loven eller regler udstedt i medfør af loven, herunder også regler for udvidet producentansvar. Kommunalbestyrelsen er forpligtet til at etablere ordninger for affald produceret af husholdninger og virksomheder i kommunen. Kommunalbestyrelsen må dog som udgangspunkt ikke etablere ordninger for eller tilbyde indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, medmindre at affaldet indsamles på genbrugspladsen, eller der er tale om affald fra kommunens egne institutioner og virksomheder eller fra virksomheder, som er beliggende i ejendomme med både husholdninger og erhverv.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 3.2.1. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Den foreslåede § 49 c vil indebære, at forbuddet mod, at kommunalbestyrelsen etablerer ordninger for eller tilbyder indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse lovfæstes. Formålet er at tydeliggøre kommunalbestyrelsens rolle i forhold til aktiviteter forbundet med affald egnet til materialenyttiggørelse.

Det følger af forslaget til miljøbeskyttelseslovens § 49 c, *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen ikke må etablere affaldsordninger for eller tilbyde indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse.

Forslaget til stk. 1 vil indebære en lovfæstning af allerede gældende ret, hvorefter udgangspunktet er, at kommunalbestyrelsen ikke er ansvarlig for håndteringen af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse. Forslaget i stk. 1 vil således ikke medføre materielle ændringer af gældende ret, for så vidt angår udgangspunktet om, at kommunalbestyrelsen ikke må etablere ordninger for eller tilbyde indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse.

Det følger af forslaget til miljøbeskyttelseslovens § 49 c, *stk. 2*, at stk. 1 ikke gælder for genbrugspladser i kommunen.

Forslaget til stk. 2 vil indebære, at kommunalbestyrelsen fortsat må modtage erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse på genbrugspladser. Forslaget vil ikke indebære en ændring af gældende ret. Den gældende bestemmelse i miljøbeskyttelseslovens § 45, stk. 2, nr. 3, hvorefter miljøministeren

fastsætter regler om kommunalbestyrelsens pligt til at give adgang til genbrugspladser i kommunen, herunder for virksomheder, der ikke er hjemmehørende i kommunen, og om kommunalbestyrelsens pligt til at begrænse adgangen til genbrugspladser i kommunen og foretage brugerundersøgelser, vil fortsat gælde. Kompetencen efter miljøbeskyttelseslovens § 45, stk. 2, nr. 3, er delt mellem miljøministeren og klima-, energi- og forsyningsministeren. Klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætter således regler i henhold til § 45, stk. 2, nr. 3. Forslaget til stk. 2 vil således ikke ændre gældende ret i forhold til ministerens ret til at fastsætte regler om kommuners pligt til at give virksomheder adgang til genbrugspladsen samt pligt til at begrænse denne adgang og foretage brugerundersøgelser. Stk. 2 indsættes alene for at sikre, at kommunerne fortsat kan indsamle erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse på genbrugspladsen.

Af forslaget til miljøbeskyttelseslovens § 49 c, *stk. 3*, følger, at kommunalbestyrelsen uanset stk. 1 kan etablere affaldsordninger for og tilbyde indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret af virksomheder, der producerer affald i art og mængde svarende til en husholdning, virksomheder på øer uden fast broforbindelse og kommunens egne institutioner og virksomheder.

Forslaget til miljøbeskyttelseslovens § 49 c, *stk. 3, nr. 1*, vil indebære at kommunalbestyrelsen vil kunne tilbyde virksomheder, der i art og mængde producerer affald svarende til en husholdning, at virksomheden bliver omfattet af en kommunal indsamlingsordning for affald egnet til materialenyttiggørelse. Det vil være frivilligt for den enkelte kommune, hvorvidt kommunen ønsker at tilbyde en indsamlingsordning for de pågældende virksomheder.

Forslaget til miljøbeskyttelseslovens § 49 c, *stk. 3, nr. 2*, vil indebære, kommunalbestyrelsen uanset stk. 1 kan etablere affaldsordninger for og tilbyde indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret på øer uden fast broforbindelse.

Med øer uden fast broforbindelse forstås i dette lovforslag øer, der ikke har broforbindelse til fastlandet. Begrebet omfatter ikke øer, der indirekte har broforbindelse til fastlandet, fordi øen er forbundet med en anden dansk ø, der har broforbindelse til fastlandet.

Kommunalbestyrelsen vil ikke være forpligtet til at etablere affaldsordninger for eller tilbyde indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret på øer uden fast broforbindelse.

Forslaget til miljøbeskyttelseslovens § 49 c, stk. 3, *nr. 3*, vil indebære, at kommunalbestyrelsen uanset stk. 1 kan etablere affaldsordninger for og tilbyde indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret af kommunens egne institutioner og virksomheder. Dette vil ikke medføre ændringer af gældende ret. Det fremgår således af affaldsaktørbekendtgørelsens § 8, stk. 3, 2. pkt., at kommunalbestyrelsen kan lade sorteret erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse fra kommunens egne institutioner og virksomheder være omfattet af kommunale ordninger for affald egnet til materialenyttiggørelse. Denne retstilstand vil videreføres med dette lovforslag.

Det følger af forslaget til *stk. 4*, at såfremt kommunalbestyrelsen tilbyder indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse til virksomheder, der i art og mængde producerer affald svarende til en husholdning, skal indsamlingen ske til markedspris.

Kommunalbestyrelsen vil skulle udfolde sædvanlige og rimelige bestræbelser på at undersøge, hvad markedsprisen er. Fastsættelse af en markedspris kan dog være vanskelig at foretage i praksis og vil ofte bero på et skøn. Kommunalbestyrelsen må ved vurderingen af prisen derfor overlades en vis skønsmargin. Prisen skal dog som minimum fastsættes, så der sikres fuld dækning af omkostningerne ved indsamlingen. Dette omfatter både direkte og indirekte omkostninger, herunder forrentning og afskrivning af kapital. Hos virksomheder, der i art og mængde producerer affald svarende til en husholdning, vil kommunalbestyrelsen således ikke skulle fastsætte et gebyr på baggrund af hvile-i-sig-selv-princippet. Kommunalbestyrelsen vil dog fortsat skulle undgå krydssubsidiering. Et overskud fra ordningen for virksomhederne må således ikke benyttes til at finansiere omkostningerne for husholdningerne eller andre affaldsordninger, der skal hvile i sig selv.

Vælger kommunalbestyrelsen at benytte sig af den foreslåede mulighed for at etablere affaldsordninger for og tilbyde indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret af virksomheder på øer uden fast broforbindelse, vil kommunalbestyrelsen ikke skulle opkræve markedspriser for indsamlingen hos de virksomheder, der på øen producerer affald der i art og mængde svarer til en husholdning. De virksomheder, der producerer affald der i art og mængde svarer til en husholdning på øen, vil således skulle

deltage i den kommunale indsamlingsordning på samme vilkår, som de øvrige virksomheder, der producerer affald på øen.

Af forslaget til *stk. 5*, følger det, at Forsyningstilsynet fører tilsyn med overholdelsen af *stk. 4* og kan påbyde, at manglende overholdelse bringes i orden straks eller inden en nærmere angivet frist.

Dette indebærer, at Forsyningstilsynet skal føre tilsyn med, at kommunerne udfolder sædvanlige og rimelige bestræbelser på at undersøge, hvad markedsprisen er. Dette indebærer også, at Forsyningstilsyn skal føre tilsyn med, at prisen som minimum er fastsat, så der sikres fuld dækning af omkostningerne ved indsamlingen. Dette omfatter både direkte og indirekte omkostninger, herunder forrentning og afskrivning af kapital. Endelig indebærer det, at Forsyningstilsynet skal føre tilsyn med, at overskud fra ordningen for virksomhederne ikke benyttes til at finansiere omkostningerne for husholdningerne eller andre affaldsordninger, der skal hvile i sig selv.

Finder Forsyningstilsynet, at en kommune tilbyder indsamlingsordninger af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse til virksomheder, der i art og mængde producerer affald svarende til en husholdning, i strid med kravene i *stk. 4*, kan Forsyningstilsynet påbyde, at kommunen bringer indsamlingsordningen i overensstemmelse med kravene i *stk. 4* straks eller inden for en nærmere angivet frist. Efterkommer kommunen ikke dette påbud, skal Forsyningstilsynet sende sagen til Ankestyrelsen.

Af forslaget til miljøbeskyttelseslovens § 49 c, *stk. 6*, følger det, at klima-, energi- og forsyningsministeren vil kunne fastsætte nærmere regler om kommunalbestyrelsens mulighed for at etablere affaldsordninger og tilbyde indsamling i henhold til *stk. 3*.

For så vidt angår affald egnet til materialenyttiggørelse produceret af kommunens egne institutioner og virksomheder vil der ikke ske ændringer af gældende ret, hvorefter kommunalbestyrelsen i henhold til affaldsaktørbekendtgørelsens § 8, *stk. 3*, 2. pkt., kan lade sorteret erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse fra kommunens egne institutioner og virksomheder være omfattet af ordninger for affald egnet til materialenyttiggørelse.

For så vidt angår virksomheder, der i art og mængde producerer affald svarende til en husholdning, og virksomheder der producerer affald på øer uden fast broforbindelse, vil bemyndigelsesbestemmelsen blive udnyttet til at fastsætte regler om, at virksomhederne ikke vil være forpligtet til at benytte

en kommunal indsamlingsordning, selvom kommunen har etableret en sådan. Virksomhederne vil således ikke være afskåret fra at vælge en privat aktør til håndteringen af deres affald. Det bemærkes, at håndtering af affald omfattet af udvidede producentansvarsordninger er reguleret nærmere i særlovgivning herom. Der er endnu ikke truffet beslutning om den konkrete udmøntning af de nye regler for producentansvaret, herunder hvem der skal udbyde affaldet, når producentansvaret træder i kraft.

For så vidt angår virksomheder, der i art og mængde producerer affald svarende til en husholdning, forventes det, at bemyndigelsen vil blive udnyttet til at fastsætte regler om, at virksomhederne vil skulle benytte allerede eksisterende indsamlingsordninger for husholdninger. Det vil indebære, at kommunalbestyrelsen kan tilbyde indsamling af de samme typer af affaldsfraktioner til de omfattede virksomheder, som kommunalbestyrelsen tilbyder til husholdninger i kommunen. Det vil eksempelvis omfatte de indsamlingsordninger for affald egnet til materialenyttiggørelse, som kommunalbestyrelsen er forpligtet til at etablere for husholdninger i henhold til affaldsbekendtgørelsen. Det vil endvidere indebære, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde indsamling i samme materiel og med samme tømningfrekvens som husholdninger.

Det forventes endvidere, at der vil blive fastsat regler om, at virksomheden vil kunne benytte den kommunale affaldsordning for de affaldsfraktioner, som virksomheden producerer, der i art og mængde svarer til en husholdning. Det forventes således ikke, at der vil blive fastsat regler om, at samtlige affaldsfraktioner vil skulle svare til en husholdning. For affaldsfraktioner, hvor mængden overstiger en husholdnings, vil affaldsproducerende virksomheder skulle benytte en privat affaldsaktør, eller følge de fastlagte regler for affald omfattet af udvidet producentansvar.

§ 49 d

Det fremgår af miljøbeskyttelseslovens § 45, stk. 1, at kommunalbestyrelsen forestår håndteringen af affald, medmindre andet er fastsat i loven eller i regler udstedt i medfør af loven. Affaldshåndtering er således som udgangspunkt en kommunal opgave. Kommunalbestyrelsen kan enten vælge selv at varetage driften af affaldshåndtering inden for den kommunale driftsorganisation, at overlade opgaven til kommunalt ejede affaldsselskaber eller at udbyde opgaven til private virksomheder. Det bemærkes, at håndtering af affald omfattet af udvidede producentansvarsordninger er reguleret nærmere i særlovgivning herom. Der er endnu ikke truffet beslutning om den

konkrete udmøntning af de nye ordninger for udvidet producentansvar, herunder hvem der skal udbyde affaldet, når producentansvaret træder i kraft.

Kommunens indkøb af ydelsen med behandling af affald vil som udgangspunkt udgøre offentlige kontrakter og vil som følge heraf være omfattet af de udbudsretlige regler, herunder udbudslovens regler. Udbudsloven finder ikke anvendelse for opgaver, som ordregiver selv udfører (såkaldte klassiske in-house-aftaler), hvor to enheder inden for samme ordregiver indgår aftaler. I relation til affaldssektoren omfatter dette bl.a. situationer, hvor kommunen uden udbud vælger selv at varetage driften af affaldshåndteringen inden for den kommunale driftsorganisation.

Det fremgår ligeledes af udbudslovens §§ 12-16, at udbudsloven ikke gælder, når ordregivende myndigheder indgår kontrakt med en selvstændig juridisk person, som er forskellig fra myndigheden, men som er så tæt knyttet til den ordregivende myndighed, at kontrakten svarer til en intern arbejdsdeling (den såkaldte udvidede in-house-regel). I relation til affaldssektoren betyder dette, at kommunen kan vælge at lade affaldet behandle af et behandlingsanlæg, der er ejet af et kommunalt affaldsselskab, uden at udbyde kontrakten, hvis betingelserne i udbudslovens §§ 12-16 er opfyldt. Dette gælder også, hvis en kommune lader affaldet behandle af et behandlingsanlæg ejet af et kommunalt fællesskab, som kommunen deltager i.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 3.1.1. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Den foreslåede § 49 d, stk. 1 vil fastsætte en udvidet udbudspligt i forhold til kommunens opgaver med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse.

Det foreslåede § 49 d, stk. 1, 1. pkt., vil indebære, at kommuner vil skulle udbyde opgaver med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse omfattet af en kommunal affaldsordning, medmindre andet er fastsat i loven eller i regler udstedt i medfør af loven, herunder regler om udvidede producentansvarsordninger. Dette vil medføre, at kommuner som udgangspunkt skal udbyde samtlige opgaver med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, som kommunen har ansvar for, og at kommunen ikke uden udbud kan vælge selv at varetage driften af behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse inden for den kommunale driftsorganisation eller gennem et kommunalt ejet affaldsselskab, som kommunen deltager i. Det

bemærkes, at håndtering af affald omfattet af udvidede producentansvarsordninger er reguleret nærmere i særlovgivning herom. Der er endnu ikke truffet beslutning om den konkrete udmøntning af de nye ordninger for udvidet producentansvar, herunder hvem der skal udbyde affaldet, når producentansvaret træder i kraft.

Henvisningen til andre regler fastsat i loven eller i regler udstedt i medfør af loven har til formål at tage hensyn til udvidede producentansvarsordninger, idet den foreslåede § 49 d, stk. 1, 1. pkt. ikke gælder affald omfattet af udvidet producentansvar. Henvisningen er nødvendig, fordi affald, der er omfattet af udvidet producentansvar kan være organiseret på en sådan måde, at kommunerne alene er ansvarlige for indsamlingen af affaldet mens producenterne er ansvarlige for den efterfølgende behandling. Affaldet vil i en sådan organisering være omfattet af en kommunal affaldsordning, men skal ikke indgå i den mængde af affald, som kommunen skal udbyde.

Dette vil overvejende omfatte husholdningsaffald, da kommunalbestyrelsen som udgangspunkt ikke må etablere affaldsordninger for erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse. I de tilfælde, hvor det er fastsat, at erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse vil kunne omfattes af en kommunal affaldsordning, vil udbudspligten dog også finde anvendelse for erhvervsaffald, der indsamles i den kommunale affaldsordning.

Kommunalbestyrelsens udgifter til udbud vil skulle finansieres over affaldsgebyret i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 48, stk. 1.

Det foreslåede § 49 d, stk. 1, 2. *pkt.*, vil indebære, at kommunalbestyrelsens udbud vil skulle følge udbudslovens regler for tildeling af offentlige kontrakter. Forslaget vil medføre, at kommunalbestyrelsen skal følge de i udbudsloven fastsatte procedurer for offentlige indkøb, i den udstrækning opgaven er udbudspligtig efter udbudsloven.

Det fremgår af det foreslåede § 49 d, stk. 1, 3. *pkt.*, at udbuddet ikke vil kunne undtages fra udbudslovens bestemmelser efter udbudslovens §§ 12-16. Udbudslovens regler om tildeling af offentlige kontrakter vil således også gælde, når en ordregiver indgår kontrakt med en juridisk person, som er forskellig fra myndigheden, men som er så tæt knyttet til den ordregivende myndighed, at kontrakten svarer til en intern arbejdsdeling. Kommuner, der uanset forbuddet mod deltagelse i aktiviteter forbundet med affald egnet til materialenyttiggørelse fortsat vil kunne deltage i disse aktiviteter i henhold til den i § 49 f, stk. 1, foreslåede overgangsordning, vil, uanset ud-

budslovens §§ 12-16 om ordregiverinterne aftaler og kontrakter, være forpligtet til at udbyde kontrakten efter udbudslovens regler. De kommunalt ejede anlæg vil således skulle byde på opgaven i konkurrence med private. Der henvises i øvrigt til pkt. 3.4.3 om overgangsordningen.

Den foreslåede § 49 d, *stk. 2* indebærer, at kommuner ikke vil skulle udbyde aktiviteter omfattet af § 49 b, *stk. 2* og 3 samt aktiviteter, der er omfattet af regler udstedt i medfør af § 49 b, *stk. 6*.

Det vil medføre, at kommuner ikke skal udbyde opgaver med omlastning af affald omfattet af en kommunal affaldsordning med henblik på transport til et behandlingsanlæg. Kommuner vil således uden udbud selv kunne udføre opgaven inden for den kommunale driftsorganisation. Kommuner vil endvidere kunne overlade opgaven til et kommunalt ejet selskab uden udbud, hvis dette er muligt i henhold til udbudslovens regler om ordregiverinterne aftaler og kontrakter mellem ordregivere.

Det vil endvidere medføre, at kommuner ikke skal udbyde opgaver med behandlingen af affald produceret på øer uden fast broforbindelse, behandling af spildevand samt behandling af jord, som er affald.

Det vil medføre, at kommuner ikke skal udbyde opgaver med behandling af affald fra kommunens egne institutioner og virksomheder, hvis der er fastsat regler om, at kommuner kan deltage i aktiviteter forbundet med behandling af i medfør af § 49 b, *stk. 6*.

§ 49 e

Efter gældende ret forestår kommunalbestyrelsen håndteringen af affald, medmindre andet er fastsat i loven eller i regler udstedt i medfør af loven. Kommuner kan deltage i aktiviteter forbundet med sortering af affald og kan både direkte og indirekte eje og drive sorteringsanlæg.

Det foreslås i § 49 e, at kommuner ikke må eje automatiserede sorteringsanlæg til indledende sortering og sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse fra farligt affald og forbrændings- og deponeringsegnet affald.

Med automatiserede anlæg skal i dette lovforslag forstås anlæg, hvor anlæggets tekniske indretning forestår sorteringen, i modsætning til manuel sortering hvor en fysisk person forestår sortering. Sortering ved hjælp af en gravko, der føres af en fysisk person, vil eksempelvis anses for manuel sortering.

Indledende sortering er en del af indsamlingsleddet og vil derfor ikke være omfattet af forbuddet i den foreslåede § 49 b, stk. 1, om, at kommuner ikke må deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse. Endvidere vil sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse fra farligt affald og forbrændings- og deponeringsegnet affald ikke være omfattet af forbuddet i den foreslåede § 49 b, stk. 1, idet aktiviteten ikke anses for behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, da der ikke sorteres på affald, som er klassificeret som egnet til materialenyttiggørelse.

Forslaget i § 49 e, 1. pkt. indebærer, at kommuner ikke må eje bestemte typer af automatiserede sorteringsanlæg. Bestemmelsen indebærer for det første, at kommuner ikke må eje sorteringsanlæg til optisk posesortering. Ved optisk posesortering forstås sortering af to eller flere affaldsfraktioner, der er særskilt indsamlet i farvede poser i samme beholder. Et anlæg til optisk posesortering anses for et anlæg, der foretager indledende sortering, da anlægget afrunder indsamlingsprocessen. Bestemmelsen indebærer derudover, at kommuner ikke må eje automatiserede sorteringsanlæg til sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse fra restaffald, som klassificeres som forbrændingsegnet affald. Bemyndigelsen vil dog ikke være begrænset til disse tilfælde.

Forslaget i § 49 e, 2. pkt. indebærer, Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler herom herunder dispensation. Det forventes, at der vil blive fastsat regler, der vil give kommuner mulighed for at søge om dispensation til at eje automatiserede sorteringsanlæg til sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse fra restaffald, hvis kommunen har foretaget irreversible investeringer i et sådant anlæg.

§ 49 f

Efter gældende ret kan kommunalbestyrelsen deltage i aktiviteter forbundet med behandling af husholdningsaffald egnet til materialenyttiggørelse, medmindre andet er fastsat i loven eller i regler udstedt i medfør af loven. Kommunalbestyrelsen kan deltage direkte ved selv at varetage driften af affaldshåndteringen inden for den kommunale driftsorganisation eller indirekte ved at overlade opgaven til et kommunalt ejet affaldsselskab.

Der er endnu ikke truffet beslutning om den konkrete udmøntning af de nye ordninger for udvidet producentansvar, herunder hvem der skal udbyde affaldet, når producentansvaret træder i kraft.

Lovforslaget vil bl.a. indebære, at kommuner som udgangspunkt ikke må deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse.

Det foreslås i § 49 f, stk. 1, at kommuner fortsat vil kunne deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse omfattet af en kommunal affaldsordning, hvis aktiviteterne er knyttet til et helt eller delvist kommunalt ejet anlæg, som er godkendt til behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse og sat i drift senest den 16. juni 2020, eller et helt eller delvist kommunalt ejet anlæg, som kommunalbestyrelsen senest den 16. juni 2020 har foretaget væsentlige irreversible investeringer i etableringen af.

Forslaget vil indebære, at kommuner, der direkte eller indirekte via et kommunalt affaldsselskab ejer anlæg til behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, i en femårig overgangsperiode kan fortsætte med at deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse. Bestemmelsen vil som udgangspunkt blive ophævet den 1. juli 2027, medmindre aftalepartierne aftaler at forlænge ud over de fem år. Der henvises herom til bemærkningerne til lovforslagets § 3, stk. 4.

Det vil være en betingelse for, at en kommune kan deltage i overgangsordningen, at aktiviteterne er forbundet med et helt eller delvist kommunalt ejet anlæg, der enten var godkendt og sat i drift senest den 16. juni 2020, eller som kommunalbestyrelsen senest den 16. juni 2020 har foretaget væsentlige irreversible investeringer i etableringen af.

Det vil betyde, at kommuner, der direkte eller indirekte ejer et anlæg, der var idriftsat den 16. juni 2020, vil kunne fortsætte med at behandle affald egnet til materialenyttiggørelse indtil den 1. juli 2027. Derudover vil kommuner, der har foretaget væsentlige irreversible investeringer i etableringen af et anlæg senest den 16. juni 2020, kunne fortsætte med at behandle affald egnet til materialenyttiggørelse indtil den 1. juli 2027.

Den irreversible investering skal vedrøre den fysiske etablering af behandlingsanlægget og kan således f.eks. bestå i afholdte omkostninger eller bindende aftaler om afholdelse af omkostninger til køb af hele eller dele af et anlæg eller aftaler om at opføre et anlæg i form af aftale med en hovedentreprenør eller aftaler med andre parter, der skal realisere byggeriet eller de væsentlige dele heraf. Det er således ikke tilstrækkeligt, at der er foretaget

en irreversibel investering i andre anlæg m.v. end behandlingsanlægget, selv om disse har sammenhæng med et planlagt behandlingsanlæg.

De indgåede aftaler skal være bindende, for at investeringen kan anses for at være irreversibel, hvilket indebærer, at aftaleparterne kun kan frigøre sig fra kontrakten ved at hæve den ud fra de almindelige obligationsretlige regler og principper, og heller ikke kan opsige aftalen uden at betale en væsentlig kompensation. Ved vurderingen af, om en kompensation må anses for væsentlig, vil det kunne indgå, hvor stort et beløb den forventede kompensation udgør, og hvor stor en del af kontraktsummen og af de samlede projektkomkostninger den udgør.

Det vil desuden være en betingelse, at den irreversible investering er væsentlig. Ved vurderingen af, om en irreversibel investering må anses for væsentlig, vil det kunne indgå, hvor stort et absolut beløb der er tale om, og hvor stor en del af de samlede projektkomkostninger den udgør. Der vil således være tale om en samlet vurdering af absolutte og relative beløbsstørrelser.

Det følger af forslaget til miljøbeskyttelseslovens § 49 f, *stk. 2*, at kommunalbestyrelsen ikke må foretage reinvesteringer i de i *stk. 1* nævnte anlæg.

Forslaget vil indebære, at muligheden for at investere i kommunale anlæg til behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse begrænses. Det vil således ikke være muligt at foretage reinvesteringer i de omfattede anlæg i overgangsperioden.

Reinvesteringer skal forstås som udgifter, der har karakter af etableringsudgifter. Reinvesteringer vil omfatte udgifter til etablering af et nyt anlæg, men også udgifter til levetidsforlængelse af et eksisterende anlæg og udgifter til forbedringer af et eksisterende anlæg, således at anlægget kan generere flere indtægter eller medføre besparelser. Det kan eksempelvis være udgifter til udvidelse af anlæggets kapacitet, formueforøgelse eller forbedring af anlægget i forhold til standen ved lovens ikrafttræden den 1. juli 2022.

Det foreslåede *stk. 2* vil dog ikke omfatte almindelig vedligehold af anlægene i overgangsordningen. Almindelig vedligehold vil skulle forstås som udgifter, der anvendes til at sætte anlægget i samme tekniske stand, som det var i ved lovens ikrafttræden. Der vil således alene kunne afholdes udgifter, der ikke forbedrer anlægget i forhold til anlæggets tekniske stand ved lovens

ikrafttræden den 1. juli 2022. Der må i anlæggene også foretages investeringer for at efterleve krav i ny regulering, der er en forudsætning for forsat drift af anlægget, f.eks. miljøkrav. Det er en forudsætning for investeringerne, at kravene forsøges efterlevet, og at der ikke investeres for at opnå en overimplementering af kravet.

Forslaget vil alene indebære, at der ikke må foretages kommunale reinvesteringer i anlægget. Såfremt anlægget er ejet af et offentligt-privat selskab, vil forslaget eksempelvis ikke være til hinder for, at den private medejer foretager reinvesteringer i anlægget, for eksempel ved kapitalindskud eller indskud af aktiver.

Nærværende lovforslag ændrer ikke ved de eksisterende producentansvarsordninger eller fastlægger de nærmere rammer for den konkrete udmøntning af de nye producentansvarsordninger.

Der er endnu ikke truffet beslutning om den konkrete udmøntning af de nye ordninger for udvidet producentansvar, herunder hvem der skal udbyde affaldet, når producentansvaret træder i kraft.

Det følger af forslaget til miljøbeskyttelseslovens § 49 f, *stk. 3*, at klima-, energi- og forsyningsministeren vil kunne fastsætte nærmere regler om adgangen efter *stk. 1* til fortsat at deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, herunder regler om fortsat deltagelse i de i *stk. 1* nævnte aktiviteter, krav til dokumentation og indberetning af oplysninger.

Bestemmelsen vil bl.a. blive udnyttet til at fastsætte regler om, at kommuner, der ønsker at deltage i overgangsordning, skal anmelde deltagelsen til Forsyningstilsynet, som vil skulle godkende anmeldelsen. Det er op til den enkelte kommune, om den ønsker at benytte sig af muligheden for at deltage i overgangsordningen. Det forventes, at de pågældende kommuner vil skulle anmelde deltagelsen senest den 30. september 2022. Det forventes endvidere, at kommunerne senest den 31. marts 2024 skal anmelde, om aktiviteterne er blevet udskilt i særskilte aktie- eller anpartsselskaber i henhold til § 49 g, *stk. 1*. Det forventes desuden, at de pågældende kommuner ved udløb af overgangsordningen eller umiddelbar forlængelse heraf vil skulle anmelde, at de ophører med at deltage i aktiviteter forbundet med affald egnet til materialenyttiggørelse. Det forventes endvidere, at der vil blive fastsat regler, der stiller krav til, hvilken dokumentation og hvilke oplysninger,

kommuner skal indsende i forbindelse med anmeldelserne. De nærmere betingelser for anmeldelserne vil blive fastsat ved bekendtgørelse efter det foreslåede stk. 3.

Administration i forbindelse med tilmelding og tilsyn med overgangsordningen forventes foretaget af Forsyningstilsynet. Det forventes desuden, at der vil blive stillet krav om, at kommuner, der deltager i overgangsordningen, på Forsyningstilsynets foranledning skal kunne dokumentere, at vilkårene for at deltage i overgangsordningen er overholdt. Der vil blive ført et tilsyn med, at vilkårene overholdes, herunder om at vilkårene for drift af de særskilte aktie- eller anpartsselskaberne overholdes. Det vil eksempelvis kunne være et tilsyn af, at selskabet drives på kommercielle vilkår.

Den foreslåede § 49 f vil efter lovforslagets § 3, stk. 5, som udgangspunkt blive ophævet den 1. juli 2027. Der henvises herom til bemærkningerne til § 3, stk. 5 og 6. Fra denne dato vil kommunerne således ikke kunne deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, herunder emballageaffald egnet til materialenyttiggørelse.

§ 49 g

Miljøbeskyttelsesloven indeholder ikke krav til organiseringsform for aktiviteter forbundet med behandling af affald, herunder til organisering af kommunalt ejede affaldsselskaber. De kommunale aktiviteter er i dag organiseret forskelligt. Aktiviteterne er blandt andet organiseret som en del af den kommunale driftsorganisation, i kommunale fællesskaber efter § 60 i kommunestyrelsesloven eller i kommunale aktieselskaber.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 3.4.1 i de almindelige bemærkninger.

Det følger af forslaget til miljøbeskyttelseslovens § 49 g, stk. 1, at kommuner kun vil kunne deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse i henhold til § 49 f, stk. 1, hvis aktiviteterne udskilles i et eller flere særskilte selskaber, som drives på kommercielle vilkår i aktie- eller anpartsselskabsform, og som ikke udøver andre aktiviteter end aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse.

Forslaget vil indebære, at kommuner, der i overgangsordningen i henhold til § 49 f, stk. 1, deltager i aktiviteter forbundet med behandling af affald

egnet til materialenytiggørelse vil skulle udskille aktiviteterne fra den kommunale forvaltning gennem etablering af et aktie- eller anpartsselskab. Den foreslåede bestemmelse vil træde i kraft den 1. januar 2024, jf. lovforslagets § 3, stk. 2. Udskillelsen af aktiviteterne og stiftelsen af selskabet skal således senest foretages med virkning fra denne dato.

Kommunens udskillelse af aktiviteterne i det særskilte selskab vil endvidere skulle ske på almindelige markedsmæssige vilkår og i overensstemmelse med de almindelige konkurrence- og statsstøtteretlige regler.

En udskillelse af aktiviteterne i særskilte selskaber vil betyde, at aktiviteterne vil blive skattepligtige, idet aktie- og anpartsselskaber er undergivet en almindelig selskabsskattepligt. Der henvises i øvrigt til pkt. 3.4.3 om overgangsordningen.

Den foreslåede § 49 g, stk. 1, vil både omfatte aktiviteter, som kommunen deltager i direkte, og aktiviteter, som kommunen deltager i indirekte, herunder eksempelvis gennem et holdingselskab.

Bestemmelsen vil alene gælde for kommuners deltagelse i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenytiggørelse. Privates deltagelse i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenytiggørelse er således ikke omfattet af krav til, hvilken selskabsform aktiviteterne skal udøves i.

Forslaget vil medføre, at aktiviteterne vil underlægges reguleringen i selskabsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 763 af 23. juli 2019 om aktie- og anpartsselskaber med efterfølgende ændringer. Det vil bl.a. betyde, at kommunalbestyrelsens ret til som kapitalejer at træffe beslutninger vil skulle udøves på generalforsamlingen i overensstemmelse med selskabslovens § 76, stk. 1. Den egentlige ledelse af selskabet vil ikke foretages af kommunalbestyrelsen.

Efter kommunalfuldmagtsreglerne antages det endvidere, at en kommune ikke kan deltage i et selskab, som driver virksomhed med fortjeneste for øje. Forslaget til § 49 g, stk. 1, vil dog indebære, at selskabet vil skulle drive virksomhed på kommercielle vilkår. Bestemmelsen vil således fravige kommunalfuldmagtsreglernes udgangspunkt. Hvile-i-sig-selv-princippet vil således blive ophævet for de selskaber, der deltager i overgangsordningen.

Vurderingen af, om aktiviteterne udøves på kommercielle vilkår, vil skulle foretages på baggrund af det såkaldte markedsøkonomiske investorprincip, hvilket betyder, at selskabet vil skulle handle som en normal markedsinvestor, der søger et normalt udbytte.

Forslaget til § 49 g, stk. 1, vil endvidere indebære, at det særskilte selskab ikke må udøve andre aktiviteter end aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, herunder andre aktiviteter på affaldsområdet som eksempelvis affaldsindsamling og behandling af forbrændingsegnet affald.

En kommunes opgavevaretagelse efter miljøbeskyttelseslovens § 46 b, stk. 1, vil ikke være omfattet af kravet om udskillelse i særskilte aktie- eller anpartsselskaber i henhold til § 49 g, stk. 1. Der vil dog ikke være noget til hinder for, at kommuner, der i henhold til regler udstedt i medfør af § 46 b, stk. 1, er godkendt til at behandle erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, vælger at varetage aktiviteterne i det samme aktie- eller anpartsselskab, der varetager behandlingen af affald egnet til materialenyttiggørelse, der er omfattet af en kommunal affaldsordning, så længe det sker inden for rammerne af regler udstedt i medfør af § 46 b, herunder krav om regnskabsmæssig udskillelse.

Efter kommunalfuldmagtsreglerne antages det, at én kommune som udgangspunkt ikke må have bestemmende indflydelse i et selvstændigt selskab. Efter de kommunale tilsynsmyndigheders praksis kan affaldshåndtering dog varetages i selskaber, som en kommune har bestemmende indflydelse i. I overensstemmelse hermed vil én kommune kunne være eneejer af et selskab, som er omfattet af det foreslåede § 49 g, stk. 1. Den foreslåede bestemmelse er ikke til hinder for, at flere kommuner sammen ejer selskabet, eller at selskabet ejes af et kommunalt fællesskab efter § 60 i kommunestyrelsesloven, så længe at aktiviteterne forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse er udskilt fra de øvrige aktiviteter i det pågældende kommunale fællesskab.

Det bemærkes, at selskaberne ikke er omfattet af lov om kommuners og regioners udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder og kommuners og regioners deltagelse i selskaber, jf. lovbekendtgørelse nr. 655 af 7. juni 2019.

Forslaget til § 49 g, stk. 1, vil endvidere indebære, at kommuner, der i henhold til § 49 f, stk. 1, fortsat deltager i aktiviteter forbundet med behandling

af affald egnet til materialenyttiggørelse, der er omfattet af en kommunal ordning, senest den 1. januar 2024 vil skulle have udskilt aktiviteterne i et eller flere selskaber, som drives på kommercielle vilkår i aktie- eller anpartsselskabsform, og som ikke udøver andre aktiviteter end aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse.

Det følger af forslaget til § 49 g, *stk. 2*, at kommunen kan levere service- og administrationsydelser til det i *stk. 1* nævnte selskab samt om vilkår for kommunens levering af ydelserne til selskabet, herunder regler om, at aftaler, som kommunen indgår med selskabet, skal indgås på markedsmæssige vilkår.

Forslaget vil indebære, at det udskilte aktie- eller anpartsselskab kan købe service- og administrationsydelser fra ejerkommunen eller ejerkommunerne, selvom selskabet er udskilt fra den kommunale forvaltning. Ved service- og administrationsydelser forstås bl.a. IT-systemer- og udstyr, leje af kommunale grunde, personalebistand, bogholderi m.v. Aftaler, som kommunen indgår med selskabet om levering af service- og administrationsydelser, skal indgås på markedsmæssige vilkår.

Regler, om selskabernes indkøb af service- og administrationsydelser fra ejerkommunen eller ejerkommunerne, vil ikke gøre udtømmende op med, hvilke opgaver en kommune kan udføre for selskabet. Kommuner vil således fortsat kunne levere andre ydelser til selskabet, når det er muligt inden for kommunalfuldmagtens rammer. Regler, der fastsættes i medfør af bestemmelsen, vil således supplere kommunalfuldmagtsreglerne, hvorefter kommuner kan afsætte sin overkapacitet til tredjemand for at undgå værdispild.

Den foreslåede § 49 g vil blive ophævet den 1. juli 2027. Fra denne dato vil kommunerne ikke kunne deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse.

Til nr. 12

Det fremgår af miljøbeskyttelseslovens kapitel 7, at overskriften er »Affaldsforebyggelse, genanvendelse og renere teknologi«.

Det følger af den foreslåede ændring, at ordet »genbrug« skal indgå i overskriften til kapitel 7 således, at kapiteloverskriften kommer til at afspejle, at

der med lovforslagets § 1, nr. 13 indsættes en ny § 50 f i lovens kapitel 7, som omhandler genbrug.

Det følger endvidere af den foreslåede ændring, at ordet »affaldsforebyggelse« i overskriften til kapitel 7 ændres til »affaldsforebyggelsesplan«. Formålet med ændringen er alene at gøre kapiteloverskriften sprogligt præcis, da bestemmelsen i lovens § 50 e, som overskriften til kapitel 7 henviser til, specifikt angår den nationale affaldsforebyggelsesplan.

Til nr. 12

Der er ikke i miljøbeskyttelsesloven eller i administrative regler en pligt for kommunalbestyrelserne til at etablere genbrugsområder på genbrugspladser.

For en nærmere gennemgang af gældende ret henvises til pkt. 3.6.1 i de almindelige bemærkninger.

En genbrugsgenstand skal forstås som en genstand, der er egnet til at blive brugt igen, og som ikke udgør affald. Det forhold, at genbrugsgenstande ikke udgør affald, indebærer, at genbrugsgenstande ikke reguleres af reglerne om affald.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i miljøbeskyttelseslovens § 50 f, stk. 1, at miljøministeren kan fastsætte regler hvorefter kommunalbestyrelsen forpligtes til at etablere genbrugsområder på genbrugspladser i kommunen, herunder om størrelse, drift og indretning af genbrugsområdet.

Bemyndigelsesbestemmelsen giver mulighed for at stille krav om etablering af et genbrugsområde på alle genbrugspladser i kommunen. I forbindelse med fastsættelse af reglerne vil Miljøministeriet gå i dialog med KL og andre relevante parter om, hvorvidt kravet skal gælde for alle genbrugspladser, eller om det eventuelt alene skal gælde for de genbrugspladser, hvor affald sorteres i flere fraktioner.

Kommunen vil i forbindelse med udmøntningen af de regler, som miljøministeren fastsætter, blive overladt et vist skøn til at beslutte størrelsen, driften og indretningen af området alt afhængig af genbrugspladsens størrelse, dens placering og hvilke genbrugsgenstande, der bliver afleveret. Et område kan eksempelvis være en eller flere containere, et overdækket areal, en bygning m.v.

Mange kommuner er allerede aktive på dette område og har indrettet genbrugsområder, der fungerer i overensstemmelse med formålet med Klimaplanen. Derfor vil bemyndigelsen i første omgang alene blive brugt til at fastsætte regler om, at kommunerne er forpligtet til at etablere et genbrugsområde på kommunale genbrugspladser, mens bemyndigelsen til at fastsætte størrelse, drift og indretning vil blive anvendt, hvis det vurderes hensigtsmæssigt at fastsætte retlige rammer herfor.

Det følger af forslaget til miljøbeskyttelseslovens § 50 f, *stk. 2, 1. pkt.*, at klima-, energi- og forsyningsministeren vil fastsætte regler om kommunalbestyrelsens pligt til at give private aktører mulighed for at overtage genstande, der er afleveret i genbrugsområder på genbrugspladser, herunder om kommunens mulighed for at afsætte genstandene vederlagsfrit eller mod betaling.

Forslaget til stk. 2 vil indebære, at klima-, energi- og forsyningsministeren gives bemyndigelse til at fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsen skal give private aktører mulighed for at overtage genstandene, inden de må afsættes i en kommunalt ejet genbrugsbutik.

Det forventes, at bemyndigelsen vil blive udnyttet til at fastsætte regler om, på hvilke måder kommunalbestyrelsen kan opfylde sin forpligtelse til at give private aktører adgang til genstandene. Med private aktører forstås i lovforslaget fysiske og juridiske personer, som ikke er offentlige myndigheder, og er uafhængige af det offentlige. Herved forstås, at den juridiske person drives uden væsentlig offentlig indflydelse på ledelse eller drift. Det offentlige skal i den forbindelse forstås som kommuner, regioner og staten samt myndigheder eller selskaber, der er ejet af eller underlagt disse. Dette omfatter eksempelvis borgere, frivillige organisationer og private virksomheder, herunder private socialøkonomiske virksomheder.

Det forventes, at kommunalbestyrelsen vil blive overladt et råderum i forhold til den lokale udmøntning af ordningen, således at der vil blive fastsat regler, der giver kommunalbestyrelsen mulighed for at vælge forskellige modeller for organisering af ordningen i den enkelte kommune, på den enkelte genbrugsplads og for forskellige materialestømme. Det forventes eksempelvis, at kommunalbestyrelsen vil få mulighed for at opfylde sin forpligtelse gennem etablering af bytteordninger, hvor private aktører kan afhente genstande, som andre har afleveret på genbrugspladsen med henblik på genbrug. Det forventes også, at kommunalbestyrelsen vil få mulighed for at afsætte genstandene som støtte til lokale foreninger, når støtten går til

lovlige kommunale formål. Endvidere forventes det, at kommunalbestyrelsen vil få mulighed for at afsætte genstandene efter forudgående offentligt udbud, hvor private aktører, herunder frivillige organisationer og private virksomheder, kan byde ind på genstandene på lige vilkår. Det kan eksempelvis være ved annoncering i et eller flere alment tilgængelige trykte eller elektroniske medier eller ved annoncering på kommunens hjemmeside. Det forventes ikke, at kommunalbestyrelsen vil blive forpligtet til at udtømme alle mulighederne for afsætning, inden at genstandene kan afsættes i en kommunal genbrugsbutik.

Efter almindelige kommunalretlige grundsætninger har kommunen en forpligtelse til at handle økonomisk forsvarligt, og kommuner må ikke uden lovhjemmel yde tilskud til enkeltpersoner eller enkelte virksomheder. Med dette lovforslag gives klima-, energi- og forsyningsministeren bemyndigelse til at fastsætte, at kommunalbestyrelsen udover at sælge genstandene mod betaling vil kunne afsætte genstandene vederlagsfrit til private aktører. Dette vurderes ikke at være økonomisk uforsvarligt, da initiativet vil medvirke til at forebygge, at genstandene bliver til affald, og at kommunen således i stedet vil få udgifter til håndteringen af affaldet. Kommunen vil dog skulle give adgang til genstandene på lige vilkår, således at konkurrenceforvridning undgås.

Det følger af forslaget til miljøbeskyttelseslovens § 50 f, stk. 2, 2. *pkt.*, at klima-, energi- og forsyningsministeren endvidere vil fastsætte regler om inddragelse af offentligheden i den lokale udmøntning af ordningen, herunder om udelukkende digital annoncering.

Bemyndigelsen vil blive udnyttet til at sikre, at offentligheden bliver hørt om den lokale udmøntning af initiativet, herunder på hvilke måder kommunen har påtænkt sig at afsætte genstandene til husholdninger og private aktører. Det forventes, at der vil blive fastsat regler om, at annonceringen kan ske udelukkende digitalt på kommunens hjemmeside.

Til nr. 13

Det følger af den gældende bestemmelse i miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 3, 1. *pkt.*, at der i regler og forskrifter, der udstedes i medfør af en række bestemmelser i miljøbeskyttelsesloven, kan fastsættes straf af bøde. Der kan blandt andet fastsættes straf i regler og forskrifter, der udstedes i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 46 b.

Som konsekvens af at det med lovforslaget foreslås, at § 46 b ophæves den 1. januar 2027, foreslås det, at § 46 b udgår af § 110, stk. 3, 1. pkt. Dette vil ligeledes træde i kraft den 1. januar 2027.

Til § 2

Til nr. 1 (§ 3, stk. 1, 1. pkt)

Med den foreslåede bestemmelse vil affaldssektoren blive omfattet af Forsyningstilsynets opgaver og miljøbeskyttelseslovens kapitel 6 vil blive omfattet af lovens begreb *sektorlov*. De almindelige bestemmelser der regulerer Forsyningstilsynets drift m.v., vil dermed også finde anvendelse, på det tilsyn Forsyningstilsynet skal føre med affaldssektoren.

Til nr. 2 (§ 11, stk. 1)

Med den foreslåede bestemmelse vil affaldssektoren blive omfattet af den bestemmelse der regulerer Forsyningstilsynets finansiering. Forsyningstilsynet vil dermed skulle finansiere sine opgaver i relation til affaldssektoren på samme måde som Forsyningstilsynet finansierer sine opgaver inden for anden sektorlovgivning.

Til § 3

Det foreslås i *stk. 1*, at loven træder i kraft den 1. juli 2022.

Det vil bl.a. indebære, at kommuner fra den 1. juli 2022 som udgangspunkt ikke må deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, medmindre at der er tale om affald produceret på øer uden fast broforbindelse, spildevand, og jord, som er affald. Kommunen vil endvidere kunne deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, hvis kommunen gives dispensation hertil, eller hvis kommunen kan deltage i overgangsordningen i henhold til den foreslåede § 49 f.

Miljøministeren bemyndiges endvidere fra den 1. juli 2022 til at fastsætte regler om kommunalbestyrelsens pligt til at etablere genbrugsområder på genbrugspladser i kommunen, og klima-, energi- og forsyningsministeren bemyndiges fra den 1. juli 2022 til at fastsætte regler om kommunalbestyrelsens pligt til at give private aktører mulighed for at overtage genstande, der er afleveret i genbrugsområder på genbrugspladser. Det forventes, at regler om genbrugsområder på genbrugspladser i kommunen, der vil blive

fastsat ved bekendtgørelse af henholdsvis miljøministeren og klima-, energi- og forsyningsministeren, vil træde i kraft den 1. januar 2023.

I *stk. 2* foreslås det, at § 1, nr. 4 og 14 træder i kraft den 1. januar 2027.

Det følger af lovforslagets § 1, nr. 4, at miljøbeskyttelseslovens § 46 b ophæves, hvilket betyder, at klima-, energi- og forsyningsministeren ikke længere i henhold til § 46 b vil kunne fastsætte regler om, at kommunale anlæg, der er godkendt til behandling af genanvendeligt affald og godkendt og sat i drift inden den 26. februar 2009, fortsat kan behandle genanvendeligt erhvervsaffald. Det følger af lovforslagets § 1, nr. 14, at § 46 b udgår fra miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 3, 1. pkt., hvorefter der i regler og forskrifter, der udstedes i medfør af en række bestemmelser, herunder § 46 b, i miljøbeskyttelsesloven, kan fastsættes straf af bøde.

Forslaget til *stk. 2* vil indebære, at de kommunale anlæg, der er godkendte til at behandle erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, vil kunne fortsætte driften indtil den 1. januar 2027, idet omfang det er i overensstemmelse med en godkendt anmeldelse i henhold til regler udstedt i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 46 b og i overensstemmelse med de vilkår, som er fastsat på bekendtgørelsesniveau for driften af anlæggene.

Det foreslås i *stk. 3*, at forslaget til miljøbeskyttelseslovens § 49 d vil træde i kraft den 1. juli 2023.

Det vil indebære, at alle kommuner inden den 1. juli 2023 vil skulle have tildelt opgaver med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse på baggrund af et udbud.

Det foreslås endvidere i *stk. 4, 1. pkt.*, at de foreslåede §§ 49 f- 49 g vil ophæves den 1. juli 2027.

Forslaget betyder, at kommuner, der deltager i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse i henhold til den foreslåede § 49 f, stk. 1, vil skulle ophøre med at deltage i aktiviteterne senest den 30. juni 2027.

Det foreslås dog i *stk. 4, 2. pkt.*, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte en senere dato end den i 1. pkt. angivne for ophævelsen af de foreslåede §§ 49 f- 49 g.

Det fremgår af Klimaplanen, at aftalepartierne kan aftale at forlænge ud over de fem år, hvis der er væsentlige argumenter for fortsat kommunal tilstedeværelse. Såfremt aftalepartierne aftaler at forlænge overgangsordningen ud over de fem år, forudsættes det, at ministeren i overensstemmelse med aftalen fastsætter en ny ophævelsesdato ved bekendtgørelse inden den 1. juli 2027.

Det foreslås endvidere i *stk. 5*, at klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætter regler om, at kommunalbestyrelsen indtil den 31. december 2022 kan tilbyde virksomheder i kommunen, som er beliggende i ejendomme med både husholdninger og virksomheder, at de omfattes af den eller de indsamlingsordninger for sorteret affald egnet til materialenyttiggørelse, som kommunen i sit regulativ for husholdningsaffald har etableret for husholdningerne. Forslaget til § 49 c, stk. 3, vil fastsætte undtagelser til forbuddet i § 49 c, stk. 1, mod, at kommunalbestyrelsen etablerer affaldsordninger for og tilbyder indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse. Dette forbud samt gældende undtagelser hertil er i dag fastsat på bekendtgørelsesniveau med hjemmel i miljøbeskyttelseslovens § 44, stk. 1. Efter gældende ret er det for eksempel fastsat, at kommunalbestyrelsen kan tilbyde virksomheder i kommunen, som er beliggende i ejendomme med både husholdninger og virksomheder, at de omfattes af den eller de ordninger for sorteret genanvendeligt affald, som kommunen har etableret for husholdningerne, jf. affaldsaktørbekendtgørelsens § 11, stk. 1. Lovforslaget vil medføre, at kommunen kun vil kunne tilbyde indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse i de i § 49 c, stk. 3, oplistede tilfælde, hvilket ikke vil omfatte den gældende ordning for virksomheder, som er beliggende i ejendomme med både husholdninger og virksomheder. Med henblik på at give kommuner og virksomheder, der i dag gør brug af ordningen, tid til at indrette sig på ændringen, foreslås det dog, at den gældende ordning vil kunne fortsætte frem til den 31. december 2022.

Det følger af miljøbeskyttelseslovens § 118, og af § 22 i lov om forsynings-tilsynet, at lovene ikke gælder for Færøerne og Grønland. Derudover indeholder hverken miljøbeskyttelsesloven eller lov om forsynings-tilsynet hjemmel til at sætte loven i kraft for Færøerne og Grønland. På denne baggrund gælder nærværende ændringslov heller ikke for Færøerne og Grønland.